

ఆంధ్రప్రదేశ్

౧౪౫౭

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I. } చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 29 తేది శుక్ర వారము } No. 280
సంపుటము. ౧. } ఆనందనామ సంవత్సర మాఘ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక ౨౦

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వలకు కేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0.8-0 అలాలు మాత్రమే.
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.
వాల్చుపుకొప్పుల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టును.
వనమూలికలచే హింకూదేశమును
తయారుచేయుబడు మంచిమందు.
సువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభాషచీటి మాచికొనిన మోషము గలుగదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీకోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబుసెట్టిపేటి, చెన్న పట్నం.

అత్తల ఆర్థాటమున కొర్రని కోడండ్ర వలావము.

1915 సం॥ జనవరి 31 తేది లోనుల అర్థగా
పంపువారి కుచితము.

శ్రీమదుత్తరాజు వైపు ప్రకటనను క్రమితులుంబును
నందు సుండునటుల పంచికొట్టుటకై ఒక్క అదా తపాల
బిళ్లను పంపువారి కుచితముగా పంపుదుమని ప్రయోగించి
యొంటిమీద నీరసాదలకు లక్ష మైలునుండుటచేతి అట్ట
బిళ్లను పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదీనకు ఉచితము
గా పంపుదుము. ఈతరుణమునుగృహభేదము. చికో
పియా యాద్రవ్యమునకై జనవరి 21 లోపుగ వేయను
రిజిస్ట్రేషన్ కోసువాకి ఒక్కొక్కభాగము తపాలాబిళ్ల
లో 0-10-0 కు పంపుదుము. ఇది మూడుభాగములుగలది.
కోడండ్రలలో మూడోదే ముద్దచుట్టవలయును, అద్దరు
కాదన చుక్కగల, ఆసుకిపుస్తకమును వెలివలను
చిరునామా:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెనీ.

పోస్టువాళ్లు 167, మదరాస్

లక్ష్మీకర తాంబూల మాత్రలు.

యిందుకన్నా, శుక్రవారము, మంతుపువ్వు, బం
గారు వెండిరేకులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచే తయారు
చేయబడినది గనుక మిక్కిలినువాసన, పరిమేశము, మనోహ
రముగలిగి యున్నది యిది తాంబూలములోగాని, విడిగా
గాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని. అంగీకరింప, వాయువు, జలము,
అగ్నిమాంద్యము, కీతలము, దగ్గు, శీతభేదము, జ్వరము, జల
వోషము, చిన్న బిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రాని
వ్యక్త, నిర్మాణించి సుంచులనును ఉపయోగి, భాతుప్రస్థిని కలి
గించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నది.
స్వజనోపయోగము కొరకు వల మిగుల తక్కువగా నిర్మ
యించ బడినది. పరిశీలించండి. 1 సీసా కేల రు 0-4-0.
6 సీసాలు రు 1-4-0. వి. పి. భిక్షులు ప్రత్యేకము.

జీర్ణ విషయా గురితీరలు:— యిది సుమంత్ర పుస్తకములు,
పులితేపులు, అశ్వము, మలకదము, నిన్ను ద్వేషము, కనుపు
బృరము, నొప్పి, వసునము, నోటనీరూకుట, గుండెలయంటు,
మొదలగువాటిని వారిచి మంచిఆకలిని జీర్ణకర్తని కలిగిం
చును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

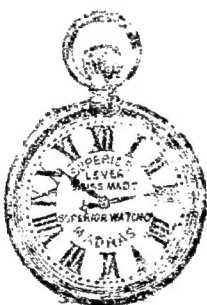
వి. కి. ఎ. అండుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.

పోంబాయ్-గుంటూరుజిల్లా

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాంకులు వాచ్.

గొలుసుతో సహా ధరి దు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము డబ్బులుమీద
మాకంపెనీ చేరు ఎక్కువసిరా
లో ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది గా-చుట కందమై తలచీగ
మును, డబ్బులూఫ్ అను గ్లాసు
దోమునుగలిగి మెండుపూలకు
దగియుండును. పెట్టెమూత లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీసు నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జక్కము.
ఒకరొక్కరును తీయదురును తలంపుతో తక్కువ కేలనుంచి
యి. చాల కాలము పనిచేయుటకై, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనభివంబున దెలియును ఇదివల
కనేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతావుతముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుము. మా పట్టణమున
కనేకులు కొని సంతసించిరినన, వేటుమాట తెందుకు ?
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టువాళ్లు నెం167, మదరాస్

కస్తూరి.

వివశ్యగములకు, కలరాకు, నంధికి, బాలింతిరోగములకు,
వారములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగ
మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము
కన్న పియమగుటచేతను నవనవ వనరులందు దొరకుట
చుష్టరము. మా డిపోయింబలి కస్తూరి, యం వితర భద్రా
లేవియును కేర్పబడవు. ఇంతకుక మాతావు నుండి కొనిన
వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి
నగిల్పించిన నిజము తెలియగలను. అట్లు చేయటవలన కితి
కస్తూరిని గొని మోషపోదు. కులం 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదిపచ్చికాన లేక జిన్న

కులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

కులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూర
ముతో పండ్లు త్రో
ముటవలన చిగుళ్లు
గట్టపడును. చిగుళ్లు
నుండి రక్తము ప్ర
వించుకొనును. నో
టివర్గంధము గేక
యుండును. పండ్లు
ముత్యముల వలె
తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ
సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, } 108, ఫ్రీకోడ్డు, బొంబాయి.
} 6-7 తంబుసెట్టిపేటి, మదరాస్.

వేంకటాద్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము.

ఆంధ్రపద్య టీకాకావ్యర్య సహితము.

ఇందుకు లిగిన తెలుగు పద్యములు, టీక, కావ్యర్యము, ఇతివోషములు, నిఘంటువులు, అలంకారము
లును, సంఘాంగము. దేవరాజపండితులు వ్రాసినది. ఇది భరతఖండమునందలి యాయా జాతులయు, తెగలయు,
సంఘములయు, గుణదోషములను గ్రహించిరి కన్నవాదోరణిని వివరించు గ్రంథము. అనగా నాయా లోకవృత్తియు
లను కవికామృతమున ప్రతిబింబితులుగా వింది దాని కన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టివృత్తి. ఈ కవిభామణి
పాంకముగా వృత్తాను విశ్వానులనెడి రెండు గంధర్వులు ఆకాశ సంఘాతులై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చ
టచ్చట సంవరించువును అయా వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు గనించెను.
లోకహాసంకు వస్తువులన్నియు దోషయు ములేకాని గుణైకవర్ణనములుగావు. అయినను వానివానికి దగినట్లు
గుణములు గాని సంజెట్టుయిన గుణాంతములగును; దోషములు మెండునానందన దోషవలెకావలగును. కావున
చక్కగ వ్రామర్పించి అందలి దోషములను పాటింపక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జ్వలించెడు మార్గమును వెదకవల
యును. ఇది కవివ్రత బ్రహ్మాద్వరిపర్యంతముగల పెక్కు కన్నుల గుణదోషములు తెలియును. దీని కేల 2-8-0.
దీనిని చక్కగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చుత్రించి మంచి కాగితాలెండుచేసి యున్నారము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

అయ్యుచ్చేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అర్ఖులను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అర్ఖులుదీయు నుపాయములను అయ్యుచ్చేదాశ్రమ యోగసామాన్యముననుసరింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపు మించి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్ఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ కీయుటకు తగియున్నది. ఇందు అయ్యుచ్చేదాశ్రమగ్రంథములయందు చేర్చినవిషయములకంటే గాక యానాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, అయ్యుచ్చేదాశ్రమపద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

అయ్యుచ్చేదాశ్రమ వారికిని, పదితరులగు కేవలసాధవముగల వల్లెవారి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారమునుగలదిగా నీదిని సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందులి నిమయముల ప్రాధాన్యతచూచిన విధము చేయియిలదు.
వెల రూ॥ 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ॥ 8-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ॥ 0-4-0
2. పద్మావద్యము.	" 1-0-0	7. అయ్యుచ్చేదాశ్రమము.	" 0-4-0
3. అయ్యుచ్చేదాశ్రమము.	" 1-2-0	8. భేషజ. కల్పము.	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అనున్వయించి 1915
5. శిల్యసంక్రమము.	" 0-4-0	10. శుక్రత సంహిత.	కర్మము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజీ చేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రచురణ:-
12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న వందీత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి 156, బ్రాడ్వే. తైద్యరత్న వందీత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి 156, బ్రాడ్వే. తైద్యరత్న వందీత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి 156, బ్రాడ్వే. తైద్యరత్న వందీత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి 156, బ్రాడ్వే.

మాతృక నందాచార్యులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు దూరముగా నుండునని యియ్యబడును.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

యద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును.
కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.
అయ్యుచ్చేదాశ్రమ డిపోవారి మాడుకూర్పుముల పండులను గొనిన వారలకు వీరితము.
ఇతరులకు ఏ. పి. సహా 0-4-0. 10-కి ఏ. పి. సహా 1-8-0.
వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకోవలయును.

అమృతాంజనము
అన్ని నోపులకు సిద్ధాపదము.*
చక్కని పట్టితో పాక సీసా 1-కి 0-8-0 దడను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం	తామరతైలం	పండ్లపొడి
5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0	వెల దబ్బీ 1-కి 0-6-0 దడను 1-కి 3-8-0	దబ్బీ 1-కి 0-2-0 దడను 1-కి 1-2-0

ఏ. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడును. మంజూ కిటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.
అమృతాంజనము డిపో,
102, క్రేటిరోడ్డు, హైద్రాబాద్, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతాంజనము ప్రాచ్యుడే మూలికల సంపుటిచే హిందూదేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతిపొందిన యొక ఔషధము. ఇది సర్వవిధ రుగ్మములను శ్రోత్రముందుగాను, పదియేడేడ్లుగా దేశమునందు వంతటను వాడుకలో నుండి మెక్కుచు బొందిన దివ్యామృతము. చర్మముపై న రాచిన లోకలికి వ్యాపించి లోకలి బోర్లలను సముత్తము చేసెదలవు. ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల బొప్పిలను మదరాసు రాజధానిలోఁగి అన్ని కంపెనీలకన్న దాకంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభాతాచార్యులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వఁగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మూదిరిలను

కె 100 (detachable)
(కెబ్బముగల, కెబ్బము
కేవి) 2 బర్డులు
ఇహా యివ్వబడును.
ఈరు బల్లెలందిరగు
కట్టి యుద్ధోగము
అనుకరము నువ్వము.
టికెట్ పెట్టె పహారురి
నెం 45. 48 రు

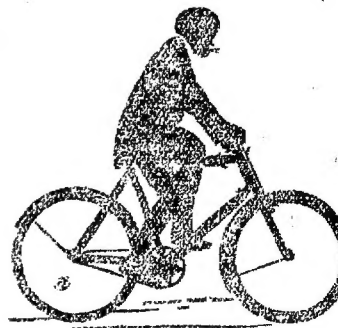
కె 11 (detachable)
చాలాబల్లెలనుయి
కడి. ఎక్కువకాలం
పనిచేయ గలిగినది.
మిక్కిలి పొగడ్డ
గన్నది.
టికెట్ పెట్టె పహారురి
రు. 9-8-0

నెం 11 రు మాకరిగానుండును. టిక్ పెట్టె పహారురి నెం. 200 పాతల్ స్టాప్ చిన్నదియు పెయి ఇమడుపులయు టిక్ పెట్టె పహారురి నెం. 5-8-0
కే. ఎన్. డి.వే.జి. 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, వస్త్రీకర్మ ప్రత్యేక ఖర్చులు యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.
ఇయ్యది డాక్టరు యిచ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేశవాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, పిత్రాన్నములు, చేయుక్రమముగలను. 2 భాగముందు ఊరగాములు పచ్చన కొరింబిరిలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండినంటలుచేయుక్రమముగలదు. జేయేల, కిబిర్ పాకమునకు కావలసిన యాకర్తులను, ప్రతియింట నుండవలసినది.
240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలిగోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులసహా 1-11-0. పుస్తకమును జేయిక్కిరించుట చేప్పిన ప్రత్యేకతకు పవతియొక్క వినోద కథలు.
240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలిగోలైందు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; ఏ. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మాచిలాసము:-
ప్రొ. వాన్ అండ్ కంపెని
45 నుల్లాసా హాయి వీధి మదరాసు.

బుక్లనప్టుము

గుణమీయనిచో
సాము, తిరుగ నీయబడును
100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.
పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.
నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.
కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.
టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.
బహు వేగముగాను సులభముగాను
పోవునటువంటి బలమైన సైకిలు. 59 రూ
పాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాలిటాగు
కావలసిన వాకికి పంపబడును.

టాటా సైకిల్ అండ్ కంపెని,
164, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

సమకాలికాభిప్రాయములు

చిరునామము

తనదగులుగా నానాధికార మున్న యెట్ల పాటుపడి కాలముగడపును, వారి రాజ్యమునకు సంబంధించినంతవఱకు, మూర్ఖావస్థలైన వారిని బోలె, నిరక్షరతలైన గ్రామ్యుల మూఁగి క్షేత్రభావము, ప్రభుభక్తియను దానికర్థముగాదు. మఱియును నేటియొక పద్ధతిగడచు ప్రభుత్వము వలన న్యాయమునకును, భర్తృత్వమునకును వారు నానాభావములను కనెను సమాన రాంకికారముల గలిగియుండు విద్యార్థియుల భక్తిశ్రద్ధలే ప్రభుభక్తి నిదర్శనమైయున్నది. దేశములను పెక్కుడు గౌరవముతోఁ జూచుటకును, ప్రభుత్వ నిర్వహణమున వారి మేలుకాఁగములైన ప్రాతినిధ్యార్థియమునకును నట్టివారు బిట్టు నానాభావములను. అంతిమాశ్రావన నయ్యది వారి భుక్తి భావములమునకు లక్షణముగా భావింపరాదు. చదువురాని పట్టణములలోని ప్రభుత్వమునగా నాయాగ్రామాధికారులలో, తాలూకా యధికారియొక, మఱియు నెఱింగిన, జిల్లా యధికారియొక, సర్కారు యధికారి, నిర్వహించు నదిగా నభిప్రాయము. కావుననే యానందముండల దండనాధికారిగాని, పాశ్చాత్యులుగా నున్న నే యానందము సంతుండువాఁడగుచు, చేయు తపస్సువలన సర్కారు హుతుముగా వానితలకెక్కును. పాశ్చాత్యుల డెడియపాద మొనర్చిన దండియును గావించుటయో, యొకనే నానాభావముగా నున్నదందనకు మాత్రమే లోనగుటయో, విధానముగా నాతఁడు భావించును. రాజకీయపర్యాయము గల ప్రతిమనగాను నట్టిభావము హానికరమని తప్పుకొనవలసియున్నది—అని బొంబయి క్రానికలుపత్రక వ్రాయుచున్నది.

యాచనావృత్తి.

హిందూదేశమున కొన్ని శంకర్షణలలో యాచన యొక వృత్తిగా పాటించబడుచున్నది. లాభకరమైన వృత్తిగఁ గూడ పరిణమించుచున్నది. చరితముల క్రింద బొంబాయిలో జరిగిన యొక సంగతిని గమనించునెడల నీ విషయము స్పష్టపడును. ఒక హిందూ యాచకుడు పోలీసువారి కీవిధముగా రిపోర్టు చేసెను:—“అదివారము తెల్లవారి నేను నా కొడుకును కొడలును విచ్చయింప నై యిదేటిపోతిమి. తన కాలిగా నున్నదనియు ఇంటికేపోయి భోజనముచేసి నచ్చెదననియు చెప్పి నా కొడుకుఁడంటికిగమును నాయెద్దనుండి తీసికొనిపోయి రు 225 లు వెలగల నా బంగారునగలును సంగ్రహించుకొని మరల తనబడుచున్నాఁడు.” ఇట్లుంటి కధవలన నాత్రాపాత్ర వివక్షతయనకుండు దానము చేయఁగూడదని దృఢపరుచున్నది. ప్రత్యక్షముగా రాధపడుచున్నట్లు తెలియునెడల, ఎవఁడైనను సహజముగా మఃస్మృత్యంత యొకటి రెండగా లిచ్చెదరు. కాని, రు225లు వెలగల బంగారునగలు నింటి కెట్టెలోఁడెట్టుకొని లిచ్చునకును బ్రెలుచేతినవాని చర్యనుగట్టించి చదువునెడల దానధారలు తప్పుకొనిపోవలసివచ్చును; అందులో వాడు తనకొడుకును కొడలినిగూడ ననవ్యకరమైన యాచనవృత్తి లోనికి దింపి తర్జితుచేయుచున్నాడని తెలిసినప్పుడు మఱియొకటిపోవలసివచ్చును. అని మదరాసు ప్రెస్సుపత్రక వ్రాయుచున్నది.

కామ్యము సత్రిక మాయమగుట.

భిల్లియందు ప్రకటింప బడిది యత్యంత ప్రమాదమైన మహమ్మదీయ వార్తాపత్రకయగు కామ్యేష్యుత్రికయొక దానికి సంబంధించి మాతృభాషలో ప్రకటింపబడిన హేయపాత్రకయొక నదృశ్యమైంది; యాధ్యపరంభమున తరువాత జరిగిన యనల్ప సంగతులలో నిది యొకటి. ఈరెండు వార్తపత్రకములు మహమ్మదాలీ గారివి; వారే వినిపించాదవలె. ఆయనపాత్రకమును వత్సరమును గల లోకహితుఁడు. ఆయనకొండల సంవత్సరము లందనకు వచ్చి మహమ్మదీయ వార్తాపత్రకవిషయమై హిందూదేశమునందు ప్రభుత్వాధికారుల తప్పుల సాగు క్రోధమైన పద్ధతి నవలంబించు నట్లుంగ్లేయ ప్రభుత్వమువారిచే చేయించుటకు ప్రయత్నించుచుండెను. అందుకు వారీయనకు హానుగా నెఱుంగుదును. మహమ్మదాలీ గారింటకు పూర్వము రెండు పర్యాయములు ప్రభుత్వమువారిలో వివాదపడియున్నాడు; ఈకట్టకెవరికి పర్యాయములకావలసియున్నదని మూల భావముయొక్క సంఖ్య కావలసియును తన తెలియఁగి కేర్చుకొన్నాడు. ఆవ్యాపకమునందు రోషము కల్గినందున, అది యానాధారమైన పత్రక నిర్వహణకై వ్యక్తికరించుచున్నది.

సంబంధము.

I

గుంటూరు యజ్ఞమునకుగాను సుపాదించిన ద్రవ్యము—వివరములు.

అయ్యో, గుంటూరులో బరుగుచున్న యజ్ఞము సమాప్తి అయినది. దాని ఫలితమును నమృతమున వారు అది చక్కగ నెరవేరినది సంతోషించుచున్నారు. ఇందల విచ్చినవారు మాత్రము నేకరించిన ద్రవ్యములో చాలభాగము మిగిలియుండవచ్చునని యభిప్రాయములే యున్నారు. క్రొత్త సామయాజులగారి కొడుకుడు విద్యావంతుడు దేశభిమాని విద్యవాక్యపరిపాలనా వతునా హుడు. మంచిపనిమీద పొందవచ్చుననియును. మంచి యున్నత స్థితికి రావలసినవారు. రెండుపట్టపరీక్షలయందు చేరి జిల్లాగోల్డెన్ మెడలు పొందినవారు. కాన తమ తండ్రిగారికి నప్రతిష్ట కలుగుటకు సంగీకరించుట తగద. కాబట్టి యజ్ఞమునకు సంపాదించిన ద్రవ్యము. వ్యయము కనపర్చుచున్న సమాఖ్య పట్టిని వ్రాయించి నుండించి యజ్ఞమునకు చందాలిచ్చిన వారికందరికి బంతుటయేగాక పత్రికా మూలమున బకటించుటకు సోమయాజులగారికి విన్నవించి యజ్ఞము కొందరి జనులకు గలుగు సందేహములు నివారించవలెనని కోరుచున్నాడను. సోమయాజులగారి మిత్రుడు.

యథార్థవాది.

II

గోదానదిజిల్లా కరణముల కొక విన్నపము.

అయ్యో, ఈజిల్లాలో జమాబందీలు యిప్పుడు జరుగుట ప్రారంభమైనవి. కృష్ణాజిల్లా భీమవరం తాలూకా మొగల్లు గ్రామకరణంగాలైన శ్రీ అయ్యగారి తిరుపతిరాజుగారు మనకరణములకు తీరములు వృద్ధిచేయు విషయములోన, మనము తాలూకాలో నందుకాలములో బ్రహ్మములుయిచ్చు విషయములోన, శ్రీ గవర్నరుగారికి ఒక పీటిమెట్ అందుకేయించి వారు శ్రమ అని యొకచో మనరకపున యాజిల్లాలో ప్రతి తాలూకాలోను సంహారముచేయుచున్నారు. మన కరణములందరు సదరు ఆఫీసియర్ సంతకములుచేయుచు చెప్పి పట్టుకొంటుటగాను వారికి అమ్మోట్రాదిలింగు వల్ల రాధిర్వణనిమిత్తం యొకటితోచినది. వారు చందాయన్న వారిని ప్రోత్సహింపవలసిన పనిగా కా. లోనందే కరణములకూడ కొకసంఖ్యను నేర్పించి యాజమములో పనిచేయుదురని నమ్ముచున్నాను. శ్రీ తిరుపతిరాజుగారు ప్రతితాలూకాలో జమాబందీ మకాములకు దయచేయుచున్నారు. కాన మనకరణములందరు వాఁలతో నేర్పించి వారికి సహాయముచేయుట మన కర్తవ్యమైయున్నది.

సత్యవోలు రాజగోపాలాచార్య, కరణం.

తురుష్కదేశ తాటస్థవాదముగా వారంభమై, ఆ వ్యాపకము, మొత్తముమీద మహమ్మదీయ రాష్ట్రముల యెడలను ప్రత్యేకించి తురుష్కదేశమునెడలను యూరోపియన్ ప్రభుత్వశక్తి అవలంబించిన దానకీయ పద్ధతియై. చేయబడిన రోషాకోపణముగా పరిణమించినది. అది కామ్యేష్యుత్రికలో సంపాదించుగా ముద్రితమై పరులైన కాలము లాక్రమించుకొని యున్నది. నిద్రావిరామములు లేకుండు హుస్సన్చోట నుండి లేవకుండు నిరంతరముగా దానిని వ్రాసేటటు 40 గంటల కాలము పట్టించి సంపాదకులు చెప్పుచున్నారు. ఒకానొక యాదివార పత్రక 12 కాలము లాక్రమించుకొనిన వ్యాపకము వ్రాసెనని పంచి పత్రక యొకానొకప్పుడెకాదా చేసెను. సంఘటి సంధ్యములనుబట్టి యానత్వక మైనయెడల పాఠకులకు తాదా విషయము నందకండు నెక్కువ సంఖ్యముగ విశేషింపవలసి యందునగా హుస్సన్చోట ప్రత్యక్షమై మిచ్చి. మహమ్మదాలీ గారిందుమిచ్చి విశేషమునకును ప్రాణి, యధికముగా వ్రాయుటవలెనని గాక పరిహాసపు వ్రాతలకు వ్రాయుటవలెనని చిహ్నమిచ్చి వారు. ప్రభుత్వమునా గాయన నానిగా నొప్పును లాగుకొని అధికమైన గాయననొప్పును ముగి కట్టుచున్నాడు. ఆయన యానాధార కట్టకే పత్రికను నిలిపివేసెను. అని “మేస్సేజర్ గార్డియన్” పత్రక వ్రాయుచున్నది.

III

కొక్కొంప వేంకటరత్నం పంతులుగారి స్మరణ చిహ్నము

అయ్యో! క్రిశ్టావలగు వేంకటరత్న కవిగారికి స్మరణచిహ్నము వసనమేను. అది యేదయినది సభలో విధానము కాలేదు. తమరు తమ కవితయందు ప్రచురించిన వ్యాసమునందు కూడ నూచించలేదు. వారి సర్వోత్తమ రావుగారు చెప్పినట్లు ఆదర్శ మొకటి యెదుటపెట్టికాని తీర్మానములు చేసిన బాగుండును. ఆదర్శమును బట్టి చందాలుండును. చిహ్నమేమో చెప్పక చిహ్నమునకు చందాలిచ్చునని నెఱుగును ముందంజ చేయరు. అట్టి చిహ్నములు కలయములయ్యెనేని యందుకు వెచ్చించు ద్రవ్యము వ్యర్థమని నాతలంపు. ఆంధ్రబాలురకు బసయభోజకాలయము నొకటి నేర్పక చలమునని చెప్పి పట్టణములోనుండు ఆంధ్ర ప్రముఖులు బ్రతుక్కించుచున్నారుగదా? ఇప్పటికొక నెదర్దవమును చెప్పి పట్టణములో గట్టించి దానికి “మహామహాపాద్యాయ కొక్కొంప వేంకటరత్న కవి యాంధ్ర విద్యార్థి భోజనశాలయని” చేరునెట్టిక బంతుటగాని చేరు కాశ్యపముగనుండును. విద్యార్థులకుపయోగించును. “ఏకక్రియాద్వ్యర్థకరీ” యనునటుల రెండు మంచికార్యము లొక్కదానితో నెరవేరును. దీనికి బత్తురాపాయలుండిన చాలును. ఆంధ్రదేశమున నూరేసి రూప్యముల నొసంగగల వేయిమంది దేశభిమానులు కొరవట దుస్సాధ్యముకాదు. జమిందారులు, భాగ్యవంతులు, అధికముగను, తక్కినవారు నూరేసి చొప్పున నియ్యవచ్చును. ఇట్టి యేర్పాటుచేయునెడల నేను వేంకటరత్నం పంతులుగారికి బరిచయపడనైనను కానప్పటికి రు 100 లు చందా నిచ్చెదను. దీని వాంధ్ర దేశభిమానులు గమనింతురుగాక. వింజమూరి భావనాచార్యులు.

IV

నూర్చిన కల్ల ముందు.

అయ్యో, లేనీ. ఏటికోయ్యో! యొక నీవించు మనసు మన్నదానన దేమిటో యుండియుండి చెఱుకు, కొనుమంటె నూర్చి నేసిపాలాన; కల్లమైపోయె నేమియుఁ గానబడచె నీను దారిద్ర్యమందు గణింపవలె! వృధగ శ్రమపడుచుంటేవో వృధురాల! బండ్లమీదను తోలించి కథరాకి గాది నిండించుకొనియెనే కాపుక్రద్ద; కోతనూర్చుకు కూలీలు తీరములని కట్టలెల్లను దులుపుక నల్ల చనిరి; మిగిలినదినుఁత యుండిన మెలఁపుతుడిచి యింటిమాలని కొనిపోయె మంటికంట; దొంగుకొనిపోయిన నిధానఁ దొంగుచందె వట్టిద ను యాస్థలంబిందు కట్ట! నీకు దొరకునది రేమి? యూజక కణ్ణులెండఁ గాసిలుచునుంటి నీవాఁగము నటంచు నొంటినిగ నొక్కచోఁ బొల్లు నొకటకల్ల చేటఁ జెఱగెను ముదుసలి శ్రీ! నొకరుఁ గాంచి కలిగిన నానె వివాసమాని మాపటికి నివ్వ నా పొట్టపూత్రమునఁ జాలచాయంచు తనయెడిఁ గ్రాలుచున్న ధాన్యమును జూపి తెలిసె సమ్మాన్యమునక బాబు! ఇంకొక నేను వదలివేయఁ ప్రాణమాలిన తక్కువదత్తులెల్లఁ బడయుగల వాత్సల్యులైన నలయనంత! యమల సంతుష్టి కల్పకం బలగునట్టి నాను జనపద ఫలిత సునంధ “మమమ,”

కవులొండల వెంకటరావు.

మరణవార్తలు—జనవరి నెల 17 వ తేదీ మొదలు 23 వ తేదీ లోపల చెన్నపురి నదిపార్శ్వలో 6 రు యూరోపియనులను, 6 రు యూరోపియనులను, 13 రు మైందరకెల్ల వృత్తులు, 248 రు హింగువులును, 65 రు మహమ్మదీయులును, మొత్తముమీద 489 మంది, సుగుటుల వేయిమందికి 41 మంది చొప్పున చనిపోయిరి గలిగించి 1) సురత్కర్ణముల తెచ్చెలమునట్టి బియ్యమునకి 45-7 మందిని పోయినట్లు తెలిసి ఇప్పుడు చనిపోయినవారిలో 6 రు కలరావలన, 1 రు కలరావలన, 69 రు ఇన్ఫ్లుయెంజులవలన, 94 రు పేగుకోగముల వలనను, 272 రు కారణంబునవలనను చనిపోయినట్లు గణింపఁబడినది.

డిల్లీ కుట్ర కేసు జుర్రీలు.

లాహోరు జనవరి 27:—డిల్లీ కుట్ర కేసులో చేయబడిన అప్పీలు చేసు తీర్గి లాహోరు ఫిర్యాదులో విచారింపబడుచున్నది. చరణదాసును విడుదల చేయవలెనని రాను ఆర్డరును వారిచేయు నిట్లు చెప్పిరి:—చరణదాసు ఒప్పుకొనిన సంగతులకాక, ఇతడు నేరము చేసినట్లు తగినంత సాక్ష్యమున్నది. ఇతడు కుట్ర చేసినవారిలో ఒకడనిపాడ సాక్ష్యములచే చరణదాసును తీయవలెనని ఇతడొప్పుకొని చెప్పిన సంగతులలో అసంభవములను గురించి వాదించుచు నిట్లునెల విచ్చిరి. ఇతడు రికార్డుచేసికొనిన సంగతులనండి విని చెప్పగ వ్రాసినట్లు కనుపడుచున్నది. దీనిని నెవనన్న జడ్జిగారంతరింప వుంటుంది. బాగుగ నే యున్నది. రాసవిహారికి చరణ దాసుకు ఉత్తరప్రభుత్వములు పరిగమలు వాస్తవము కాని కుట్ర గురించి ఇతని కేసుయిన తెలిసియుండునని చెప్పట కేదిభ నుయిన అవరపు కనుపించదు. తరువాత రాన్ ఆర్డరును గారు దీనికి సమాధానము చెప్పిరి. కడచిన ఆక్టోబరు 28 తేదీ ఇండియాను పత్రికలో డిల్లీకుట్ర కేసు తీర్పునుగురించి ఆక్షే పించుచు నొకజాబు సంతకముతో ప్రకటించబడినది. దానిని చూచి మన ఓకటి ముగించి. దానిని చేయబడినది.

సాక్ష్యమునుబట్టిచూచిన యెడల తీర్పు అక్రమముగ నున్నదని అబాయిలో వ్రాయబడినది. ఇండియా పత్రికకు ఇం డి యాలో చాల ప్రచారము కలదు. ఈ విషయ ములను గమనించవలసివచ్చి అసిస్టెంట్ కమిషనరు గారు న్యాయమూర్తినికోరిరి. ఈయన విధింపబడిన కేసులన్ని టిని హైకోర్టువారు ధృవపరచవలసియున్నది. అట్లు ధృవపర చుటకు రాకముందే ఇండియాపత్రికలో నాక్షేపించబడినది గనుక దీనినిగురించి విమర్శించవలసివచ్చి న్యాయాధిపతులను వీరుకోరిరి. ఈపత్రిక యింగ్లండులో ప్రకటించబడుచున్నందున తాము తీర్పులోమాత్రము విషయమును నడచుకొందుమని జడ్జిలుచెప్పిరి. కేసుచుగిరినది తీర్పు నుండుచెప్పబడును. మేము కాసనముక్తద తక్కిన అప్పీల్లను ఆదర్శించిరి. అమీరుచందు గార్లు చేసికొనిన అప్పీల్లనిచరణ దాసుదా నేయబడినది.

ఫిరోజ్ పూరు హత్య కేసు

సాక్ష్యము.

లాహోరు జనవరి 27:—ఫిరోజ్ పూరు జిల్లా జడ్జిగారి ఎడల లంబాద్దరుఖానుసింగును శ్రీధరుడును కుట్ర వారిలో ప్రభు ఎటుల నడిచినట్లును హత్యచేసికొనడమిది. వారిలో ముద్దాయియును బంధునింగుకాకాల్తోకొట్టెను. వారు 15 గురునకలిసి అరటనున్న వారందరివైనను పడిరి. వారిలో జోలాసింగు తుపాకీతోకాల్చుచున్నాడు. పిమ్మటవారు దాగిన దుబ్బులను తగులచెట్టగవారు దొరకిరి. తుపాకులు కాల్చుట ప్రారంభముకాగానే ప్రత్యేకముగ చూచివారిందరును చారి పోయినయియును గాన వారు ఆ 7 గురు మద్దాయిలు నిండులో జోక్యము కలిగించుకొనినట్లు చెప్పదగిన స్థితిలో తేరిగియును బుజుప్రచేయటకు క్రాసు పరిక్ష చేయబడి నది. నేనవట్టి కేసి యావిషయము తెలిసిందిని నని వాకదారు ఇదాసాక్ష్య మిచ్చెను. ఫిరోజ్ పూరుకు 15 మంది రైలుస్టేషనునుండిగుంపుగ కచ్చి బంధు మాట్లాడుకొనినది యిద్దరుబండివాండ్లు నుడివరి వారు హత్యముకల్గి వివరముగూడ తెలిసిరి.

నేను కాలకవమీపమునందలి బంకలోనుండగ నాక్తి వాక్తరైలిసిడి. నేను తుపాకీ పట్టుకొని గుట్టుమై నెక్కి హంతకులగుంపును తీసుకొనిపోతిని. కాలకదాసు చుండగ వారినిచూచితిని. వారును నేనును 25 గురిలమై తుపాకులను కాల్చుకొంటిమి ఇంతలో 200 మంది క్రాసునుబుపా గుమనక వారిందరును చుట్టులలో చూచిరి. గావునను లా దుబ్బులను చుట్టుకొనిరి. వారిలో 6 గురుఎటులనో తప్పించు కొనిపోయిరి. తక్కినవారు పట్టుకొనబడిరి. అని హెడ్గాని స్టేషిలు సాక్ష్యమిచ్చెను.

నేను పోలీసు స్టేషనులో నుండగా ఇదావచ్చి నాకే సంగతి చెప్పెను. నేను వెంటనే అబుడిలిపాద కానిస్టేబులను తుపాకులను తీసికొని వారిని వెంటబండిచిరి. అని సబ్జెన్ టేబురు అమీరుదీన్ నుడివెను.

చుట్టచుట్టయిందయింద

లంబాను యూనివర్సిటీ కాలేజీ విద్యార్థులు, మదరాసు హైకోర్టువార్డులను నగు మీర్ జై నుట్టెనుగారు లంబాను విశ్వ విద్యాలయపు ఎల్. ఎల్. డి. ఎల్. లోకాల్ కృతార్థులైనట్లు తెలియపర్చినది.

వృత్తాంతములు.

సోమసుందర కాన్స్ట్రీగారి స్వగణచిహ్నము:-- కీర్తిశేఖరెన నివాన్ బహుమార్ న. సోమసుందర కాన్స్ట్రీ గారి స్వగణ చిహ్నమును స్థాపించుటకు తగిన యేర్పాట్లను చేయు నిమిత్తము 81-వ తేదీ యాదివారము ఆపరాహ్లాము 2 గంటలకు కంచీలో నొక బహిరంగసభ జరుగును. గౌ.దివాన్ బహుమార్ డి. రాజగోపాలాచారిగారు ప్రధానపాధి పత్రము వహించును.

తీరువామూర్తి ను హైరాబాద్ గారి కర్ణాటకము నూనము. 1916 వ సంవత్సరపు బహుమానము, వడ్డీబి హిందూదేశమునందలి పురాతన కన్నకాన్త్రమునకు సంబంధించిన యే విషయమును గుఱించియైనను మంచివ్యాసమును చక్కగా వ్రాయవారి కియ్యలును. ఈ వ్యాసములు 1916 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేదీలోపల మదరాసు యూని వర్సిటీ రిజస్ట్రార్లు గారికి చేరవలయును.

హైస్కూల్ నోట్సు:-- కోలోను సెనామాలకు హిం దూదేశమునండి మంజుబడిన యుత్తరములకు పోషుల్లెలు తక్కువగా నంటించుచున్నట్లును చిరునామాదారు చాలతక్కు వ వైకమును కట్టి యాముత్తరములను తీసికొనవలసి వచ్చు చున్నట్లును తెలియపర్చినది. సెనామాల పట్టికనుండలి గాని సెనామాకాల్ నోనునందలి గాని యేస్థలమునకైనను సుతే మొదటి యాన్సుకు రు 0.2-6 పోస్టేజిల్లి ము దానికి మైదు ప్రతియాన్సుకు బొమ్మభాగమునకు రు 0.1-6 పోస్టేజిల్లి ము నంటించవలయును.

వ్యాపారము మధ్యాహ్నములగు స్వాములవారి రుగ్గతి:--మైసూరునకు సమీపమున నున్న సానేలునందలి స్వాములవారి మఠముగలదు. స్వాముల వారికి వ్యాధి ప్రబల ముగ నున్నదని అటునుండి మైసూరు ప్రభుత్వముచారికి 26 వ తేదీని తంజివాక్తరచ్చినది. ఆయన చాల వృద్ధులగుటచే నీబలన ద్వ్యాధిలన నేమి తటస్థించునో యని విషయ బృందమువారు చింతించుచున్నారు. గౌ.దారి వెంకటమహాచార్యులవారు అంతరాధిపతులగు నిర్దేశంపబడిరిన వందతులు పట్టియున్నవి. పూర్వప్రాసాదమునందును నేంచేసియున్న ఉత్తరాది మఠ స్వాములవారి సన్నిధికి హెచ్.వి. నంబూడయ్య ఎం.ఏ. ఎం. ఎల్. సి. వి. ఇ గారు విచారింపగ నుద్దేశపరులు నిర్దేశించ బడలేదని స్వాములవారు నుడివరి. ఉత్తరాధి పత్రమున కన్నులగుచారు వెక్కునుండికలరు. కృంగేటి కలనే సాక్షిలు నమగూడ తంజివాక్తరము లేదుగాన వ్యాపారము మఠములగు వాందరును సభచేసి శీఘ్రముగ ఉత్తరాధిపతి విషయమున మైసూరు నివాసగారికి విన్నవించుట చాల యవసరము.

చచ్చివారము మరల వచ్చుట:--అధికారిబృం దము వ్యతిరేకాధి సాయము కలిగియున్నపుడు, తాను బ్రతికి యున్నావని సిద్ధాంతీకరించుట యేమానవులకును సులభసా ధ్యముకాదు. నార్మల్ కేజి మెంటునకు సంబంధించిన సర్జెంటు డి. బెన్సెట్ గారి విషయములో నీసత్యము ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఈసర్జెంటు పెట్రెంటగు నెల 1-వ తేదీని చరిపోయిట్లు టో ధుచేయబడిన. వాస్తవమున రెండుగాయములతో నరణు తప్పించుకొనిపోయి రెండ్రై ద్వకాలలో చికిత్సనంది స్పష్ట పడెను. రిడింగునకు వెళ్లి యిట్లుచేరిన పిమ్మట నరణు తన తీరము నిమిత్తమనేక పర్యాయములు ప్రార్థించెనుగాని ప్రయో జనములేకపోయెను. అంతవలన రెండునెలలకు పూర్వ మకడు నార్మల్ కేజి నుండితన పటాలముయొక్క ప్రధానకా ర్యస్థానమునకు వెళ్లి హాజరయ్యెను. అప్పుడతనిని చక్కగాగు తైజిగిన యొకయువగొరి యతని కభివాసనయొక్క యిట్లు ముచ్చటించెను; "బెన్సెట్ గారు నీవిప్పుడధికారుల దృష్టిలో వచ్చి పోయిన మనుష్యుడవు. ప్రస్తుతము నీవేమిచేయుటకును నీలు లేదు." తరువాత నాయువగొరి బెన్సెట్ గారు తనగృహమునకు పిమ్మకొనిపోయి యాపటాలముయొక్క మృతులకట్టి నవరికి చూపించెను. "అవు నదిగో నాచానక్కడ రికార్డు చేయబడి యున్న"దని బెన్సెట్ గారు నిన్ను చెప్పిరి. ప్రస్తుతము బెన్సెట్ గారు వారినిను బ్రతికియన్నట్లును, తనకు తీరము ముట్టనలసి యున్నట్లును, యుద్ధ కార్యస్థానమునకు పంపుమిత్త మర్ది వ్రాసి దానినిడు తనకై అధికారులచేతను, పురోహితుని చేతను, పోలీసువ్యాధిచేతను కేవలము చేయించుచున్నారు. అని "వెండి నుట్టె" కే. బెన్సెట్ " పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

ఉపన్యాసము.

మద్రాసు సంకేతాక్షర లిపివారి సమాజమునఁ బ్రతికా ప్రచారముల వా ధ్య తల ను గూర్చి కడచిన సోమవారమునాడు ఈ పన్యసిం చుచు శ్రీమతి ఆదిని నెంటుమృగార్జిల్లు వెప్పరి అవశిష్టములగు మా ప్రముఖులొడను, కల్పవృక్ష మృగమునుతోడను దేవతార్చనా మేటికి దాకరాద నియు నటవండ్రోఁ తేనిక నచటనే పడిపోయినయియు యూ ధులలో నొకకథగలదు. జాలియందు పత్రికా ప్రమేయ ముట్టిరి. పత్రిక వృద్ధులును. పరిశుద్ధులగు కరములు, లేని వారాప్రస్తావనకుఁ బోరాడు. నిర్దుష్టము, సత్యమునకు పృథు భక్తి విశ్వాసములతోడను, తమపత్రికా సంబంధమును నెన్న దేని దుర్విషయముగాను, గర్వాంభా నీధికిఁ గానికన్య క్రివిషయము గాత్రైఁ యనవ్వునును బ్రకటించుటకు గాని దాని నుపయోగింపరాదు. ఈదిగమాలలో మిక్కిలి విచిత్రముగు గురుస్థానము పత్రికాస్థానమైయున్నది. పత్రికాధిపత్యమువహించుటకంటె బహిరంగ పన్యాసము లాపరగటకంటె దేశసేవా విషయ ముగా మేలేనట్టియు, ఘనమైనట్టియు, మార్గాంతరములేవు.

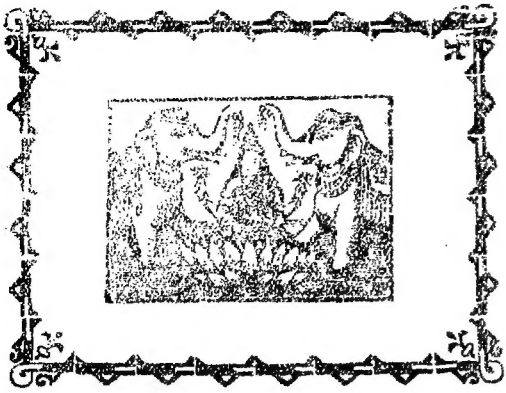
పౌరసత్వాదర్శనవ్యాసము.

28 తేదీ సాయంత్రం పచ్చయప్పకళాశాలలో జరిగిన సి. జి. స్పెషియగారి యాజమాన్యము క్రింద బాల్మన్ర ఆర్. ఎన్. ఆయ్యంగారు రహస్యసింఛుచు కట్టఁజుట్టు జాతీయవాద్యతల కభ్యాస స్థానములనియును ప్రతిపట్టముననుండు దేవదేవతల ననుసరించి యచటి పురాణేతిహాసములను పాఠపరాకత వృత్తములు నేర్పడుచున్నవనియును కాలిన్ కంగరము రూపము నందును చిత్రకళా విషయమునందును గూడ సుందరముగ నుండవలెననియును విశాలములగు మైదానములను నోటలను కృత్రిమకనములను చక్కని ఆరోగ్యశీతిని గృహక్షీరముల సాకార్యములను ప్రజోపయోగ పుస్తక భాండాగారములను చిత్రపట ప్రదర్శనశాలలను జీవశిక్షణవంతుప్రదర్శన శాలలను పరిశోధనస్థానములను సర్వజన సులభవ్యాయాయ రంగములను కలిగియుండ వలెననియును సహకార సంఘాద్యమునును పాలకపోషణ స్థానములు నుండవలెననియును, ప్రాచీనగ్రంథములు రాజమార్గములు కలియులావుల కిర్పించబడుచుండెననియును ఈకొల్లనిక నగరములు అన్ని జాతులయందును వృత్తులయందు నుండువారందరును సమాజేతిగుటకు తగినవిగా నుండవలయు ననియును ఆయన నుడివరి.

చేరీయ క్రైస్తవ సంఘాదర్శనములు

హిందూదేశీయ క్రైస్తవ సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద నిన్ను (27-1-15) సాయంత్రం కాలము సత్యవాదము మై మారియును హాలులో వి. యస్. భాగవతకాశముగారి యధ్యక్ష త్వ క్రింద కోయంబుత్తూరు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు జి. ఆరోగ్యస్వామి పిళ్ళగా రిటుల నుపన్యసించిరి.

సుప్రసిద్ధ ప్రాచీనతపి యమానునామ్యునియ సంఘము లకంతల యనసంఘమునకు లేదు. భావిదశ నే మనముగమనింప వలెను. భావిదశ ప్రాతస్త్రయమునకు సర్వము ననుసారముగ ను న్నది మనబాంబు నిద్యాభ్యసమున కొంతయభివృద్ధి నొంది యున్నారు. బాలికలు దక్షిణహిందూస్థానమున విద్యావిషయ మున నగ్రస్థానమును పొందగలిగియున్నారు. మన ముప్పొంగ వలసిన మరయొకవిషయము ప్రభుత్వమువారిపట మనసంఘము నకుగల రాజభిక్ష్యిత్విర్భుత్త తమనా జాతిజాతియతములగిరివిజా నాతికతమును పొందియున్న సంమైకోత్సాహమును అసంఘ ఘములలోని వారందరును సోభాప్రభావమున పరస్పరము సం బద్ధులయి పౌరసత్యకార్య నిర్వాహక సంఘాధ్యక్షమును గమ నింపినవారుగా నుండుటయును మనప్రధానాశయముగ నుం దడగను. యుద్ధానంతరము నూతన స్వాతంత్ర్యములు సిద్ధింప గలవు ఇతర సంఘములలోని వారి కార్యోత్సాహతల కనుగుణ్యముగ మనసంఘము వారిని గూడ సంసిద్ధుల నొన ర్చుట మన యర్హ విధియై యున్నది. దేశీయ పరిశ్రామిక పునరుద్ధీవనము నుమనము శ్రద్ధతోగ మనింప వలయును. నోమను కాలతీత సంఘముతో మన సంఘము సమ్మిలితమై "సంయోగ క్రైస్తవ సంఘము"చేర బరగునట్టా నర్చుటకు మనము ప్రయత్నింపవలెను. అది సిద్ధింపిన సంఖ్యా తిశయమునకు మన సంఘము పరిగణింపబడదగినది కాగలదు. తీరులగుచారుగూడ నున్నత విద్యనబడసి సంఘాభివృద్ధికి సహ కారులగునట్లు వారికి విద్యకేర్పించుటకు విద్యాసగిని మనమే ర్పవలయును. మనలో నొకొకరికొక్కర్యమును చేయ జాలరుగాని మనమందఁయును కలిసిచే నీ కార్యము సులభ ముగ నెరవేగలదు. పరిశ్రామిక క్యవసాయకాభివృద్ధిగొరకు సహకార సంఘస్థాపన మనసరము స్థానిక సార్వభౌమిక కాప వ సభలలో నెట్లకల మూలమున ప్రాతిభ్యవము బడయుట కొరకు విద్యనకలమైన యాండోళనమును మనము నెరవెర మును సజావునుండవలయును లేకున్న మనమెల్ల విషవాదం డరు. మనభాషములను వెల్లడించుటకు దైవరసిన పత్రికగాని ప్రై వాతపత్రికగాని ఏమినుపబడవలయును. ప్రస్తుత మున్న వారపత్రిక చాలాలో తిల్లాలో కాశాసంఘముల నేర్పరిచి సాంఘికాభిమానమును గడించుటకు యవజనలను రాజధాని గ్రామముల కంపుట సమంజసము. అసంఘములు చెన్న పురి సం ఘమునకుచేరికొనియుగానుండవలసిఅయ: యుపన్యసించిరి

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ జనవరి నెల 29 వ తేది

శుక్రవారము.

మహమ్మదు మహాపురుషుడు.

నేటిదినము లోకములోని మైదనవంతు మహాపురుషుడు మన మహమ్మదీయ సోదరులకు నుత్తమముగా పర్యవసము. నేటికి పదిమూడువందల నలుబదియైదు సంవత్సరములకుముందు అరేబియా యెడారులమధ్యన ఆ మహాపురుషుడు మహమ్మదు భూలోకమున నవతరించెను. అనాటినుండి నేటివరకును ఆతని తేజస్సు లోకమున ప్రకాశించి మహాద్దండరీతిని కోట్లకోలది ప్రజలజీవితమునకు ప్రోత్సాహమై ప్రోత్సాహమై యున్నది. ఇదితమేయె యలరారి మానవచరిత్రములోని యుత్తమాఖ్యానముల సాక్షకములనుకల్పించియున్నది. అందుచేత మహమ్మదు మహమ్మదీయులకు దేవదూతగా నారాధనార్హుడని నట్లులే లోకమున కంతటికిని మహాపురుషుడుగా నారాధనార్హుడు. కావున మన మాతని గుణగణముల సంస్కరించికొనుట నేటిదినములవశ్యకర్తవ్యము. ఆతడు పుట్టునప్పటికి అరేబియా పేరు లోకమునకు తెలియదు. అరేబియా భూమి రమారమి యంతయు నెడారులచే నావృతమయి యున్నది. ఆ ఎడారిలో నచ్చటచ్చట విక్కిలి ఫలవంతముగా పట్టులుగలవు. బుడబుడనుకారము లీనుబుగ్గలమూలముగా నేర్చుడు జలాశయములును, జలాశయములాధారముగాగల పచ్చనిపరపులును, ఆపరపుని నాశ్రయించి వీచుచు నార్చు దాయకములగుచల్లని పీల్చాయువులును ఆవికొని తెచ్చుకమ్మని వాసనలచేత చిత్తము రంజిల్ల ఆప్యాయమానముగా ఫలములను సమర్పించు భిక్షూరవృక్షములగుముగులలో నివసించు బలిష్ఠులగు ప్రజయు ఆపట్టుల కలుకారములు అట్టి పట్టులకు నొక్కొక్కదానికి మధ్య గండశీలమును ఇసుకబయల్లనుధారాశముగా వ్యాపించి యుండును. ఈకారణముచేత క్రొవ్వుతి పురుషుడే అరేబియాదేశమున వేరువేరు తెగలు ఒకరితో నొకరికి స. బంధము లేక ప్రత్యేకముగా నివసించుట కేర్పరిచిన ద్వాహింపదగి యున్నది. మహమ్మదు జన్మించుటకు ముందు ఆ ప్రత్యేక భావము సంపూర్ణముగా నుండెను. సిరియా మున్నగు ప్రాంతములలో వ్యాపార ముండేనెమో కాని అరేబియా ఒక్కదేశము గాక పెక్కుజాతులయి యన్నివిధములను మర్చులత్వమునంది యుండెను. అచ్చటి తెగలు తమ తాము కలహములు కల్పించుకొని సామాన్యముగా స్వల్పవిషయములకైనను తలపట్టు పట్టుచు నిరంతరము విరోధములు పెంచుకొని పోరాడుచుండెను. విగ్రహారాధన పెచ్చుపెరిగి ఏకత్వముకాకాన్నించినను ప్రజలు దానినే దేవుడని నమ్మిపూజింప నారంభించి యుండిరి. ఇట్టిస్థితులలో కలుగు హైన్యమంతయు కలిగి యుండినది. త్రాగుబోతుతనమును ఇతర దురభ్యాసములును పెండయి యుండెనని ఊహింపదగి

యున్నది. ఈ సందర్భములలో మహాపురుషుడు కావలసియుండె. ఆతడే మహమ్మదే కాన్పించె. పుట్టినప్పటినుండియు మహమ్మదు ప్రభావతిగాంచలేదు. నలుబది సంవత్సరములకుగాని ఈతడు మత సిద్ధాంతముల నంతు తిరుగలేదు. అంతకును సాధారణ మానవునివలె కార్యములకు నెరవేర్చుకొనుచుండెను. వ్యాపారయాత్రలు పోయినప్పుడు బయటికేశములలోని విశేషములు కొన్ని యాతని కంట బడియెను. ఆతనిమనసు కలవర ముండెను. నలుపదియవయేట రంజానునెలలో మెక సికాంత స్థలమున కలవాటూచై పోయి యుండెను. అచ్చట ఈతనికి సూన్యతోదయమై మానసము వికసించెను. అంతకాలమును తనపరిసరజనముల దుస్థితినిజూచి మార్గము గానక వగచినందులకు నాడు ఆతనికి నవినాశలు అంతుంచెను. "ఏకమేవా ద్వితీయం" అనునది అల్లా అప్పడు అను హామీను ఆతనికి స్ఫురించెను. ఆమహాశక్తి ఎడమ సర్వస్వస్థియు సత్యమనుట ఆతనికి తత్వము. ఆ మహాశక్తిస్థు ముందట సర్వమానవులును సమానముగా మిలుగురు పురుగులనుట ఆతనికి గోచరించెను. అంతట నాతడు సర్వసంభవములను పరమాత్మ స్వరూపమనుటకు గ్రహించి ఒక్కయోతని ఆరాధనే పరమార్ధమై మరు మతోత్సాహముకలవాడయి బయలుదేరెను. ఆతని భార్యయు, దాసులును, ఆతని అల్లుడు ఆలియును ఆతనికి మొదటి కిష్టములయిరి. ఎంత ఎవ్వరెదిర్చినను, ఎందరెన్నివిధముల పరిహసించినను, ఎన్ని అనరుకూలములు తటస్థించినను, అత్యుపైటక అతడు కనుపించిన ప్రతివ్యక్తికిని పిచ్చిపట్టిన వానివలె తన నవీనమతమును బోధింప సాగెను. క్రమక్రమముగా నాతని పక్షమునకు నక్కడ నొక్కరు నొక్కడ నొక్కరుగా చేరుచు బోయిరి. ఈవృద్ధిలో విరోధాభివృద్ధియు పెక్కుమడుగులగుచు వచ్చెను. బంధువు లితనిని ఊరకొండము. నీమతము నీమనసు నుంచుకొనుమని వాదించిరి. స్నేహితులు బుద్ధిచెందమని భ్రమించిరి. విరోధమునకు వెరచి ఈతని పక్షమునారనేకులు మొదటనే మరణియొక చోటికి సారిపోయిరి. ప్రజలనిషేధమును ఇతనికి ప్రాణాపాయ ముండుచు వచ్చినది. కాని ఈతడు హృదయము వదలకయ్యెను. పరిణామ సంవత్సరములు పడిచేయు నప్పుటికి ఈతనిని సమాధివనెంచి యేర్పడిన సంఘము బలవంతమునుపొయెను. ఈతడును కలిపావలసిన వాడయ్యె. హదీయాం దీతనికి స్వాగతముహృదయ పూర్వకముయ్యె. ఈతడు కష్టప్రబలె. ఆకాలమున పోరాటము అరేబియాలో సామాన్యమని కదా వ్రాసితిమి. హేయమగు స్వలాభోన్ముఖ కారణములపానమును ఉదాత్తమతకారణ మాక్రమించె. భిక్షబలముతో మహమ్మదీయ మతము న్యావనంద ప్రారంభించెను. విగ్రహారాధన నశించెను. త్రాగుడు మాసిపోయెను. ప్రవావిధము లమగంచెను. అందరును దినమునకు నైవేద్యరాయములు భగవంతుని యెడట తమ దుర్బలత్వము నివేదించుకొని బలవంతులు కాజొచ్చిరి. అరేబియా యంతయు మతన మతావేశమున నొక్కపురుషుని పోలి విభ్రంభించెను. మహమ్మదు గతించిన కొలదికాలములోనే అరేబియా తూర్పున ఢిల్లీవరకును పడమట స్పెయినువరకును తనవతాకమును వ్యాపిం జేయగలిగెను. తననాగరకమును వేదజల్లగల్గెను. ఒక్కమానవుని నిండుప్రయత్నము చేత సర్వత్యాగముచేత జాతీయంతయు నుద్ధృతమయ్యెను. నేడ మానవమాత్రుడు ప్రతిమహమ్మదీయసోదరుని ముఖమును వికసించ జేయుచున్నాడు. ఆమహాపురుషుని ఒక్కగుణ మింతటికిని కారణము.

ఈతని వ్యక్తిత్వము. నెత్తన పదిమూడు నడు నడు సోదర్భ్యమును నెరవేర్చి మతమును ప్రకటించుట నమల యాతని ప్రవేశం. దానిని నూనినా. కేరంగు మహాపురుషులలో నడుపునడ మహమ్మదు మామనకోరిక పూజనీయుడగాడ!

ప్రార్థనామాటోత్సవము.

ఆధునిక హిందూదేశ చరిత్రమునందు సంగృహ్యార్థ లక్షణమహాపురుషులలో రామమోహన రాయ భవాగృత స్థానము బలవంతించుచున్నాడు. రామమోహనము హిందవ జాతి యాచార్యుడనుమత సర్వాంగసౌత్వత వికసరమని గ్రహించిన వారిలో వ్యగ్రణ్యుడు. మోహన జాత్యభ్యుదయము నకు రామమోహనము, సంఘసేవ, ఆర్థికశక్తిసంబంధకర్మ సిద్ధియందుట యవసరమైనను బ్రహ్మోపాసన మనసర తమము, లోకవ్యాప్తమైన బోధ కై ప్రవచనమొనర్చి మిలియనుల స్థాపించిన మహాత్ములవలె, రామమోహనము సంప్రద్యవిశ్వాసమును గలిగియుండెను. దురాచారగ్రస్తమోహన విశ్వాస ఘాయమై ఊహించిన సహాచార్య మతమును పునర్నిర్మణమును జేయుటకై బ్రాహ్మమతమును స్థాపించెను. ఇట్లుగా రెవీ-ద్వైతబ్రాహ్మము స్థాపితమైన బ్రహ్మసమాజము కాభోధిజాత్యులతో దేశమునందంతటనువ్యాపించుచున్నది. బ్రహ్మసమాజోత్సవము లిక్కరప్రకటించుచువలె చెప్పి పునీయందును నీవారమునందు జరుపబడుచున్నది. ఆసందర్భమున బుర్రా శేషగిరి రావుగారు నిన్ని సాయంకాలమునందు ఆస్పత్రికి యుండి బ్రహ్మోపాసనమును జేసి. ఉపాసన విశ్వసంకీర్తన ముతో వారంభమైనది. శేషగిరిరావుగారు సంక్షేపముగ హిందూదేశమునందలి మతచరిత్రను వివరించుచు జేయుగము నందు భగవద్విభాగ్యారాధనముతో వారంభమైన హిందవత్వము క్రమక్రమముగా భగవద్సామర్థ్యమును నుపసమత్కాల ముంచు జేయగలిగినయెను, తదనంతరము ఊహించి పురాణ యుగ మేర్పడినదనియును, ఊహించిన సనాతన మతమును రామమోహనరాయ పునర్నిర్మణమును జేసినయెను చెప్పి యుండిరి. దైవోపాసనమును భక్త బృందసాన్నిధ్యమునందు జేయుట యుక్తమైనను దిక్కల వికత్తరలేకయు కమసుఖము లందు, పరిశుద్ధావతారులనుకలుందు, వివాదానందశీలులందు నింత యేల సర్వాభివృద్ధియందు సర్వాంతర్యామియైన సర్వేశ్వరుని సాన్నిధ్యమును సంస్కరింతుట, సందర్శించుట, స్వాంతభవము నందించుకొనుట యాపానసక్రమముగ గ్రహించి ఉత్తరసాన్నిధ్యమును జేరవలసియుండుమని శేషగిరిరావుగారు బోధించిరి. ఉపాసనసాంతము భూహారము లానంగమండినది.

ప్రాస్తు.

వ్యాకర్మ ప్రకటనము.

వ్యాకర్మ జనం 28:—నిన్నటిసాయంకాలమున నిట్టి ప్రకటనబడినది. బ్రాగిరివాల్ జిల్లాలో పెంటుపూర్వము నందాకర్మముగ మనమెదియోదంప శ్రీమతులు ప్రవర్తించిరి. తీవ్రగతిని నుపాకులబొమ్మజేసియుట్లు ముందుల ప్రేర్పిరి. ఇందుమాలమున మనకందములు 50 ముట్లువాడె వున భస్మసమయ్యెను. కాని ముఖించు సాహాయ్యమున శ్రీమతుల వాకిందముల జొరనియ్యక స్వాధీనముల కొంతము. శ్రోతావధముల రాత్రియంతయు కాంతిముగనందెను. అంజన జనం 28:—జుమ్మినాయ చాలసేపు తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చిరి. అందువలె వారకాల్పులము స్థాను అడివి కేపులన్న హల్లులైనవై బడినది. ఒక్క లాల్లాచే వదిలిపెట్టి తిక్కిన అన్నిచోట్లను వారికి గొప్పనమ్మము కలిగించి వెనుకకు కొట్టినయెడది. మేము పట్టుకొనిన సేనలు ఉంచిన క్యాటి మార్గము పెద్ద ఫిరంగి గుండ్లవలన విరిగి పడ్డ మట్టెల్లెలలవలన నిరోధించబడినది. మార్గమునకు నిరోధముకలుగుట శ్రీమతులకు మంచి అవకాశము ఏర్పడినది. దీనిని ఉంచుకొని వారు ఫాల్స్ అడవి వైపునకు వెళ్లి మేము వదిలివేసిన కందకములను నిలుపుకొనుటకు శక్యము కాకుండా చేసిరి. దీని మనసే శ్రీమతులమాదపడి పోయినట్లుముల కొంతభాగమును లాగికొనినది. మనసేనల శ్రేష్ఠసాహసములు, ఉత్సాహము, శక్తి సాత్వికముగవచ్చిరి. శ్రీమతులమును వివరము. వారిశవములు జేయులవు. ఇదిగాక వారుగలపూలములు వైని తులు వైనియగలిగిరి. దీనిపట్టమాదగా ఒకరినిదొకరు పటిత్రముగ గోరుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. అల్లసానిని పెంటు హిందవప్రదర్శనరూపము కి పర్యాయములు మనసేన మిదపడిరి. వారుపర్యాయములందు మనసేన వారిచేనుకకు కొట్టివేసిరి.

ఏథెన్ను జనవరి 27:..... పూర్వము మిల్లిటెంపవలొనున్న
తెమలొమగారు ఈజిప్తవై దండయాత్రవెడలు వైశ్యమునకు
సర్వసాధికరిగ నియమింపబడెను. మూడు అరబికోనుల
వైశ్యము ఈజిప్తమిదికి బోవునున్నది

రమ్య

రమ్యవారి ప్రకటనము

పెట్రోగ్రాడు జనవరి 27:— విప్లవాత్మకమైన పరిస్థితుల నాధీనమున, గుర్రులకు అవగ్రహముల సమీపము నందు జర్మనీవారు మనవైబడ బ్రతున్నట్టి తీవ్రముగ హతలను దాకిరిగాని వారికి విశేషవత్సయముగలిగించి వెనుకకుగొట్టితిమి. స్పీర్మెన్స్ కాన్ఫెరెన్సున జర్మనీవారి ఫిరంగుల నణచి తిమి. గలిషియాలో ఇయాలిస్కు, ఉజ్బుక్కు, నిజ్నీ వెరఖ్కు, మైదాంకాముఖమున శత్రువులు చురుకుగ బనిజేయుచున్నారు. శత్రువులు ఫిరంగులను బాగుజేయుచును మనవై బడుచును ఉన్నారు. కాని ప్రతిస్థలమునను మనము వారిని వెనుకకుగొట్టుచున్నాము. మేము ముగ్గురు యుద్ధగోయులను 300 మంది భటులను బట్టుకొంటిమి.

జర్మనీవారు రుమ్యవారిలో ప్రత్యేకముగ సంధిజేసికొనుట.

పెట్రోగ్రాడు జనవరి 27:— రుమ్యవారిలో ప్రత్యేకముగ జర్మనీ వారు సంధి జేసికొన నిష్పముగలిగి యున్నారని వదంతులు గలుగుచున్నవి. వీనివలన రుమ్య వారెవ్వరు మిత్రులందలివారిని విడిచి ప్రత్యేకముగ సంధిజూప రుమ్యవారిలో సలహాజరుగలేదు. జరుగుచుండ లేదు. జరుగబోదు. అది దెబ్బపుటకుగాను రైటరుకు రుమ్య వారి రాయవారిగానుజ్ఞపించిరి.

గలిషియాలో పోరు జరుగుచుండుట.

పెట్రోగ్రాడు జనవరి 28:— లాస్ నెక్, మాల బె నెక్ లనవద్ద జరుగుచున్న పోరాటము ఇక ప్రాచ్యము సమీపించుచున్నది. చార్జిమాఫ్ కద్ద జర్మనీవారు పడవదే మనవై బడిరి కాని వారిని వెనుకకు గొట్టితిమి. గలిషియాలో దూక్లా కనుమ మొదలు విస్కాఫ్ వరకును పోరాటము హెచ్చుగ జరుగుచున్నది.

స్వీడను

స్వీడను జర్మనీలకుగల మార్గ మరికట్టబడుట
లండను జనవరి 27:— కోపెన్ హాగెన్— స్వీడను జర్మనీలమధ్య బ్రయాణముచేయుచుండెడి శత్రుయొడ స్వీడనుకు బోవుచుండ మార్గమధ్యమున నొకయుంతగామి గనబడుట వలనను తిరిగి జర్మనీకిబోయి యుండుటవలనను ప్రైలిబర్గనుదు గడ్డలో కలిగెను. ఈయుంతగామి జర్మనీవారికికాదు. ఇందు చే జర్మనీకిని స్వీడనుకును గల మధ్యమార్గ మరికట్టబడింది.

రుమేనియా

ఇంగ్లీషువారు రుమేనియావారి కప్పనిచ్చుట.
లండను జనవరి 28:— రుమేనియావారి ప్రైజీర్ లిల్లా లాధారముగ వారికి 50 లక్షల పౌనల నప్పిచ్చుటకు బ్యాంకి ఆఫ్ ఇంగ్లండువారిలో నేర్పాటుజేయబడెను. కొన్ని వారములనుండి రుమేనియా ఫిన్లాన్డుకుమీరవారు లండనులో నున్నారు.

అమెరికా

అమెరికాకు వలసవెళ్లట.
దీనికి సంబంధించిన చట్టము.
లండను జనవరి 27:— వాషింగ్టన్. ఇతర దేశముల నుండి అమెరికాకువలస వచ్చువారు విద్యావంతులై యుండవలెనను మరతుతో ఒక కానసమును చేయవలెనని కాంగ్రెసు సభ్యులు సభలో ఒక బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈబిల్లు ప్రెసి డెంటు విల్సన్ గారు తమకుగల విశేషాధికారమును వినియోగించి త్రోసివేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

జర్మనీ.

“కాగితపు ముక్క”
జర్మను ఛాన్సలరుగారి సంభాషణ
లహార్ జనవరి 28:— జర్మను ఛాన్సలరు డాక్టరు వాన్ బెల్ మేన్ హోజ్ జగరు ఒక అమెరికా దేశీయునితో మాట్లాడుచు తనఉపన్యాసములో ఉపయోగించిన “విన్న కాగితపు ముక్క” అనుమాటకు అందముచేయుచున్న అర్థము సరియైనది కాదనిచెప్పి, చెందుసంజాయిషీల నిచ్చిరి. మొదటిది. డెల్లియము యంతటపూర్వమే తన తాటస్థ్యమునకు

తానే భంగము కలుగజేసికొనెనందున సంధిమరతులు వ్రాసిన కాగితమును ఎందుకు వదిలిరాని చిన్న కాగితపు ముక్క క్రిందికి తేల్చివది. రెండవది. బ్రిటను స్వలాభమునకుగాను యుద్ధములో దిగినది. కాబట్టి స్వలాభము యెదుట సంధిమరతులు వ్రాసిన కాగితము “విన్న కాగితపు ముక్క” కన్న హెచ్చుగా విలసన చేయలేదు.

దీర్ఘ

స్టేటు సెక్రటరీ గారందేవ తులివార్తలు.
పశ్చిమరంగము
ధిల్లి—జనవరి 28:—జనవరి 27 తేదీన స్టేటు సెక్రటరీ గారు ఫ్రీ ప్రెస్ గారి కీక్రింది తిలకించవలసి. శత్రువులు లాహోరినద్ద బ్రిటీషువారివై వ్యయము మొదటిపటాలమువై తీవ్రముగ బడిరిగానివారిలో 360 మంది హతులైరి. 55 గురు ప్రైవీటుగ పట్టుకొనబడిరి ఇన్వెనునకు తూర్పుననున్న ఫ్రెంచివారికం దకములను గూడదాకిరిగాని వారిలో 350 మంది నష్టమైరి. జర్మనీవారి సైన్యములో రెండవవరుసలోని కొన్ని కంపెనీల వారు మొదటకచ్చినవారికి సహాయముజేయ వలసియందెను గాని ఫ్రెంచివారు ఫిరంగులను మూటిగబియ్యించి వారిని నిరోధించిరి. ఇతరస్థలములందును జర్మనీవారుమనవై బడిరి గానివెనుకకు గొట్టబడిరి. ఆగ్లోనంజిందవరలో శత్రువులస్వా భీనమైన కొన్ని కందకములను ఫ్రాన్సువారు తిరిగిస్వాభీనపరచిర చుకొనిరి.

తూర్పురంగము.

తూర్పు రణరంగమునండి విషయములేవియు దెలియ లేదు.

మెజేరాబర్నాలనద్ద పోరాటము.

కేసేరియాలో బ్రిటిష్ వైపున పోరాటము జరుగుచున్నదని తెలియుచున్నది. కాని యిదియంతగా ముఖ్యమైనదిగాదు. మెజే రాబర్నాలనద్ద తురుష్కు సైన్యముల బరిశోధించుచు వారెట్లు అను యుద్ధప్రభావదానివారు శత్రువులకు నష్టముకలిగించి యునేక నావలవై ఫిరంగులవారు జేసిరి. మెజేరాబర్నాలన నున్న యొక మిట్టవీధు తురుష్కు సైనికులు 5000 మందియు 6 ఫిరంగులును ఉంపబడెను.

జర్మనీవారి ఛాన్సెల్లరుగారికి విశేషకృత్యపాత కాన్యస్థానమువారి జవాబు.

డెల్లియం దేశపు తాటస్థ్యభావ నిర్మాతల విషయమున జర్మనీవారి ఛాన్సెల్లరుపయోగించిన పదములు లోకవిది తముగద. అవి “కాగితపు ముక్క-మాత్రము” అనునవి. ఈప్రయో గాన్ని సమర్థించుచు జర్మనీ ఛాన్సెల్లరుగారు అమెరికాలోని సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రతికలకు వ్రాసిరి. అందువై బ్రిటీషు వారి విశేషకృత్యపాత కాన్యస్థానమువాడట్లు వ్రాసిరి. 1911 సం॥ నందు డెల్లియంవా కిష్టములేకున్నను ఆదేశమునకు కుమిసెనీ కల బంప బ్రిటీషువారు ఉద్యుక్తులై యుండిరనుట యసత్యము. ఈవిషయకు సైనికవిషయము సేర్పాటు డెల్లియంవారికిని ఇంగ్లీషువారికిని జరిగియుండలేదు. తమతాటస్థ్యమును జర్మనీ వారు భంగపరచినవేగాని బ్రిటీషువారు సైనికుల బంపని డెల్లి యం వారెవరుగదరు. 1913 సం॥మునందు వేరొక రాష్ట్రమువారు తమ తాటస్థ్యమును భంగపరపక పూర్వమే మేమె స్పడును సైనికులకు డెల్లియందేశములోనికి బంపమని మేము డెల్లియం దేశమునానికి దృఢముగ దెలిపితిమి. ఆకస్మికముగ శత్రువులవై దుమికి నాశనముచేయబారి యుండుగలుగునట్లు తమ యువపవార్లను జర్మనీవారి వైపు మొల డెల్లియందేశీ య సహాయవరకును జర్మనీవారు నిర్బంధించుచుండుటంతేసి యనేక సార్లు డెల్లియంవారికిని బ్రిటీషువారికిని సైనిక విషయకముల సంప్రదింపులు జరిగెను.

కాన్సల్ మెన్సియర్ గారి జవాబు

డెల్లియము దేశపు మతకురువగు కాన్సల్ మెన్సియర్ గారు తమ కిష్టములకు పంపిన జాబు లో ఈక్రింది మాటలను వ్రాసిరట:— డెల్లియము దేశము ఆత్మగౌరవమునకు గాను స్వాతంత్ర్యమునకే పోరాడితిరవలెను. డెల్లియము తన వాగ్దానమును నెరవేర్పినది. డెల్లియముయొక్క తాటస్థ్యమును రక్షించుట యితర ప్రభుత్వములకు విధానము. జర్మనీ తన వాగ్దానమునకు భంగముకలిగించిని ఇంగ్లండు తనమాటను నిలుపుకొనెనది.

బన్ను సంస్థానములో దోపిడీ.

ధిల్లి జనవరి 28:— బుష్కాను, భూటానీలు మునగు 40 మంది దొంగలుబచ్చి బంగారవారమునాటిరాత్రి హాపెన్

బులిఖాన్ అను గ్రామముపైదడిరి. గ్రామస్థులు ఇద్దరు దోపిడి గాండ్రును చంపిరి. మరిఒకనిని పట్టుకొని గ్రామస్థులలో యిద్దరికి దెబ్బలుతిరిగినవి.

బొంబాయి

బొంబాయి వర్తక సంఘము

బొంబాయి నగరముయొక్క వర్తకము యుద్ధము.
బొంబాయి జనవరి:— నేటిపాయంకాలము బొంబాయి వర్తక సంఘముయొక్క సాంవత్సరికోత్సవము జరిగినది. సభలో ఈసంఘాధ్యక్షుడగు హెచ్. జీ. క్లార్కుగారు ప్రసంగించుచు యుద్ధములన బొంబాయి నగరము యొక్క వ్యాపారమునకు కలిగిన లాభనష్టములను గురించి ఇట్లనిరి:— హిందూదేశమునుండి యుద్ధభూమికి తెల్లిన సేవలన్నియు బొంబాయి నుండి తెల్లినందున బొంబాయి నగరములో వ్యాపారము విరిగిగా జరిగినది. నేలనన్నిటిని బొంబాయి నగరములో చేర్చుటవలన అనేకమంది కూలీలను పెట్టిపనిచేయుచు వారికి కొంతయబ్బడి కలిగినది. సాధ్యమైనంతవరకు వివిధముగ యి బ్బందులు కలంగకుండ చేయబడునని మేజర్ జనరల్ గారింగు గారు చెప్పినారు. ఇకనుండు సాధ్యముగునంతవరకు అట్టి యిబ్బందులు కలంగవు.

కానసముల అవసరము.

ఇప్పుడు చెందు కొత్త కానసములను నిర్మించుట అవసరము. ఇంగ్లండు దేశములో వలెనే యిక్కడకూడ ప్రజలసౌకర్యమునకుగాను ఔషధములకు సంబంధించిన కానసమునొక దానిని చేయవలెను. తరువాత బంగారము, వెండికేటలని చెప్పివోమాయచేసికొందలు మోసముచేయుచున్నారు. అట్టి విజయకుండచేయుటకు గవర్న మెంటువారు ముద్రవేయు నట్లు ఒక కానసము చేయవలెను. మాయకేటలను ప్రపంచవ్యాప్త కొందరు దుర్మార్గులు ఆయములను మోసముచేయుచున్న సంగతి గవర్న మెంటువారు గమనించి ముద్రలువేయించుటకు కానసము చేయింపవలెనని సంగతి సందర్భములను ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. ఈ విషయములో నాకు చాల సంతోషము కలిగినది.

బొంబాయిలో దుమ్ము.

బొంబాయి నగరములో దుమ్ము విశేషముగ లేకుచున్నది. మునిసిపాలిటీరు దుమ్ముబాధను తొలగించుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయవలెను.

బొంబాయి హైకోర్టు

క్రిమినల్ కేసులవిచారణ.

బొంబాయి జనవరి 28:— మూసాబీ కదార్ భాయి అను, వెండి, బంగారునక్తము చేయువానివై తేబడినఫాక్టరీ కేసులు నేడు విచారింపబడినవి. ఇతడు ఒక ప్రామిసరీ నోటు మీదను, రెండునూండలమీదను ఫాక్టరీచేసెను. ఇతనికి 5-50 వత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

ఒక యుద్ధగృహీతుని స్వాచార్యవక ధనము.

బొంబాయి జనవరి 28:— ఫోగోని వాయువార్తాస్థానము:— తురుష్కులవలన బండ్ కృతులై ఆగ్గరిలో నొకడు దుర్భరముగు స్వాచార్య వ్యత్రాంతమును ఇండియా వైస్రొ ప్రతిక కిటుల తెలిపెను. ఆంగ్లయుద్ధకాకలు కోటలను ముట్టడించుటకు క్రితము రోజున మమ్ములను బండిల నొనరించిరి. యుద్ధకాకలు ఫిరంగుల వేయవారంభించునకి వర్షనా సాధ్యముగ నష్టవ్యస్త ప్రారంభమయినది. తక్షణమే ప్రజలు శ్రీము పురుషులను గూడ పారిపోవ వారంభించిరి. తురుష్కు సయినికులు ఆరాజ భటులు నందరును గూడ యొకరిమించి యొకరుబాసావై పునకు పారిపోవారంభించిరి వాయువార్తా స్థానమందిలియున్న తురుష్కుసైనికులు తమ తోగూడగొని పోయిరి. వేళ్తుట్టిడితేకుండుటచేతను గాత్రం బగల్గెనవేలెగని ప్రయాణములగుట వలనను శ్రమవిపరీతముగ నుండెను నడుమనడు మతపిచ్చుగవా డెవడో ఒక భరంగీ ను చువుతు చంపువేయ వచ్చుచుండుట ప్రాణోపద్రవముగల నుండెను. ఎటులనైనను ఫోకు 40 మైళ్ల దూరముననున్న అలులగ్రామమును గ్రామమును చేరితిమి మమ్ముల నచట నొకపాడుగుహలో బడవేసిరిగాని మేముచట సధికకాలముండ లేదు. మరల మమ్ములను వెంటనే బసావెనకొనబోయిరి అచట డెల్లియము వాయువారి సహాయమువలన మమ్మాయన విడిదిలో నుండుచ్చిరి మమ్మ వాగు గా నాగరించిరి ఇదిలో తురుష్కుల పరాజయము ఆంగ్ల సేనల కృతము.

కొనివచ్చి మున్నగు వాటిని పట్టించుకొని
 కలవరపడిన నుండి పట్టించుకొని మార్చబడినది సామ
 గ్రామము యొక్క పరిపాలనను దీనివలన పైవ్యములు సారి
 పోవుట నొక వాడు పాటుకొనిపోయి ఆంగ్లయుద్ధనాకము
 లోపల కుంటుంటే పట్టించుకొని దొంగలించి పట్ట
 కాలము పట్టించుకొని పట్టించుకొని. ఆంగ్లయుద్ధనాక
 వచ్చి నెలల పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని
 మగు మార్చి కలిగి పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని
 రయినది. మేము పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని
 చాల కలిగియున్నాము పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని
 ఎక్కువగా వాడుకయు పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని
 కొయ్యలును గొట్టులును మార్చి కలిగినది. వీరి పట్టించుకొని
 మంచి ఆంగ్ల యుద్ధనాకము నాకలను రావడం నెలలో
 నిరోధము కలిగించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని
 నూచించుటలను పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని
 కార్యము పూర్తిగా పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని పట్టించుకొని

కలకత్తా

బెంగాలులో విప్లవంబులుగు అభిప్రాయములు.

జిల్లాపరిపాలన సంఘమువీటివారి రిపోర్టు.

కలకత్తా జనవరి 28:—బెంగాలు డిప్యూటీ ఆడ్మిని
 స్ట్రేషన్ కమిటీవారు ముఖ్య ప్రకటించిన రిపోర్టులో బం
 గాళారాధానాథా పట్టించుకొని అభిప్రాయములు వ్యా
 పించుటనుగూర్చి ఈ క్రిందివిషయములు వ్రాయబడినవి:—
 దేశముయొక్క సంకలనములను చక్క గుర్తించుటకు
 ఒకడుమాత్రం ఇట్లు చెప్పవలసి:—ఇంగ్లీషువారి వైద్యము ఇంక
 బహుశా చక్కతో ప్రారంభమైనది. కాని జనానుభవ విజయము
 కలుగు వరకును, బోయరుయుద్ధము పూర్తి యగువరకును
 స్వదేశీయులగు గొప్పరాజకీయ వేత్తలుకూడ తీవ్రమగు విప్ల
 వాభిప్రాయములను కలిగియుండలేదు. పట్టించుకొని అభి
 ప్రాయములు ఈ దేశములో వ్యాపించుటకు యితరదేశములు
 కారణము. వినయము మొట్టమొదట యీ అభిప్రాయములు
 పుట్టినకారణము యితరదేశములైన బెంగా? కాదా? అని సంశ
 యించవలసిన అవసరములేదు. జనానుభవ విజయము కలుగుట,
 కాంగ్రెసునాయకులు కర్మ ప్రభువుగారి మోక్షవిద్యాపద్ధతు
 లనునిరోధించుటకాక తాత్వికముగవీక కాలమునే సంభవించినవి
 ఇదిగాక బెంగాలును విభజించలేనది అలాగే జరుగగా
 విభజించుటకు వీలులేదు కలకత్తావారు హిందూ ప్రజా
 నాయకులు నిరోధించు వలన యిదివరకున్న ద్వేషము అధిక
 ముగ వ్యాపించుటకు వీలైనది. ఇప్పటికే 21 వార్తలు జరిగినవి
 వీరిలో 17 బందిపోటు చేయబడినవి జరిగినవి. మరి 12 వార్త
 లలో చేసినవారెవరో యిప్పటివరకు అంతులేదు. ఇవిగాక
 8 వార్తలు జరిగినవి. అవిగా ఒక ఇన్ ఫోర్స్ మెంట్, ఒక పాతీ,
 6 గురు పోలీసు ఉద్యోగులు సంపదించి ఈ 12 వార్తలు
 1910 సం॥ జనవరి 17 వ తారీఖునండి యీలాగా జరిగినవి.
 ఈవార్తలుకూడ తీవ్రపరుచుచున్నవి. 1910 సం॥ జనవరి 1వ
 తారీఖున ఒక పోలీసు ఉద్యోగిని చంపుటకు ప్రయత్నములు
 జరిగినవి దైవశక్తివలన ఇదిచూచుకొని యితరదేశములు
 ముట్టుకు గారుకుమగతిగినవి. ఈ కేసులోకూడ వార్తలుతీవ్రం
 పడలేదు. జరిగినవికొన్ని వడ్డీవ్యాపారముచేయుచు వీరు
 చూడలేనో యందు హిందువులయందలలో జరిగినవి. ఈవడ్డీ
 రక్తపాత ఇంట్లకు యువదేశీయుల గుండపాతమును, వడ్డీ
 రక్తపాత యింట్లకు వీరు సామాన్యముగా చుట్టుకొని
 పండు కలలు సామాన్యముచేయుచు కొవ నులు సామాన్యము
 కొరవనియాలగుగొప్ప హిందూ కుటుంబములలోని యాక
 లు, సేద్యము సామాన్యముగ వివర్ణులై యున్నారు. ఈ
 సేద్యముహిందూ శివమండలిద్రోహిరాష్ట్రమును ప్రాదులలో
 తర్వాతర వేయకేలనము, ఇంగ్లండుయూరోప్రభులయందు
 తరని చిక్కులలోపడియున్న సమయమున హిందూదేశములో
 గొప్ప విప్లవమును కలిగించి ద్రోహి సంఘమును సుడిచి
 గారవేయలేనయిన పట్టించుకొని కలిగియున్నారు. ఈ
 విప్లవకారులు తమ దేశములకు సామాన్యముగ వీరిని సహజ
 యగుచేయు పాటించవలసియు, మానవుని శక్తియందు నమ్మ
 యు నూచవలసియు, యూరోప్రభులయొక్క విషయ
 గాగరకలకు సంబంధించిన ప్రతిపదమును నిరసించుచున్నదియు,
 గవంతునియందు నమ్మకమువుంచి ఉత్సాహభరితులై యుం
 డుచున్నదియు, అటుండుటలను ముందుగాబోవు మహాహాట
 లలో నిర్భయముగ ప్రవేశించవచ్చుననియు బోధించినారు.
 ఇవధతులను మొదటి విప్లవచివరకు చాలమంది యామార్గ
 లను వదిలివారిలోవనవారు జీవించుచున్నారు. కాని యీ

ఉద్యమము ముట్టుకుకొనియున్నాముగా వ్యతిరేకినది. కలకత్తా
 డక్కాల్లనండి విప్లవకారులు వార్తాపత్రికలు మొదట
 బయలుదేరినవి. తరువాత మొదలుపెట్టినవి తెలియకుండా ఉప
 వ్యాసములను చేయువ కలం బయలుదేరినవి. వీరివారితో విదేశ
 వస్తు బహిష్కారము ఒకే మార్గము అయిన తరువాత రాజ
 ప్రభుత్వము పునఃకొన్నికాగియున్నది పంచిపెట్టుట గోడలకు
 అంటించుట జరిగినది. వీరివారితో తుపాకులను, ఆయుధము
 లను ఉపయోగించు ఉద్యమందు తిశ్శితులగుట, అఖిలుకు
 హత్యలయాలమునను, బంగారములమునను విహ్వలముగ
 గవర్నమెంటువారిని అన్వేషింపుడు యుద్ధము మొదలైనది.

బెంగాలు బ్యాంకు కేసు.

కలకత్తా జనవరి 27:—బెంగాలు బ్యాంకువారు యిది
 వరకులేనే మాజీక రిపావాయల చొప్పున అప్పులుయిచ్చు
 చున్నారు.

రైస్ సరాసరి పోవుచున్నది

కలకత్తా జనవరి 28:—బాద్రమ్, డాడ్ భానుదేవ
 నులమధ్య కొడుకీకలిగి ఎప్పుడు సంతోషమైనది. రైస్
 సరాసరి జిల్లుచున్నది

అగ్రాదేవాలయము హత్యకేసు.

కలకత్తా జనవరి 28:—అగ్రాదేవాలయము హత్యకేసు
 అపీలుదావాలో నెది హాజరులో న్యాయమూర్తులు మర
 పుట్టినాగును కొద్దిగాను తీర్మానముల సోపంగిరి. మోతీ
 చంద్రునకు మహాత్ముని పిగవానదానును బహిష్కరమును
 హత్యచేసి దొంగిలించిన ఆ లాజిల్లా జడ్జిగారు సీరిఫుచి వా
 నక మరణశిక్ష విధించు రెండవముద్రయియును విమోచితుడు
 దొంగిలేనరమునకు సహాయుడై యున్నాడని స్థిరపంచి వానికి
 10 సంవత్సరములు దోక అంబానకీక్షము విధించిరి. వీరిద్దరును
 అపీలుచేసిరి. న్యాయమూర్తి మరపుద్రునుగా రిసంగిరి తీర్మా
 నమున నిటుల వ్రాసెను. ఎవరూపాజిల్లాలో బక్సరు సుబుడివి
 జనలోని మెజస్ట్రేటును నివారణ కార్యముగ నెరము
 జరిగియు చెప్పబడుచున్నది. అచట భగవాన్ దాసున కొక
 దేవాలయము గలదు. అ దాదేవాలయమునకు మహంతు గా
 నున్నాడు. అతనికి బాధ్యమనవా దనుచుడుగానుండెను.
 ఈ వనరెఫమునాదేవాలయ విషయమందనే చార్జ్ వాడునందు
 గ్న స్వగృహమున కేటబుబాని కన్యసోదరుడగు వంశధరు
 డెను 14 సంవత్సరముల బాలుని మహంతు వనరెఫమునకు బదు
 లుగా నేవకునిగా నియమించెను. 20-8-1913 న రాత్రి 9-10
 గంటలకు మధ్య నీవార్త జరిగెట్లు తెలుచున్నది. ఆ రాత్రియే
 మహంతును నేవకునిని సంహరించుచు హత్యచేయుచుండిరి.
 రామచంద్రావారసుని దోషమును తెలియపరచెను. ఈ
 హత్యకేసుమీద నమోదయియున్న టైమర్ పేరు నెత్తు చెప్పలేదు
 గాని ఆరాత్రి దేవాలయములోనున్న సాగవులే చంపియుండ
 వచ్చునని యాతడతెను. ఇట్టిప్రభువేదము విచారింపబడు సంద
 ర్భమున నీదేవాలయ హత్యకేసునకు మొదటి స్థానము దొ
 కినది. దానివలననే ఈ మద్యుల విచారణ ప్రారంభమైనది.
 మోతీచంద్రు వంశధరు హత్యచేయలేదని న్యాయమూర్తులు
 నిరపరాధిగాని మహంతును హత్యచేయని స్థిరపరిచిరి. ఈవార్త
 గమన కంఠతేజి విమోచితుడై మూత్రపాశాగన వానికి 10
 సంవత్సరముల దేహంతాపానగి యొక్కమేయగును. మోతీ
 చంద్రునకుకీక్షను గూడ ఈ కేసు ఆరంభమైన నీరపరాధి
 న్యాయమూర్తి కోర్టుగానుగూడ నందులలో నేర్పించిరి

హిందూ దేశపు మహానర మరల సంఘము.

కలకత్తా జనవరి 28:—ఈ సంఘమువారి వార్షిక
 సమావేశమునకు యిదే ఆద్యము. చార్లసు గా రధ్యత
 పరీచియువ్యసిండును. వీరివారలనుగూర్చిన పూర్వచింత
 ననులలోజరుపబడియున్నది. మహంతులనువదిరి వ్యవసా.
 నాకాకాకాకాకా యొక్కోను స్థిరపడువరకుగూడ వెట్టి
 పూర్వచింతనావిధానముగూడ విశ్వసింప వీలులేదనిరి. కల
 కత్తావారు మొదట అసహాయమునను నడిపిసరమున
 నిరసనార్థములను వాంఛనసామలకడ పని విరివిగా
 జరుగుచున్నదియు నీ మారిన నాకానిర్మాణసా
 మలును గొట్టులును పుగియుచున్నవియును నుడిచిరి.

అయోధ్యనుంచి పుత్రకాన సాదకులు

అయోధ్య నుంచి పుత్రకాన సాదకులు
 కలకత్తా జనవరి 28:—అయోధ్యనుంచి యువపుత్రకు
 సంపాదకులుగనున్న మోతీసాంబా హస్తిగారు అయోధ్య
 కాలధర్మము నొందిరి.

అయోధ్య నాథ ఛటోపాధ్యాయులు
 కలకత్తాలో వసోవుట.

కలకత్తా జనవరి 28:—నిన్న ఉదయమున అయోధ్య నాథ
 ఛటోపాధ్యాయులవారు హృద్యగమనలన కాలధర్మము
 నొందిరి. వీరు ఎడింబరా విశ్వవిద్యాలయములో చదివిన ముప్ర
 సిద్ధపండితులు. రసాయన శాస్త్రపరిశోధనలందు మంచిపేరు
 గాంచిరి వీరు చాలకాలము హైదరాబాదు సంస్థానములో
 పనిచేసి కొద్ది సంతత్యములక్రిందట విశ్రాంతి చేతనము తీసి
 కొనిరి. కవయిత్రయగు సోజనివీరుమాత్రే వీరుమాగులు వీరం
 ద్రనాథఛటోపాధ్యాయులు, విశోపాలోనన్నారు.

వర్తక సంఘమువర్గ తి

కలకత్తా జనవరి 29:—వర్తక సంఘమువారి వర్గంతుత్స
 వము నేటిసాయంకాల మిక్కుడ జరుగును.

14 మంది సార్వెయరులు

మొటనే యుద్ధభూమికి కేళ్లుట
 కలకత్తా జనవరి 29:—కలకత్తా నగరమునందలి 14
 మంది పోలీసు సార్వెయరులు కేళ్లుము యుద్ధభూమికి కేళ్లుచును.
 అవి ఇంగ్లీషు మెన్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

విక్టోరియా క్రాస్ పతకము నిచ్చుట

కలకత్తా జనవరి 29:—భాన్ బహదూర్ భాన్ అను
 నదికి విక్టోరియా క్రాస్ పతకము బహుమానముగా నియ్యబడి
 నదని రైతువారై కంపెనీవారు తెలిపిరిగా! ఈ భాన్ బహ
 దూర్ భాన్ 129 వ డెలూచీ సేలోనుండు ఖుదాద్ భాన్
 అని తెలియచున్నది.

విద్యుచ్ఛక్తి

ఇండియాలో దాని యభివృద్ధి.
 కలకత్తా జనవరి 29:—నిన్న డిల్లీయు. హెచ్.
 ఇనరెట్ గారు ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీర్ సంఘమునద్ద ఉపన్యసిం
 చుచు యాక్టి ఇండియాలో అభివృద్ధిపొందుటకు గల అను
 ములములనుగురించి చెప్పి యుట్టిరి:—కలకత్తాలో నీటివలన
 విద్యుచ్ఛక్తిని తయారుచేయుటకు అనుకూలములేక పోయినను,
 10 వేల గజ్జలుల బలముగలక్తిని జనపూర్వికములలోను,
 చేర్చిన అదుము మిల్లులలోను, సిండిమిల్లులలోను, అచ్చుఆక్సి
 లలోను ఉపయోగించుచున్నారు.

ఫిరోజ్ పురము హత్య కేసు.

అప్రూవరు వాక్యాలు.

లాహోరు జనవరి 28:—నేడ ఫిరోజ్ పురము హత్య
 కేసులో అప్రూవరు జోవాలింగిట్లు వాక్యాలనిచ్చెను:—
 గురుదత్త సింగు కనడాకట్లుచుండుం పోషణమువచ్చినప్పుడు
 నన్ను కాపలావానిగ నియోగించిరి. ఏవోలేసపోని సంగతులు
 చెప్పి కేసునుకనడాలో దిగనిచ్చెదరనియు, తనబట్టవార
 మూలకముగు నుత్తరువులు న్నవరియు, చెప్పి చాలమందిని
 తనతో కలియవలసినదని గురుతుసింగు ప్రోత్సహించెను.
 కొంతకాలముయిన తరువాత గురుదత్త సింగు స్త్రీమరు తిరిగి
 జపానుకు వచ్చినది దీనిమీది వారిలో కొందరుగిరి. తమకు
 సరిగమాడలేదని వీరు మాకే తరమువ్రాసిసామ్యమునోగుచేసి
 రి. అంతరము తియాకొసింగు, మాధక్ సింగు బాలవేసింగు అను
 వారు కనడానుండిచ్చి మాకు ఆచేశము కలిగించు సంగ
 తులనుచెప్పి, హిందూదేశమునకువచ్చి యుద్ధపుణ్యగుచున్నది.
 అంగ్లేయసైనికులమూగముగనున్నార్యకానసమయముపోగొట్టి
 తిరుగుచాటు చేయుచు వలసినదని ప్రోద్బలముచేసిరి. తిరుగ
 తాటు ప్రారంభించిన మొటనే హిందూదేశపు సైనికులకూడ
 చేరుదురని మాకుచెప్పిరి. వాలోకూడ కలపుకొని 70 మందిని
 హిందూదేశమునకు వెళ్లవలసినదని ప్రోత్సహముచేసిరి మేము
 స్త్రీమరుమీద నందగా అను ది న ము రాజ ప్రోహ పు
 సంగతులు బోధించిరి. ఇక్కడకు రాకూడదని
 నిషేధింపబడిన హరిదయాళు కర పత్రికల ను పంచి
 వెట్టిరి, ఏవోలేస దొంగతనముగ దిగుమలిచేయబడినవి. మేము
 కొలంబో, చెన్నపట్టణములమీదుగ పంజాబుచేరితిమి. ఎన్నియో
 స్థలములలో సభలుచేయుటకు మానాయకుడగు మాధక్ సింగు
 తెలియజేసెను. బంగాళమునుండిచ్చి ఆయధములను తీసి
 కొనుటకై మేము సమావేశమైతిమి. కాని రాలేదు. నవంబరు
 28 వ తేదిని మేనుమరుయొద్ద కూడవలసినదనియు, నిక్కడ
 విస్తృత అయధములను కొట్టుతెచ్చి తీసికొనుటకు తాళము
 చేరుల నిచ్చుటట్లు ఒకస్వల్పముతో యేగ్గాటుచేసివాని
 మాధక్ సింగు చెప్పెను. దానిమీద ఇంగ్లండు
 నుండి వచ్చిన సోల్దిరుల హత్యతోకలహము

ప్రారంభించి కలసివచ్చినట్లు తెలిపారు. మేము రమారమ 400 మైనవిరుళు సమావేశమైతిమి కాని, మాధ్యమింగు రాలేదు. కానియు తెలిసికొనుటకై మధ్యయిల్ల నిర్దేశము జరిగింది. భూమిని, ఫిరోజ్పురమునకువచ్చి. మినుమి మాధ్యమింగునకు యెప్పుడువచ్చినది యిక్కడ మాధ్యమింగు చెప్పివారుకాని ఫిరోజ్పురము పటాలములోని పరామలయొద్దనుండి కుపాకులను సంపాదించుటకై యేర్పాటుచేసినట్లు చెప్పెను. ముమ్మలనందరినీ నవంబరు 80 తేదీన కలిసికొనుటకు కోరెను.

రైలుమీదజల్లి మోగాలైచి నిలాటిచేయదును కొందరిని ఆయుధములువారిని తీసికొనివచ్చుటకై, ముద్దాయిలలో నొకడగు రహనుతు అగ్రీ పంపించిరి. వీరిలో చందాసింగు, భాగ్యసింగు అనువారున్నారు. తరువాత వీరు దుబ్బులలో కుపాకులతో చంపబడిరి.

(వీరు చనిపోయిన తరువాత తీసిన పటములను సాక్షి గిర్తించెను) నేన, మరొకందరు రైలుమీద జల్లి తిమికాని రహనుతు, అతని పక్షమువారు తరుణములో ప్రేమనుకురాలేదు మరునాడు మాత్రమేనీ బాలో నద్దరు నాకు సంగతులను చెప్పిరి వీరు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. (ఒకప్పుడు కాకపోయిన మరొకప్పుడైన తనపక్షములోనున్న రిగురు ముద్దాయిలను సాక్షి గిర్తించెను) వీరిలో కొందరిని చీనాలో ఎరుగుదును, తరువాత సాక్షి గ్రామమునకు చేరుకొని తనకుఁబడిన ఒక బండిపోటు నేరములో నెత్తుబడినట్లు ఒప్పుకొనెను దీనితో ఫిర్యాగు కుత్తుకేసు ముగిసినది. తరువాత కేసువాయిదా చేయబడినది.

ఒకవిద్వత్తమైనకేసు.

మాత్రమేయబడినట్లు నిరూపించబడినట్టి తిరిగివచ్చుట. లాహోరు జనవరి 28:—బుల్డేరు లాహోరులో మొన్నటినుండియు నివసత్రిక గా ప్రకటింపబడు చున్నది. దానిలో నీక్రిందిసంగతులు ప్రచురింప బడినవి:—చాలోసింగు అనునత డిది లాహుల్పురము జిల్లాలోని, లాహోర్లోని నవా సము. ఇతడు తనమేనత్త మాత్రమేనీనట్లు చాటిచేయబడెను. ఈమెమేనకాంతి. విరింగువు. ఈమెకు కొంతభూమియున్నది. దానిని ఇతిడియ్యునెనట కాని ఈమె యియ్యవండుక మాత్రమేనీనట్లు నిరూపించబడి నీ ఈకొంతకాలము కనపించకపోవుట చేత ఆత్మచారింపికుండి న బుట్టతోడనే కూచురు పోలీసువారికి తెలియజేసెను. దానిమీద తనకుకొంతవెతకగా, బారన్స్ లాదగ్గర నొకకాలములో ఒకశకము పోలీసు ఇనప్పైరుకును, యిద్దరు సదినప్పైరుకులను కనపించనది. కాని తలకాయ లేదు మొండెము మాత్రమున్నది. ఈకళేబరము కాంధీదని గుర్తుపట్టబడినది. కుమార్తె కాంతికి కొమ్ములమీద పుట్టునుభ్య యున్నదనికూడ నూపించినది. తరువాత విచారణ ప్రారంభమైనది చాలమంది సాక్షులు విచారించబడిరి. ముద్దాయి నేరము చేసినట్లు ఒప్పుకొనెను. ఇతడు ఒప్పుకొని తెలిపిన సంగతులు వివరముగ రిపోర్టుగా ప్రతాపసింగు గారు వ్రాసి కొనిరి వీరు మొదటి తరగతి మేజిస్ట్రేటు. ముద్దాయి ఒకనెల ఖయ్యులలోనున్నాడు. ఇట్లుండ నాగినసింగు అసలు కాంతిని తీసికొనివచ్చి లాహుల్పురము మేజిస్ట్రేటు గారికి కనపరచెను. వెంటనే మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిని విడుదలచేసి సంగతి సందర్భములను విచారించరలసినదని, ఉత్తరువుచేసిరిఅసిస్టెంటుకుమ్యుమరలసిహికోవ్ గారుకాంతి వాత్సాలమును దాఖలుచేసికొనిరి. వీరే సంగతిసందర్భములను విచారించుటకుకూడ నియోగించబడిరి.

అలహాబాదు.

మేజిస్ట్రేటుమీద బొంగకేసు తెచ్చుట. విడుదలచేయబడినవాడు ఆస్పిటల్లో కిక్కింపబడుట. అలహాబాదు జనవరి 28:—అబాముఖులు నెవన్సజ్జి గారు దీపనారాయణులను నతనిగా, విచారించి విడుదలచేసిరి. దానిమీద గతన్న మెంటువారు అలహాబాదు హైకోర్టు ఆస్పిటల్చేయగా ముద్దాయి కిక్కింపబడినది. ఒకరెంచి మేజిస్ట్రేటు చాలగొప్ప శ్రమను చేసికట్టికేసులో చెప్పబడినది. దీప నారాయణుడు బోషియని న్యాయమూర్తులు మేమియరు, సిగ్గుగాదుయెంచి, ఒకసంవత్సరము కక్షఖయదుకు 60 రూపాయల జరిమానాయు విధించిరి. దీపనారాయణుడు కుట్రతో సంబంధపడినట్లు బాగుగాజూపెనది.

పల్లికుసర్వీసు కిమ్మిషను.

అలహాబాదు జనవరి 28:—మేనెలలో నడ్లికుసర్వీసు కిమ్మిషను లండనులోతిరిగి సమావేశమగును.

ఇండియాన్ మెడికల్ సర్వీసు

అలహాబాదు జనవరి 28:—1914-5 సం॥ములో ఇండియాన్ మెడికల్ సర్వీసునుండి ఎంపికవచ్చుకొనిపోవు డాక్టర్లలో కొందరికి సంవత్సరము ఒకటికి అసలు వెన్షను గాక, 1500 రూపాయల చొప్పున ప్రత్యేకముగ యియ్యకలవని ఉత్తరువుచేసి వీరు 1914-15 సం॥లోగా పింఛను వుచ్చుకొనుటకు వీలు లేకపోయినను యిదివరకు సాంక్ష్యతైన 1500 ఎక్స్పెన్సెస్ వెన్షనును యిప్పించుటకు ఇండియాన్ డ్రిట్టు సెక్రటరీగారు అంగీకరించిరి.

ఒక జమీందారు విచారింపబడుట

అలహాబాదు జనవరి 28:—అబాముగరు జిల్లాలో 1918 వ సంవత్సరము, జూను 3 వ తేదీన, బయట నిద్రించుచుండగా లాల్చెన్న బాప్సరతు జమీందారు హత్యచేయబడెను. ఇందుకై దాంబరఅనుతనికి మరణదండెయ్యు, రఫు, బక్ష్ అను వార్లకు యాకట్టేర ద్వైపాంతరవాసమును విధింపబడినది. బిల్వెము గోసాయిను ఆశ్రూవక్రంద తిరిగిండువలన క్షండి విడుదలచేయబడినాడు. ఈ నేరముజులీ 16 మాసములయినది దీనికి కారకుడుగనున్నందున, బాబు, రామనీక సింగులను జమీందారు ఇప్పుడు విచారింపబడుచున్నాడు. మొదటి కేసుకు విచారింపిన సభ్యుడు అబుమహమ్మదుగారే. యిప్పుడు దీనికూడ విచారింపబడుచున్నాడు.

ఇంగ్లండు దేశపుసేనలు

ప్రజలు చురుకుగా చేరుచుండుట. అలహాబాదు జనవరి 28:—పయినీరుప్రతి లండను విలేజుకు డిట్టు తలచిని పంపుచున్నాడు:— ఇంగ్లండులో ప్రజలు చురుకుడనముగ నేనలో చేరుచున్నార. ఇందునకు తమ కెంతయు తృప్తికరముగనున్నదని కవిసర్వ పుభువు గారు మరొక సారి తెలియజేయుచున్నార. లండనులోని పెరిటోరియలు నేనలో మాడవభాగము తయారగుచున్నది. వీనిలో నొకటి అధిని తేములలోను ఒకటి ప్రాన్సులోన, మరొకటి ఇంగ్లండులోను నుండును. పొర్చుగీసున బాగుగానే ప్రజలు నేనలో చేరుచున్నార. జ్యూలు లిక్కడ ఫిరంగులు చేయుటవలన వీరు సంభ్యచాల హెచ్చించి. వీరికికావలసినయేర్పాట్లు బాగుగా చేయబడినవి. వీరు బాగుగాతిరిగితు చేయుచుచున్నార. మంచి శరీర దృక్పథమున్నది.

న్యూల్యూ బాలర పటాలమొకటి సిద్ధమైనది. ఇండియా నుండి చాల మంది సైనికు సంపిసందు కెంతయు నిక్కడ తృప్తికరముగనున్నది.

ఆర్థికమంతుల సమావేశము.

హరీవారి దేశములలో నవనరుగు ఆర్థిసంబంధమును నేర్పాటులను చేయుటకై యోచించునిమిలైము ప్రాన్సు, ఆంగ్లేయ రుష్యాఆర్థికమంతులు త్వరలోసమావేశమగుదురు.

నాగపురము

మధ్యపరగణాల ప్రధానరాజ్యాంగ కావ్యదర్శి మరణము. నాగపురము జనవరి 28:—నేడు యెనోటమాలులో సర్ ఆర్థరు బెన్నెరుహెసెటు బాబుగారాకన్యీకముగ మృతి పొందిరి వ్రాయుటకు చింతించుచున్నారము.

బర్రా.

రైలు, పట్టాలనుండి నోలగుట. బంగారు జనవరి 28:—27 వ తాళిఖు మధ్యాహ్నము 2 గంటలవరే హెన్జాడాప్రేమను నుండి వెళ్లుచున్నరైలు యొక్క మాడతరగతిబండ్లు రెండు పొగుంటుబద్ద పటానుండి తొలగినవి ఒక బర్రాదేశపుశ్రీతి, డిల్లీకు వెదదెబ్బలు తగిలి నది. శ్రీ నాటిసాయంకాలము ఆసుపుతిలో చనిపోయినది. రైలువెంటనే మరమ్మత్తు చేయబడినది.

ఫ్రెంచిసానిల మంత్రి.

లండను జనవరి 28:—ఫ్రెంచిదేశపు యుద్ధనావల మంత్రియగు అగాన్ నీరుగారు తాము లండను కచ్చికపం ఆయినదనియు, తాము జాబ్బి చక్రవర్తికానిని దర్శించినట్లును, చచ్చి లుగారిలో ప్రాన్సు, ఇంగ్లాండుదేశముల యుద్ధ నావలను ఏప్రదేశములలో నుంచి ఏమేమిపని చేయించవలెనో, అను విషయమునుగూర్చి ప్రసంగించినట్లును ప్రకటించుటకు అనన్య యిచ్చి నానది రైలుకు నాన్డ్రాగంఘునువారు తెలియజేసి నారు. చర్చిగారికిని ఫ్రెంచిదేశపు మంత్రికిని ఆభిప్రాయ

ములో భేదమేమియులేదు. వీరు ఏకాభిప్రాయము యొందుట ఇంగ్లాండు, ప్రాన్సుదేశముల వికల్పభాగము, స్పేహము వెల్లడియగు చున్నది. అగాన్ నీరుగారు ఆంగ్లేయు, హోదను, సర్ ఎడ్వర్డు, ప్రొఫెసరు, బాన్సు గాడ్లనునాచి మాట్లాడిరి. పోర్చుగీసులోని మందుగిడ్డంగి వానికానిర్యా జలాలనుకూడ చూచి.

యుద్ధమును గురించి ఉపన్యాసము

బాంబాయి జనవరి 28:—ఆనరుల్ హిల్లుగారు, నేడు భూనా నగరమునందలి ఫెర్నెస్ కాలేజీలో “యుద్ధమువలన తోచిన కొన్ని విషయము” లను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ప్రపంచముయొక్క నాగరకతను గ్రహించి దానిని ఆభివృద్ధిచేయుటకు ప్రయత్నించరలసినది ఒక జర్మనీదేశమేకాదు. జర్మనీనారి విజ్ఞానము ప్రపంచమునకు లాభకరమైనదికాదు. యుద్ధము యొక్క పర్యవసానము ఎట్లున్నను, దేశస్థులకు జనులకు ఏమాత్రము తెలియకుండ దేశమును యుద్ధములో దింపు గర్వము మెంటును ఆ దేశము యొక్క కనుండు ఉండ నియ్యరు. ఒకబాతి తన ఆశయములను భావములను, మంచి కుసమ్మి చేతులు ముడుచుకొని కూర్చొని, ప్రపంచములోని వారందరునుతనయందు ఆభిమానము చూపకలెనని కోరినంత మాత్రమన చాలదు. భావములను, ఆశయములను తన నపించు కొనుటకును, వారిని నెకవేర్చుకొనుటకును లోకము యొక్క బాగ్యధను పొందుటకును, నేతముగాని, మానవుడుగాని అనేక త్యాగములను చేయుటకు సిద్ధముగ నుండవలెను. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న ఘోరసంగ్రామమునుండి నేర్చుకొనవలసిన నీతి యిది. నేడు మనము (ఆంగ్లా ఇంగ్లిషుఇండియనుల) ఫ్రెంచివారు మన ఆశయములకొరకును, ఆభిప్రాయములకొరకును రక్తమును ధారపోయుచున్నాము. ఈపాతమును నేర్చుకొనుటకు అవకాశమును కలుగజేసిన గౌరవము జర్మనీకి తెండును.

కరాచీయునిపిచ్చిపాటి.

కరాచీ జనవరి 29:—నేడుజరిగిన మునిసిపల్ మీటింగులో కమిషనరును స్పీకరునైన కాంధ్ యితరవిధమున నియమించుట (అప్పాయింట్మెంటు) తగదని ఆశయము, ఇండించిరి. కమిషనరును నియమించు మునిసిపల్ పరిపాలనను కల్లక్రించుచేయుట, కక్షియు గావోరించుట, నష్టపరచుట, అని అందరునువాదించిరి. ఇండియనుమెంబర్లకు కమిషనరుకు నియమించుట యిష్టములేదు. యూలోపియలులనుఇష్టము.

క్రొత్తపట్టుల ననుసరించి మునిసిపాలిటీలలో ఒక కమిషనరునునియమించుటకు గురించి మీటింగ్ ప్రాయమేమని కరాచీమునిసిపాలిటీ. వారిని ఆడిగినందున వైచర్యవచ్చినది.

కోర్టువ్యవహారములు.

[న్యాయమూర్తులు: స్పెక్టరు, కేసుగిరిఅయ్యరు గారులు.] క్రిందికోర్టు పిచ్చురద్దగుట. మలబారు కట్టియాడి కందలి జమాత్ మసీదు మేనేజరులలో నొక్కరికిని ఆమసీదులో గావోరి ఏకో మకస్సాద ముండె ఆమేనేజరు సోదరి చిదిపోగా, నాతివాక శ్రీమమును పూడ్చుటకుగాను ఆమసీదుకై త్రికో వెల్లెక. భాజీగా రాడేమించి వారిని లోపలికి దానియ్యకపోయిందున వాడు మతియొకపోటికెల్లె యాక శ్రేయమును పూడ్చి, తన్నక్రమముగ నడ్లు వెట్టినందులకై భాజీమీద దావా తెచ్చెను. దీని బజల్ మేజిస్ట్రేటుగారును, నెవకోసు జడ్జిగారును భాజీకి లక్ష రుపాయించిరి, హైకోర్టు అప్యలుం దాక్షి రద్దుకాబడెను.

[న్యాయమూర్తులు: స్పెక్టరు, కేసుగిరిఅయ్యరు గారులు.] న్యాయమూనుగుడ్డముకాని యు త్తరుపురద్దగుట.

టెంథకోణములో ఉలము మున్నగునమ్మవులను విక్రయించు కృష్ణయ్యరునవాడెను తనకు చెందవలసిన నెకమునకై వెంకట్రామయ్యరును వారిని యింటికి వెళ్లి యిండిపు డాక డును మతియిద్దరును తన్ను చెప్పవోకొట్టి సరిభవపరచి రని యాకృష్ణయ్యరు దావాతెచ్చెను. వెంచి మేజిస్ట్రేటుగారు నావా నిలమినదగాదని యెటిగి నావాను త్రోసివేయుచు కృష్ణయ్యరు వెంకట్రామయ్యరునకును రెనిరెర లిద్దరుకును రద్దపరిహార సంపగుట కు త్తరువుచేసికై కృష్ణయ్యరు సుదొవిజులు మేజిస్ట్రేటుగారికి అప్పలుచేసికొనగా, వారు ఎరుటికెషివారికి కొట్టెను నియ్యకయే విచారించబడింది. తెంచిమేజిస్ట్రేటుగారి యొత్తరువును రద్దుచేసిరి. ఈతరువ కక్షిదారులకు నోటీసు నియ్యకయే యిట్టివాక్యయ్యలను పరిష్కరించుట ఆక్రమించి నిన్నువించుకొనుచు హైకోర్టుకు క్రిమినలు రివిజను పిటిషన్ వెట్టుకొనిగా న్యాయమూర్తులు సుండివిజన్ మేజిస్ట్రేటు గారి తిరువును రద్దుపరచి న్యాయయ్యరు న్యాయానుసారము విచారింపిరిపరిష్కరించుటకు గోరి.

స్థానిక వార్తలు.

30-వ తేది శనివారము.

ఆస్తి కాలయ వద్ద వర్షం పడి, సాంఘిక సమావేశము. సంఘ కార్యదర్శి సమావేశము. సా. 5-80
మదరాసు బోటు కట్ట, జలక్రీడా విహారము. రా. 9-30
వై. ప్రెసిడియన్. సి. పి. సాంకేతిక సమావేశము. శ్రీ వెంట్టండు శ్రీనివాస రావు గ్రామ సాధన కమిటీ. సా. 5-15
దక్షిణ హిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజ వర్ష వర్షం, జనరల్ మీటింగు. ఆ. 3-0
శ్రీ లక్ష్మణేశ్వరమ్, అన్నాపిల్లెట్టి, బాద్మిటవును. సా. 5-0
రాయపురము వైద్యపాఠశాల, సాంకేతిక క్రీడా విహారము. పూ. 11-0 ఆంధ్ర 6-0

31-వ తేది ఆదివారము.

చిరువల్లి క్లబ్బి హిందూ హైస్కూలు యొక్క పూర్వ విద్యార్థుల సాంకేతిక కమిటీ. ...
దక్షిణ హిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజ వర్ష వర్షం, శ్రీమద్భాగవత రాజీనామా బాగాయ సంఘ విద్యార్థుల సాంకేతిక కమిటీ. సా. 6-0
వస్త్ర దాన మొనర్చు. సా. 6-0
ఉపాసనము. సా. 6-0

సంగీత సమావేశము:— శేష సాయంకాలము 6

గంటలకు కాకినాడలోని నెం. రి. విలాసమందిరమున సంగీత సభ జరుగును.

చిరువల్లి క్లబ్బి హిందూ హైస్కూలు పూర్వ విద్యార్థుల సంఘము.— చీఫ్ కన్వెన్షన్ కమిటీ ఎల్లండి యాది వార మహమ్మదు 3 గంటలకు పాఠశాల భవనమున జరుగును. గా. రావు బహదూర్ ఎమ్. రామచంద్రారావు పంతులుగారు అగ్రాసాధికారము వహించెదరు.

రజస్థానీ వివాహ శాసన నిరాకరణ సభ:—

మైలాపూరు సన్నిధి వీధి మంటపములో శేష శనివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు రజస్థానీ వివాహ శాసనము కూడ గల వీర్యశాలింతులకు జరిగిన సభ జరుగును. డిస్ట్రిక్ట్ డిప్యూటీ కమిషనరుగారు అగ్రాసాధికారము వహించెదరు.

వైద్యుల సమావేశము:— చెన్న కేశవ మెరుమాళ్లు కోవల

భక్త కర్తవ్యము, చెన్న కేశవ మెరుమాళ్లు భక్త కర్తవ్యము కేశవ విం చి చెన్నమాడు నాల్గున చెన్న కేశవ మెరుమాళ్లు గావించుట తీర్మానించుట. యశ్వంతి మనోహర మైన తెప్పను కట్టించి, చెన్న కేశవ మెరుమాళ్లు తెప్ప తిరునాళ్లు మిక్కిలి మనోరంజకముగా నిర్వహించుట. చూడటం క్రీడల మొదలు గుమిగూడి యుత్సవము చూచి యానందించి, శేష మొదలు మూడు నాళ్లు కలసి చెన్న కేశవ మెరుమాళ్లు యుత్సవము జరుగును.

దక్షిణ హిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజ వర్ష వర్షం:—

ఈ సందర్భమున అన్నాపిల్లెట్టి బ్రహ్మమందిరమున శేష శనివారము సాయంకాలము 4 - 45 గంటలకు జరుగు శ్రీ సమావేశమున డి. సదాశివయ్యగారి భార్య యగౌరవ సాధికారము వహించును. కె. పి. మంగమ్మగారు రామమోహన గారిని సంఘ సంస్కరణమును గురించి యజమానున నుపన్యసింపెదరు. శ్రీమతి ఆనంబు కృష్ణమూర్తిగారు ఆంగ్లేయులను శ్రీమతి గా. రమాబాయిగారు తెలుగులను, శ్రీమతి కె. పి. మంగమ్మగారు జర్మనులను బ్రహ్మసమాజములను గుర్తించి ప్రతివాదము లొనర్చెదరు.

బ్రహ్మపూర్వ స్కూల్. — దక్షిణ హిందూ దేశ

బ్రహ్మసమాజమునకు సంబంధించిన బ్రహ్మగౌరవ స్కూలు నందలియు, శ్రీ రాజారామ మోహన రావు నైట్ స్కూలుల నందలియు పుస్తకాల బి. ఎం. గల పుస్తకాల వైట్ స్కూలుల నందలియు విద్యార్థులకు, విభాగములలో యందలి విద్యార్థి రణి సాహెబ్ శ్రీ సాహెబ్ గారిని గురించి బహుమతులను వస్త్రములను, ఎల్లండి సాయంకాలము 4 గంటలకు, అన్నాపిల్లెట్టి నెం. 97 వ బ్రహ్మమందిరమున పంచినెట్టి బహుమతి పాఠశాలల సాంకేతిక కమిటీలను కూడ నిర్వహించును. దక్షిణ కల్యాణ జమీందారు మహారాజు శ్రీ పి. సత్య నారాయణవరప్రసాద్ బహదూర్ గారు అగ్రాసాధికారము వహించుట కంగీకరించిరి.

TELEGRAMS.

PUNJAB

Ferozepore Murder Case. Approver's Statement.

LAHORE, January 28. In the Ferozepore murder trial yesterday, Jowala Singh, the approver, stated that he was employed as a watchman at Shanghai when Gurdit Singh arrived, bound for Canada. He induced a large number of Indians to join him on false representations that they would be permitted to land in Canada and that he had a written permission. Some time after, letters were received stating that Gurdit Singh's men, who left Gurdit Singh's ship on its return in Japan, arrived and told them of the maltreatment and collected money. Thereafter, Madhan Singh, Dhian Singh and Dalap Singh came from Canada and greatly inflamed them by speeches and urged them to return to India and raise a rebellion and disturbances, the war being a good opportunity with English troops away. They gave assurances that Indian troops were ready to join them as soon as the commencement was made. Some 70 Indians, including himself, were induced to leave for India. On board there were daily seditious speeches and Hardayal's prohibited pamphlets on "Echo of Mutiny" were circulated. Automatic pistols were imported in the false bottoms of buckets. They reached the Punjab via Colombo and Madras. Madhan Singh, their leader, gave instructions for meetings at various places. For receiving weapons from Bengal they assembled but the weapons were not forthcoming. They were told to assemble at Mian Mir on the 25th November when Madhan Singh said that he had arranged with a Sergeant of an Indian Regiment and obtaining these they were to begin the mutiny by murdering all boy soldiers who had arrived from England. About 100 of them met at Mian Mir but Madhan Singh did not appear and he and Jaghat Singh and Dhian Singh two of the accused, came to Ferozepore to ascertain the reason. There Madhan Singh said Mian Mir's plan had fallen through but that he had arranged to obtain rifles from Pathans in the Regiment at Ferozepore and they were all to meet there on the 30th November. A party of them decided to loot the Moga treasury proceeding by train. Rahmat Ali, one of the accused, was sent to fetch the men of the party who had fire arms, including Chanda Singh, and Dhian Singh subsequently shot in the rear. Witness identified the photographs of their bodies. Witness and others proceeded by train, but Rahmat Ali's party did not arrive at the station in time. The next day he was informed of the occurrence by two of the murderers who had escaped. Witness identified five of the accused as having, at one time or another, been of his party. Some of them he knew in China. In cross examination he admitted a previous conviction for dacoity. This closed the case for the prosecution. The case was adjourned.

A Strange Appearance or Case.

LAHORE, January 28. The "Bulletin", the new local daily, publishes the following, which, it states, is well authenticated. One Pal Singh of Lohko Chak in Lyallpur district, was challenged on the charge of murdering his widowed aunt Santi, the cause of the alleged crime being his unsuccessful attempt to obtain a square of land of which she was the owner. Her disappearance was reported by her daughter on the latter's return home from her father-in-law's house. A search was made and a police Inspector and two Sub-Inspectors found the corpse in a canal near Jaranwala from which the head was missing. It was alleged to be that of Santi and was duly identified, the daughter even recognising mark on its breast. In course of the investigation which followed, in which many witnesses were examined, the accused confessed having committed the crime and his confession was recorded in detail by Risaldar Partab Singh, 1st class Magistrate. The accused had been in look up for about a month, when a dramatic incident happened. One Nagina Singh brought the real Santi in person and presented her before the District Magistrate of Lyallpur. The District Magistrate at once released the accused and ordered an inquiry to be made into the affair by Mr. Pinhearow, Extra Assistant Commissioner, before whom Santi had made her statement.

SIND.

Karachi Municipality.

Appointment of a Commissioner Protested.

KARACHI, January 28. At a lively meeting of the Karachi Municipality it was decided to protest against the proposal to appoint a Municipal Commissioner. The proposal was denounced by various speakers as reactionary, oppressive and offensive and the Indian members were found to be ranged against having a Municipal Commissioner and all the European members in favour of the proposal.

The discussion was started by a letter from the Government asking for the Municipality's opinion on the question of appointing a Municipal Commissioner under the new act which authorises such an appointment.

UNITED PROVINCE.

False Charge Against A Magistrate.

Accused's Acquittal Set Aside in Appeal.

ALLAHABAD, January 28. In a Government appeal the Allahabad High Court has set aside the acquittal of one Dip Narain, who was charged with the offense of laying a false charge and acquitted by the Sessions Judge of Azamgarh. An interesting point in the case was that certain serious allegations were made against a Bench Magistrate. Justices Jhamier and Pigott held that Dip Narain was guilty and sentenced him to one year's rigorous imprisonment and a fine of Rs.60. Their Lordships held that it was fully proved that Dip Narain was a party to a conspiracy which resulted in the filing of a complaint.

Extra Pensions to I. M. S. Officers

ALLAHABAD, January 28.

The Secretary of State for India has approved of the proposal that the Officers of the Indian Medical Service who have been selected for extra pensions of £ 100 per annum for the year 1914-15 shall not be deprived of them if, in consequence of the suspension of the retirements, they are not able to retire during the current financial year.

The Indian Public Service Commission.

ALLAHABAD, January 28.

The Indian Public Service Commission will reassemble in London early in May. (Censored.)

A Zemindar Charged.

16 Months after the Crime.

ALLAHABAD, January 28.

It will be remembered that Mr. Lawrence Barber, Zemindar in Azamgarh district, was murdered while he was asleep in an open ground on the 3rd June 1913. One Damber suffered capital punishment and two persons Raghu and Bakshu were transported for life for having committed the crime and one Bittam Goshain was pardoned having turned approver. Proceedings have now been taken against Babu Ram Sewak Singh, Zemindar, 16 months after the crime, as an alleged instigator thereof, and enquiry is being made by Mr. Syed Abu Mahomed who enquired into the former case.

BURMA.

The 145 Up Mixed Train Derailed.

RANGOON, January 28.

At 2 p. m. on the 27th instant two third class carriages on 145 Up Mixed derailed at points in train on leaving Henzada, one carriage tilting over. A Burmese woman and child were seriously injured. The woman died in the hospital in the evening. The line was cleared the same afternoon. (Censored.)

BOMBAY.

Bombay Trades' Association.

Master's Address at Annual the Meeting.

Effect of War on City Trade.

BOMBAY, January 28.

Speaking at the annual meeting this evening of the Bombay Presidency Trades' Association, the Master, Mr. H. G. Clark, referred to the effect of war on the trade of the city and said it was a matter for satisfaction that, owing to the fact that the majority of the expeditionary force had left India from Bombay, a large amount of what might be termed extraordinary business had been brought to the city. Some inconvenience had been caused to the employers through mobilisation and partial mobilisation of Volunteer Units, and Mr. Clark explained the circumstances which had led to this step being taken and the necessity for it, and assured the members, on the authority of Major-General Gerrings, that the minimum of inconvenience would be caused to the employers of labour.

Two Matters Requiring Legislation.

Next he referred to two matters which, he said, should be subjects for legislation, namely the institution of a Pharmacy Act similar to that which was in operation at Home for the protection of the public, and the hall marking of gold and silver plate. As to the latter question he said he was glad to learn that the Government appreciated the necessity of protecting the public against the wiles of unscrupulous dealers and were inquiring thoroughly into the question.

Dust Nuisance.

The dust nuisance in Bombay was also alluded to by the Master, who urged upon the municipality the necessity of taking some action in the matter.

Bombay Criminal Sessions.

5 Years for Forgery.

BOMBAY, January 28.

At the Bombay Criminal Session this afternoon Musaji Kadarbhai, a Borah trader in gold and Silver was convicted of three charges of forgery, one of forging a promissory note and the other of forging handies. He was sentenced to five years rigorous imprisonment, the sentences to run concurrently.

Hon'ble Hill on War.

The Moral that can be Learnt.

BOMBAY, January 28.—

The Hon'ble Mr. Claude Hill at Fergusson College, Poona, to-day gave a lecture on "Some general considerations suggested by the Great War." He showed that Germany was not the nation to re-organise and regenerate the civilisation of the world and that her culture was not the kind that would be of any benefit to the world. He prophesied that whatever be the result of the war never again would the German people permit the existence of a Government which would plunge them hopelessly into a war not fully understood by the people. He added:—The moral, therefore, which the nations will have to draw from the appalling events of 1914-15 will be that it is not sufficient for a nation to take the function to itself that its aims and ideals are directed aright and then to sit down and fold its arms and appeal for sympathy. Unless a nation or an individual is prepared to make a sacrifice for the principle or the ideals which it professes or aspires to, then it cannot take to itself the credit of them or expect that the world will respect it. We and the French are to-day wading through blood to a realisation of this and it will be to the credit of Germany that the lesson will have been learnt that there has been too much self-gratulation and too much luxury and selfishness.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTER'S AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

WAR NEWS.

GREAT BRITAIN.

RECENT NAVAL VICTORY,

Admiral Beatty's Report.

LONDON, January 28.
Press Bureau publishes following preliminary account from Sir David Beatty of the recent battle.

The account says:—A flotilla of the destroyers was patrolling at half past seven on Sunday morning, at which hour they first sighted and attacked the enemy, whose force, according to reports received, consisted of four battle cruisers, six light cruisers and some destroyers. Their position was approximately fourteen miles east-south-east of the British battle cruiser squadron. Orders were signalled to the destroyers' flotilla to chase the enemy and report his movements, as it appeared that the Germans had immediately commenced to retire to east-south-east. Battle cruisers were directed to steer south-east with a view to securing the position and cutting the enemy off, if possible. The situation developed by degrees into a stern chase and the speed worked up to 28 to 30 knots. The enemy were gradually overhauled and slowly a deliberate fire was opened at about 18,000 yards and we began to hit at 17,000, when our fire was returned. The "Lion" and the "Tiger" having drawn ahead of the remainder of the squadron, were in action alone for some time. Consequently they were subjected to the enemy's concentrated fire, particularly the "Lion", which suffered, more as a result. Other vessels, as they drew up, engaged the enemy. The German destroyer flotilla was disposed to starboard of their cruisers and an attack by them was driven off. A lucky shot about 11 o'clock unfortunately damaged one of the "Lion's" feed tanks and caused the stoppage of the port engine.

At the same time the enemy's submarines were observed on the starboard bow, and the course was steered in order to avoid them. The "Blucher" was now in a critical condition with speed reduced, and the "Indomitable," which had now come up, was directed to complete her destruction. The rest of the squadron directed their attack on the rear of the enemy. The "Lion" with an escort steered north-west streaming with one engine, and I transferred my flag to a destroyer and subsequently to the "Princess Royal." Through the damage to the "Lion's" feed tank owing to an unfortunate chance shot, we were undoubtedly deprived of a greater victory. The presence of the enemy's submarines subsequently necessitated the breaking off of the action. The result of the action was that the "Blucher" was sunk and two other German battle cruisers very heavily a fire and seriously damaged. The German prisoners reported that the "Kolberg" was sunk by salvoes of our squadron. Subsequently the starboard engines of the "Lion" also developed trouble from the same cause as the port engines. The "Indomitable" towed her to port. The damage to the "Lion" and the "Tiger" is not serious, and repairs can be completed in a short time. The remainder of the squadron was not hit. Our casualties were very slight. The death of Engineer Captain Taylor, whose services were invaluable, is deeply regretted.

The behaviour of the officers and men was only what was to be expected. Great credit is due to the engine room staffs for the fine steaming of the squadron.

Another Version

LONDON, January 27.

The "Scotsman" to-day publishes a story of the battle obtained from all classes of the ships engaged. It says the point, where the Germans were met, was two and half hours from the English coast, indicates that their objective was primarily Newcastle, and also Hartlepool. The strength and composition of the raiders were quickly ascertained by the destroyer screen, and the British within a few minutes singled out combatants, destroyer to destroyer, light cruiser to light cruiser, and battle cruiser to battle cruiser. The men were exceedingly gleeful as they dashed to attack. One Commander remarked:—"One would think this was a game of football, the boys are enjoying it so much." It was a long chase before guns began to talk. Both fleets going at full speed and forty miles had been covered before it could be said that guns were doing real damage. The "Lion" led the line, followed by the "Tiger," "Princess Royal," "Indomitable" and the "New Zealand" in the order named. Soon, the "Lion" overhauled the "Blucher" and gave her a broadside in passing, frightfully damaging her. The "Tiger" and "Princess Royal" also gave her broadsides as they passed. It was already evident that the "Blucher" was doomed and she was abandoned by her speedier consorts. The chase had by this time had continued for two hours. The enemy's light cruisers had endeavoured in almost plucky manner to cover the fleeing battle cruisers, but when that became hopeless, as the British were speedily overhauling them, they also thought of their own safety. Then the "Lion", which had overhauled and smashed a second cruiser in the German line, saw that the fight was likely to be prolonged into the minefields. The "Tiger," "Princess Royal" and "Indomitable" were now within range of the enemy's large vessels, and it is certain that they wrought terrible havoc. The fire of the "Derflinger" and "Seydlitz" was growing weaker. The "Derflinger" within half an hour was in the mined area. She was a fire forward, flames sweeping the fore-deck, and the wreckage of the shattered upper works strewed the decks. Her guns were silent when she entered the mined area and she must have suffered very serious loss of life. The third vessel in the German line at this point is believed to have been the "Seydlitz," but she may have been the "Moltke". She suffered even more severely, having been under fire from the "Lion," "Tiger," "Princess

TELEGRAMS.

Royal," and the "Indomitable." Her plight was terrible. One after the other of her guns was smashed, and great execution was done among her crew. She was a silent ship steaming desperately for shelter. Her whole afterdeck was ablaze when she entered the mined area. Meantime the "Lion" had turned her attention to the struggle between the light cruisers, and using her speed and gun power with great effect, she worked to head and drove off the German light cruiser upon the pursuing Britishers. This was a difficult task in view of the large number of ships engaged. The "Lion" greatly damaged these vessels, but they succeeded in escaping. In some cases guns were swept from their mountings and hulls were battered. A number of the enemy's light cruisers must be unfit for action for a long time. The "Blucher" was doomed from the first, but she fought gallantly; her upper works were smashed out of all semblance, and practically every gun was put out of action. It is stated that just at the close of the action the "Arethusa" successfully torpedoed the "Blucher" and the men on board were seen to leap into the sea as she heeled suddenly over. She sank steadily with a very slight heel until the decks were almost awash. Then she turned over suddenly and sank with her flag flying. As her keel appeared, scores of swimmers attempted to reach it and cling to it, but that support was denied them as she sank.

British light cruisers and destroyers having abandoned the chase of the other Germans turned their attention to the rescue of hundreds of men from the "Blucher" and would have saved more than they did but a Zeppelin and number of aeroplanes appeared from the direction of Heligoland giving a wide berth to the battle cruisers and light cruisers for fear of anti-aircraft guns. They attacked the destroyers which were rescuing the "Blucher's" men. Those employed in this work state very bitterly that airships dropped bombs on them with murderous intent. The destroyers promptly scattered and the aircraft desisted from the attack and made for home. Had the German fleet deflected from the absolutely straight course in the flight, it would have been annihilated. A slight temporary derangement in the running-gear of a British vessel may have led air-craft observers to conclude that she was damaged seriously, but in no case is the damage to a British ship other than slight. One rescuer states that a German superior officer taken from the water assisted on board the warship. The Germans in the sea were provided with equipment for remaining afloat, and all would have been rescued but for the intervention of the aircraft.

The German Lie.

LAHORE, January 28.

The "Civil and Military Gazette's" London correspondent cables on the 26th January:—"Although the Admiralty has not deigned to give the lie to the German claim to have sunk a battle cruiser and two destroyers, the report that the "Blucher" alone was sunk is accepted without reservation, not only here but in neutral countries. The "Rome Tribuna" remarks that the British version is undoubtedly exact, as England has never concealed loss of her ships even when it occurred under such conditions that others need not have been aware of it.

The Admiralty has issued nothing, since Sunday.

Loan Arranged with the Bank of England.

LONDON, January 28.

Arrangements have been made with the Bank of England to advance Rumania five millions sterling against Rumanian Treasury bills. A Rumanian Finance Commission has been in London for some weeks.

British Troops in the Field.

"Times" Military Correspondent's Review.

LONDON, January 28.

The "Times" military correspondent, reviewing the position of the army in the field, says that the sick rate of the British troops is only three per cent and that of Indians slightly less. It is a lower rate than those of some of the Home garrisons. The numbers of the troops have been well maintained, and the officers average twenty per battalion. There have been many changes in the higher commands and in the staffs in the direction of decentralisation. As regards reinforcement, there are plenty of infantry and heavy guns. High explosives are the main need. The correspondent says that shrapnel rarely effective in French fighting.

"Scrap of Paper."

The German Chancellor's Explanation.

LAHORE, January 28.

The C. & M. Gazette London correspondent cable Jan. 28:—

Dr. Von Bethmann Hollweg has given an interview to an American in which he protests against the meaning put on the "Scrap of paper" phrase. He offers a double explanation: firstly that Belgium having already broken her neutrality had reduced the treaty to a scrap of paper; secondly, that Great Britain was going to war for her own interests, compared with which a treaty would have had for her only the value of a scrap of paper.

French Marine Minister's London Visit.

LONDON, January 28.

Reuter learns that the French Minister of Marine M. Augagneur has just terminated his visit to London and has authorised the statement that he had the audience of the King and also a series of conferences with Mr. Churchill with reference to the disposition and employment of the naval forces of the two countries. These conferences showed conformity of views of the two statements and close solidarity of the two governments. M. Augagneur saw Mr. Asquith, Lord Haldane, Sir Edward Gray, Lord Crewe and Mr. Balfour, and also visited Portsmouth Arsenal and Dockyard.

Recruiting: Lord Kitchener's Satisfaction.

ALLAHABAD, January 28.

The "Pioneer's" London correspondent cables: Recruiting continues briskly. Lord Kitchener has once more expressed satisfaction therewith. The London

TELEGRAMS.

Territorial's battalions are now completing their third battalion and hope to have an overseas one in France and one at home. East coast recruiting is splendid. The coast raids sent up the figures at a bound. The training and equipping is proceeding satisfactorily and the general physique is unequalled. Another battalion of the public school men has been completed. Great satisfaction is expressed here at the numbers India has supplied.

Meeting of the Finance Ministers.

The French, British and Russian Finance Ministers will shortly meet in conference to concert together such financial operations as may be necessary in their respective countries. (Censored).

Reconnaissance from Mazerah.

Press Bureau Reports.

LONDON, January 27.

With reference to the recent reconnaissance from Mazerah a German wireless message from Constantinople stated that the English force covered by three gunboats attacked the Turks near Kurna on 21st inst, but was repulsed with heavy loss. Press Bureau to-day points out that facts are that reconnaissance was made on the 20th from Mazerah with the co-operation of the navy to ascertain the enemy's strength near Mazerah and Kurna. We drove the enemy's outposts across Rotah Canal seven miles north of Mazerah inflicting severe loss. We also shelled Turk's dhows and camps and drove the enemy back in disorder. Their strength was estimated at six thousand and six guns. Our casualties were about fifty. Our withdrawal was not molested. Press Bureau adds that Turkish version is not unlike the German account of action in the North Sea.

Honoured with V. C.

LONDON, January 27.

Press Bureau has issued detailed account of the feats of Khudadad Khan and Naik Darwan Sing Negi who were awarded Victoria Cross.

Refusal of Information Criticised.

LONDON, January 27.

HAGUE.—At an important debate in the Parliament Socialists criticised the Government for refusing all information regarding the foreign situation. The Premier firmly refused information, as, he said, to give it would divulge confidential communication. We must, he added, maintain under colours our entire army; for, at any moment, incidents are possible which would render it necessary for us to make appeal to arms. Govt. asks for Chamber's complete confidence so that we may continue to earn the respect of the belligerents.

FRANCE.

Paris Communique.

Failure of an Attempted Coup de Main.

LONDON, January 27.

PARIS.—Yesterday's evening communique says:—The enemy attempted a "Coup de main" last night in the wood of Saint Mard in the district of Tracy-le-Val. After a sharp fusillade he exploded mines, wrecking our trenches along a front of fifty metres, but our artillery prevented him establishing himself in the trenches which have since been re-occupied. West of Cryonne the night was quiet.

Another Communique.

Germans Repulsed Everywhere and with Heavy Loss.

LONDON, January 28.

Paris Communique says after a prolonged and intense bombardment by heavy guns the German infantry attacked on Heurte-Bise Foulon Wood Front. They were everywhere repulsed with heavy loss except at La Creute. Landslide caused by heavy projectiles blocked the entrance to the quarry employed as shelter for two companies which were caught. The enemy having thus gained footing crept to the Foulon Wood and rendered adjoining trenches untenable which we evacuated. Our counter-attacks which recovered a good part of the ground were most brilliant and the ardour of the troops was beyond praise. The enemy's losses were very heavy; they left thousands of corpses behind and prisoners belong to four different regiments. This shows the importance of the attack. Four German attacks at Saint Hubert in Argonne were vigorously repulsed.

RUSSIA.

Russian Official Report.

German Offensive Repulsed with Heavy Losses.

LONDON, January 27.

PETROGRAD.—The Germans again attempted to take the offensive on the left bank of the Vistula in the neighbourhood of the villages of Borjimon and Gemina. Though the attacks were particularly fierce they were repulsed with heavy losses.

German Batteries and their Activity.

The German batteries were silenced north east of Kierniwece. Enemy's activity is increasing in Galicia.

More Prisoners Taken by the Russians.

On the Jasisk-Ujak-Nijneveretsk-Maidanka front there was both an artillery fire and an offensive movement, but everywhere the enemy was repulsed. We captured three officers and three hundred men.

German Repeated Attacks Repulsed.

LONDON, January 28.

The Petrograd communique says:—"Fighting which continues at the front of the Vistula is nearing Linstenburg. The German attacks are being repulsed at Borjimon and Gemina."

TELEGRAMS.

Extensive Fighting in Galicia.

Extensive fighting is proceeding in Galicia on the whole front from the Dukla Pass to Wyszko.

"Separate Peace" Reports Refuted.

LONDON, January 27.
The Russian Ambassador authorises Reuter to announce, with reference to continued reports that Germany desire to conclude a separate peace with Russia, that there has not been, is not, and never can be a question of Russia taking any steps apart from the allies.

SWEDEN.

Main Route Blocked.

Between Sweden and Germany.

LONDON, January 27.
COPENHAGEN.—A great sensation has been caused at Trelleburg (Sweden) owing to the return of a ferry-boat to Germany on sighting a submarine which was not German. Thus the main route between Sweden and Germany is blocked.

EGYPT.

The Egyptian Campaign.

Three Army Corps Sent.

LONDON, January 27.
ATHENS.—Ex-Minister Djemal Pasha has been appointed generalissimo in the Egyptian campaign. Three army corps are marching against Egypt.

GENERAL NEWS

AMERICA.

Decision to Veto the Immigration Bill.

LONDON, January 27.
WASHINGTON.—It is announced authoritatively that President Wilson has decided to veto the Immigration bill owing to the insertion of the literacy test.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.
The Western Theatre.

DELHI, January 28.
The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated 27th January:—The Germans delivered violent attacks against the first British Division at La Bassee but lost 300 killed and 55 prisoners. The French trenches east of Ypres also were assaulted, but the Germans lost 350 killed, and companies from the second line which were to have supported the attack were prevented by the accurate fire of the French Artillery. Elsewhere the Germans delivered attacks but unsuccessfully, and two French attacks on Argonne succeeded in re-occupying some trenches lost.

The Eastern Theatre.

From the East there is no news.

Fighting Near Mezera and Kurna.

From the Caucasus is reported fighting of secondary importance in the direction of Olti.

Barrett, reconnoitring the Turkish force near Mezera and Kurna, inflicted severe losses and shelled shows a Turkish force estimated at about 5,000 with six guns, has been established on a hill seven miles north of Mezera.

Foreign Office's Reply to German Chancellor.

The Foreign Office, replying to the Germans Chancellor's attempt in the United States Press to explain away the remark about "Scrap of paper," says that the Chancellor's statement that England in 1911 was determined to throw troops into Belgium without the consent of Belgium is absolutely false. No military agreement of any sort was made between the British and Belgian Governments. The Belgians noted that the English would only enter Belgium after the German violation of the neutrality, and the British Government gave the Belgians an assurance in 1913 that so long as the neutrality was not violated by any other Power we would not send troops ourselves into their territory. One reason why conversations on military subjects took place was that Germany was establishing a network of strategic railways from the Rhine to the Belgian frontier, deliberately constructed to permit a sudden attack, such as actually took place.

Cardinal Mercier's Pastoral Letter.

Cardinal Mercier is quoted as saying in his pastoral letter Belgium is bound in honour to defend her own independence. She kept her oath. Other powers were bound to respect and protect the neutrality. Germany violated her oath. England kept hers.

British Ships' Return from North Sea Battle.

All the British wipe and destroyers engaged in the North Sea Battle returned safely to the Port. The "Lion" struck by a shell below the water line in some forward compartments flooded and she was towed by the "Indomitable". The destroyer "Meteor" was also damaged but both were speedily repairable. The King yesterday decorated with Victoria Cross Khudadad Khan, 129th Bde of Connaughts Own Baluchis. A Zeppelin after dropping bombs in an undefended part of Lubau and being fired on by forts dropped into the water and was destroyed by small craft.

TELEGRAMS.

BOMBAY.

A Prisoner's Tale of his Experiences.

BOMBAY, January 28.
A member of the cable office at Fao who was taken prisoner by the Turks, with five companions, has supplied the "Times of India" with an interesting account of his experiences which appear to have been by no means enviable. The staff were taken prisoners the day before the forts were bombarded by the British gun boats and when the gun boats opened fire there was indescribable chaos. At once general expodus began and the peaceful citizens of both sexes, Turkish soldiers in fighting train and Arab levies, all thoroughly panic-stricken vied with each other in a disorderly race towards Basrah. The Turks took the cable staff with them and forced marches and lack of proper food were extremely trying while occasionally a fanatic was encountered who wanted to shoot the Foreigners. Eventually, Abulkassib about 40 miles from Fao was reached, and here they were housed in a shillingdon but they did not stay here long. They were moved on to Basrah and here they were allowed to take up their quarters with the Belgian Consul and were treated better, thanks to the good offices of the Consul. Reports of the reverses with which the Turkish forces met and the rapid advance of the British Expeditionary force caused great consternation in the town and one day they found that the headquarters of the Government had been moved and that the garrison was in headlong flight, stores and ammunition being abandoned. The Rifraff of the town took advantage of the lack of authority which followed the departure of the troops to seize all fire arms which had been discarded and looted the customs and where houses before the arrival of British gun boat, when, with the planting of Union Jack a striking change came over the town and all strife ceased. Returning to Fao the cable men noticed that at the point, where Shatel Arab was at its narrowest, masts and funnels of Hamburg America ship "Ekbatana" and smaller craft were distinctly visible. It appeared these vessels were sunk by the Turks at the instigation of the German Consul at Basrah with a view to blocking the channel and stopping the passage of British warships and transports up the stream, but the work lacked perfection.

GENERAL NEWS.

DELHI.

A Raid in Bannu.
Raiders Repelled by Villagers.

DELHI, January 28.
A satisfactory affair is reported from Bannu. Shahi Shabi Khel Mahsuds and Bhitannis, numbering about forty, attacked Shaben Kulikhan on Tuesday night. The villagers killed four raiders and captured another. Two villagers were wounded.

CALCUTTA.

Revolutionary Ideas in Bengal.
District Administration Committee's Report.

CALCUTTA, January 28.
The report of the Bengal District Administration Committee just issued deals at some length with the question of revolutionary ideas. The Committee state:—A well-informed witness has told us that anti-English bitterness began in Bengal with the Ilbert Bill controversy, but it is certain that even the most advanced politicians entertained no serious revolutionary ideas until after the varied events of the Boer War and the victories of Japan. Other countries have contributed to the growth of these ideas, but there can be no doubt as to how they originated. Unfortunately for Bengal, the triumph of Japan coincided with the opposition of the Congress leaders to Lord Curzon's educational reform and with the far wider and deeper troubling of the waters produced by the contemplated partition, which was intensely resented by Hindu political leaders in Calcutta for reasons which we need not detail. Of 22 murders three have been committed during the perpetration of dacoities and 12 have been committed with absolute impunity and for 8 assassinations (1 of an informer, 1 of a witness and 6 of subordinate police officers) accomplished since 31st January 1910, no penalty whatever has been exacted. A determined attempt too was made on the 1st September 1910, to shoot another police officer, who was wounded. Again the criminals escaped justice. The victims of the dacoities have been with one exception wealthy Hindu money-lenders as a rule who live in isolated homesteads, the only approaches to which are often through swamps or water. Persons of this description do not as a rule meet with much sympathy from the neighbours. The criminals have generally come of peaceable fathers belonging to a peaceable Hindu caste and occupying respectable positions. Very often they have been students or schoolboys. The object of these men is to sap the foundation of British rule in every possible way until, when Britain is seriously embarrassed in Europe, India will, as they imagine, rise and shake off a rule which she has ceased to respect. They have taught their pupils to discount ordinary morality and natural affection, to disbelieve in human intelligence, to despise anything that favours the materialism of Europe and to seek inspiration from a divine energy whereby they may prepare themselves to take part in a mighty struggle. The campaign, which has been abandoned by many of its original promoters has developed by slow stages. From Calcutta and Dacca first came poisonous newspapers and harangues of stump orators, next boycott picketing and dissemination of seditious pamphlets, then training in arms and then first the enterprise which satisfied a taste for excitement and proved generally easy, and finally the waging of a subterranean intermittent warfare against the Government by means of murderous conspiracies and organised dacoity.

The Arrah Temple Murder Case.

Sentences Confirmed in Appeal.

CALCUTTA, January 28.
At the High Court to-day Justice Sharfuddin with Cor delivered judgment in what is known as the Arrah Temp

TELEGRAMS.

Murder Case in which the Sessions Judge of Arrah found Moti Chand guilty of the Murder of Mohant Bhagwan Dass with robbery and of the murder of Banoj Dhar and sentenced him to death while the second accused Bishun Dutt was convicted of abetment of robbery and sentenced to transportation for ten years. Both the accused appealed Mr. Justice Sharfuddin in the course of a lengthy judgment said that the occurrence which is the subject of this trial is said to have taken place at a place called Nimez in the Buxar sub-Division in the District of Shahpur. Bhagwan Dass one of the deceased had a temple at the place of which he was the Mahant. He had a servant named Banaropam under him. Bhanji Dhar a lad of fourteen years of age was called by the Mahant as a substitute for his elder brother Banaropam, who had gone away to his home at Churley Chuck without leave. The occurrence is said to have taken place between 9 and 10 P.M. of the 20th March 1913. On that night both the Mahant and the servant Banaropam were murdered. The information was given to the police by Ramchunder Ahir. In this information no one was directly accused but he suspected that it was not improbable that the sadhus who were present that night in the temple murdered the deceased. During the enquiry in the Delhi Conspiracy Case the first clue to the temple murder was given out and resulted in the trial of the accused. After acquitting Moti Chand of the murder of Bhanji Shah their Lordships held he had been rightly convicted of the murder of the Mahant and said that they were convinced that Bishun Dutt was the master mind to Engineer the whole plot. Bishun Dutt was rightly convicted of abetting robbery and considering the enormity of the offence the sentence of ten years' transportation was a most proper sentence. In the above circumstances, his Lordship confirmed the sentence of death passed on Moti Chand and dismissed his and Bishun Dutt's appeal.

Justice Coxe who delivered a separate judgment agreed his colleague.

The Rate of the Bank of Bengal

CALCUTTA, January 28.
Bengal Bank rate for demand loans is unchanged at 6%.

Through Communication Restored

CALCUTTA, January 28.
Through communication has been restored between Badrak and Daud Khan in the West Indian Railway after the recent accident.

Indian Jute Mills' Association.

Charles' Appreciation.

CALCUTTA, January 28.
Presiding at the annual meeting of Indian Jute Mills' Association here yesterday Mr. F. R. S. Charles, in course of an address, welcomed the improvement which had been effected in the jute forecasts but said no real confidence would be felt in any system of forecasts that was not founded upon continuity of the office of the Director of Agriculture. Referring to the extension of the Calcutta Port, Mr. Charles welcomed the fact that the work on the new river side jetties was being pushed on as fast as possible and the excavation and the new docks had also been begun.

Demise of the Chief Secy., Central Provinces

CALCUTTA, January 28.
Sir Arthur Bannerman, Bart., Chief Secretary to the Central Provinces Government, died suddenly at Ysotmal to-day.

Demise of the Editor of the 'Oudh Punch'

CALCUTTA, January 29.
Death at Lucknow is reported of Moulvi Sajjad Hussain, Editor of the Oudh "Punch".

Demise of Anghore Nath Chattopadhyaya

Death is announced, of heart failure, yesterday morning, of Mr. Anghore Nath Chattopadhyaya. The deceased was a distinguished scholar of Edinburgh University and won reputation for his chemical researches. He spent a considerable part of his life in Nizam of Hyderabad's service from which he retired a few years ago. Indian poetess Mrs Sarojini Naidu is Dr. Chattopadhyaya's daughter. His son Mr. Virendra Nath Chattopadhyaya is in Europe.

Calcutta Trade's Assn. Annual Meeting

CALCUTTA, January 29.
The annual meeting of the Calcutta Trades' Association takes place here this evening.

Calcutta Police to the Front.

CALCUTTA, January 29.
The "Englishman" states that fourteen Sericants of Calcutta Police are to leave for front almost immediately.

Khada Dod Khan.

CALCUTTA, January 29.
The Khan Bahadur Khan mentioned in Reuter as having been given the Victoria Cross is understood to be Khuda Dod Khan, 12th Baluchis.

Everetts' Hopes of Electrical Power Development

CALCUTTA, January 29.
Lecturing before the Institution of Electrical Engineers here yesterday Mr. W. H. Everett discussed the possible developments for electrical power in India and pointed out that even in Calcutta where there is no water power some ten thousand horse power is already being used in jute milling and pressing, flour milling and in printing pumping machine shops and lifts.

కాకినాడ కోటుపల్లి రెవెన్యూ.

(చిరవిశేషము)

I

ఈనాడు హిందూపత్రికలో కాకినాడ కోటుపల్లి రెవెన్యూ గురించి యొకటి రెండు తీర్మానములు ప్రచురింపబడెను. గోదావరిజిల్లా బోర్డువారు రెవెన్యూ కేసును విధించి ఆ రెవెన్యూను నిర్మింపజూతుట న్యాయముకాదనియు, కలెక్టరీలోని మెన్షన్యూ మెన్షాడు కంపెనీవారు దానినిగురించి శ్రమపడి కావలసినపని నంతయు జరిపియున్నారనిగాని లాభకరముగా నారెవెన్యూను వారికిచ్చి, నిర్లక్ష్య ప్రదేశములను నష్టపాటువులనుగోదావరి మన్య ప్రాంతములందు జిల్లాబోర్డువారు తమ కేసుతో యిసుపదాని నిర్మించుట తగుననియు టి. ఆర్. వెంకటేశ అయ్యరు అనువారు వ్రాసియున్నారు. డెప్యూటీలాకాలలో కేసును కట్టి ఆసామ్మతో మన్యప్రాంతములందు రెవెన్యూ వేయవలెనట! ఇది సంజయరావుభారమును మించియున్నది.

గోదావరిజిల్లాలోని రెవెన్యూ ప్రయత్నములను గురించి యిందుక యోచింతము. 1892 సంవత్సరాంతమునకు తూర్పు తీరపు యనుపచార బెజవాడనుండి కోల్పోయినవంటి నడువనా రింభించెను. గోదావరివైన రెండు భూమినాకల నుంచి యీవలకు రవాదానిని నడుపుచుండిరి. 1893 సంవత్సరము ఆగష్టు నెలలో రాజమండ్రి కాకినాడలనుండి విశాఖపట్టణమువరకు రెవెన్యూ భూమిలముగ నక నానంభించెను. సామర్ల కోటనుండి ఏలేశ్వరమువరకును రెవెన్యూను వేయించుటకు గోదావరిజిల్లా బోర్డువారు తలపెట్టి, ఒక యూరపియను యింజనీరును నియమించి 1896 సంవత్సరమున గొంతపరమును వ్యవహరించిరి. 1901 సంవత్సరము వరకును వారు దానిని గూర్చి విచారణ చేయుచు నంతటితో విరమించిరి. కాకినాడనుండి కోటిపల్లివరకును ముత్తేశ్వరమునుండి అమలాపురముమీదుగ గన్నవరమువరకును, అక్కడనుండి రాజోలువరకును లేదా బొబ్బిరంకనుండి అమలాపురము గన్నవరము రాజోలువరకును సన్నగాడి రెవెన్యూవేయటం లాభకరముగనుండు నేమోయని నిర్ణయించుటకు సరకులరాబడి లెక్కలను వ్రాయించుటకు జిల్లాబోర్డువారు 1911 డిసెంబరునెలలో నూహించిరి. దీని కొరకు కోట్లాదిరూపాయల ఖర్చునకు గూఢాస్థానము ముత్తేశ్వరము బొబ్బిరంక, అన్నపల్లి, కాకినాడనుండి ఘాటీల వద్ద లెక్కలు వ్రాయుటకు నియమింపబడవలయునని 1911 జూలై నెలలో నిర్ణయింపబడెను. కాకినాడనుండి కోటిపల్లివరకు సన్నగాడి రెవెన్యూవేయటము గురించి యోచించుట సముచితమని కాకినాడలోనున్న రెండు చేంబర్ ఆఫ్ కామిషనరుల వారును జిల్లాబోర్డువారి పేర 1911 సంవత్సరము ఆగష్టులో వ్రాసియుండిరి. దీనిలో నెట్లానివలన లాభకరముగ నుండునో యూహించుట బోర్డువారపై తలపోసిరి. కాని పర్యవసాన మేమయ్యెనో తెలియరాకున్నది. బొబ్బిరంకనుండి కొత్తపేట వరకు అమలాపురము కాక నగట్టువైన మంచీకంకర కోట్ల వేయటము 1911 సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెలలో రు. 125000 ఖర్చుకొనెను. 1914 సంవత్సరము వరకు రెవెన్యూవేయటము గోదావరి ప్రజలు వినియుండలేదు. బోర్డులో నేమి జరుగుచుండెనో బోర్డుమెంబర్లకు తెలియవలెను. రాజమండ్రినుండి సరికం చేసవరకును వేయవలచిన రెవెన్యూ పని యిప్పుటికి నిలిచి పోయినది. కలెక్టరీలోని యొక యూరపియను కంపెనీవారి యొక్క యేజంటు కోటుపల్లి కోట్లదారి గ్రామములకుబోయి రెవెన్యూనుగూర్చి పరిశోధనచేయుచున్నాడని నిమిష సంవత్సరమున చెప్పకొన సాగిరి. కొలదికాలమునకే దీనిద్రవంప జిల్లాబోర్డువారి మీటింగు తీర్మానములవలన స్వల్పముగ లోటులకు దెలియ నారంభించెను. గతవత్సరము సెప్టెంబరునెల నాటికి మద్రాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర రెవెన్యూ కంపెనీవారి పక్షమున నారాయణ అయ్యంగారును వాయుచచ్చి, ఆయన మరల పరిశీలన నారంభించిరి. ఒకవంక మెక్లెయోడు కంపెనీవారి యేజంటులకును వేరొకవంక దక్షిణమహారాష్ట్ర రెవెన్యూకంపెనీ యేజంటులకును రెవెన్యూ నిర్మాణమును గురించి పరిశోధనలకు సమ సాయముల నాలోచించుచున్న గోదావరి రివిన్యూ లోకలు ఫండు డిపార్టుమెంటులవారు జిల్లాప్రజలకు మాత్రము దానిని గూర్చి తగిన సమాచారమును సకాలమున జెలుప యిచ్చించి నట్లు లగునవచ్చు.

మెక్లెయోడు కంపెనీవారు నిర్ణయించినట్లు లగపడుచున్న మిమోరాండమును రెవెన్యూబోర్డువారు చెప్పి పురిచోర తనమువారికిని, దక్షిణమహారాష్ట్ర కంపెనీవారికిని పంపియు

న్నారు. కాకినాడ టవున్ షేఫర్డ్ వద్దనుండి బయలుదేరి ఉప్పుటేరుదాటి జగన్నాధపురము, పెనుగుదురు, గొల్లపాలెము, జగన్నాధగిరి, హనుమానపాద, వ్రాజురామ దంకేరుకోడు, కోటిపల్లి గ్రామములలో సై. మ. న. లో 25 ముయిల్లు దూరమువరకు మిఖ్యకాళి యుండును. జగన్నాధగిరి నుండి బయలుదేరి వెల్లరామచంద్రపురము పనులపూడి మాచవరము వుండవేట, ఏడిదస్తేషనులతో నింకొక కాళి 14 ముయిల్లు పొడవుండును. ఏడిదనుండి రెవెన్యూ ద్వారపూడిగాని కడి యముకాని పోక నిలిచిపోవును. దీనివలన ప్రయాణికులకు, వర్తకమునకు కొంతసమపాయము లభ్యమగును. అవిరుట్టుండునందు. ఈమార్గముల ననుసరించియున్న గ్రామములలో 2,35,000 జన సంఖ్యయున్నది. పామర్యపూర్వకమున నిర్ధారితము చొప్పున వీరిలను చిన్న పెద్ద, భనికుడు పేద, యనుభేద మక్కర లేకుండ తలకొకరూపాయచొప్పున పంపవత్సరమున కాదాయము రెవెన్యూవారికి రాగలదనియు, నీ రెవెన్యూకు రు. 28 లక్షలు కావలసినయు సాతీయానాఖర్చులు రు. 1,17,500 లు పోగా 1,17,500 లు మిగులుననియు, పెట్టుబడిపాద నూటికి రు. 5 లు వైగా ఏటేట లాభము రాగలదనియు మదింపుచేయబడెను. రు. 28 లక్షల రూప్యములను తామే యభ్యుపాసించి రెవెన్యూ కేసును విధించి డెప్యూటీలాకాలలో రు. 69,000 వసూలుచేసి ఏటేట మూలధనము రు. 1,00,000 లు రు. 72,000 వడ్డీ తీర్చి సుమారు రు. 15,000 లు లాభము పొందవచ్చునని జిల్లాబోర్డువారు హాంపించిరి. ఇదిచక్కగ కనబడుచున్నది. ఇతరకంపెనీలవారికి చేబార విడువక ఏలేశ్వరమును మండలప్రజలకు నిలువజేయించుట వలన జిల్లాబోర్డువారు వందనీయులు. ప్రాంతీయ రెవెన్యూ నిర్మాణపు మెరుగు ననుకరించి దానికి గావలయు భూమిని గవర్నమెంటువారు రుచితముగ సత్తురు గాన రు. 28 లక్షల రూప్యములలో భూమి విలువ చేరియుండలేదు.

ఈరెండు రెవెన్యూకాళులకును రవాదారీకాల్యల పోటీ యున్నది. కోటిపల్లికాల్య, కొల్లూరుమండేరు జంక్షన్ కాల్య, వేంకటాచలపాలెంకాల్య, కోరంగి కాల్య, మండవేటకాల్య రవాదారిని సరకులను సులభముగ గొని పోవుటకు సుపయోగింపబడుచున్నది. పల్లెపాలెమువద్ద టేకి మరుగు కాల్యవై నీటితోటిట్టి తీసివేసిన యెడల దానివైన గూడ రవాదారి నిరాటంకముగ జరుగగలదు. అతిశ్రేణుముగ నెనుమితికి రేవున భూమినాకలు నిలిచియున్నప్పుడు దక్కసరు తీలను రెవెన్యూపాద. కాకినాడ కంపుట. లాభకరముకాదని రెవెన్యూ వర్తకులెరుగనిదికాదు. మానుమకొండ, బెజవాడ, గుంటూరు అనకాపల్లి మొదలగు మార్గప్రదేశముల నుండి వచ్చు సరకులు తప్పకాల్యల సదుపాయముగల చోట్ల వారి మీద రప్పించుకొనుట లాభకరము. రెవెన్యూవేసిన పిమ్మట ఏలూరు సామర్లకోట కాల్యల రవాదారిచాలవరకు కట్టువడినను, వారి వైన పడోలు చుట్టూ ప్రకాశము నడచుచున్నది. రెవెన్యూకు సమాకూరులకు పడవలపైను టన్నీజిల్లుకు హెచ్చించుట న్యాయముకాదని 1912 సంవత్సరమున కాకినాడలో గవర్నరు గారియెడల రయితుల డిప్యూటీ షేఫర్డ్ వారు చెప్పకొనినదంతయు వ్యర్థప్రయత్నమయ్యెను. గోదావరిజిల్లా, కాల్యులవ్యవసాయోపయోగము కొరకుగాని నాకా గమన సాధనము కొరకుగాదని చెప్పి సాహసించు యింజనీరు లిప్పుడు బయలుదేరుచున్నారు. అర్ధరూపాయ, జరలూఫిష్యురు, మేల్ వాల్లు మొదలగువారు గోదావరి డెప్యూటీలాకాల్యల యుద్దేశమున గురించి వ్రాసినిదంతయు సముద్రగామియగు దిశములు రాజోవుచున్నది కాబోలు! రెవెన్యూపాదను పడవలపైను సరకులను తెప్పించుకొని వారికి గల లాభము పోకర్యము వర్తకులెరుగనిదికాదు.

ప్రతినిధిములు.

ముఖ్యాలంకార నునదనమిసములకుల ప్రాచీనగౌరవ సంతయును 1915-వ సంవత్సరమున మూలబడినది. కొన్ని డ్విజ్యోమములను వ్రేలివేసివై నుంచుకొనుటమాత్రమే ప్రస్తుత కాలపునా విసముల లక్షణమైయున్నది ఇట్టివిసములు ప్రతిపూలివానిమూలివైవనగావ నొక్కరిలివే యుండును. వీరికొక పొత్తునులేదు. మెలికలేదు, నడివేరలేదు. జర్మను చక్రవర్తిగారి డిప్యూటీమున కలంకారమానమై, విశ్వవిఖ్యాత మై యొప్పు గొప్పమిసములవలె మింటికి నిక్కియుండు చక్కదనము లుక్కిలైవది. డెబ్బనియన కన్యాములవలె నిప్పుడు వీరికి నేలమూతలేదు. వానిస్థితిమారిపోయినది. శాత్రుయ గౌరవముచప్పుబడిపోయినది. స్వభావలక్షణము సన్నగిల్లిపోయినది. కొంతకాలము మాయంబు భయముగొలుపునట్లు బొమ్మగ నెంచుట లాకాదారముగలదెను. పిమ్మట కురుచిసములు కొంతకాలము వెలసినవి క్రమక్రమముగ క్షయంప నారంభించినవి. చివరకు పరిపూర్ణ డ్రైరమే సిద్ధపారమైనది. మిసములు రూపుమాపినవి. చాట్లవేలిదండ్రుని బొమ్మ మిసములు రూపు దెక్కలవలె గరిపాడుచుకొని మారు దిరిగియున్న కోజులలో

నూగారుగావైన మిసకట్టేన్నదని చిన్న తమ్ముడు వానినిజూచి మిసములమెలివేళకు మిగిలినట్లు పాలు పూటకు వ్యయముని యధిక్షేపించుచుండగలంపాలగిదిపడచుటగున్నమునలువబడి ప్రక్కవాటు జూచి "నామిసముల కొంక ఇనుపవేకుల మువలవలె నిలువబడియున్నవో లేవోచెప్ప" యని పిలువగ పెద్ద చెల్లెలు మీసాల పస శబానుగానే యున్నదని ముసిముసి నగవు మాతివిగింపున నడచుకొని మచ్చటాడుచుండ పెద్ద కొడుకు మధ్యమిసముమూచి కన్నతండ్రి సంతసమున కన్ను కిటకరింప మిసములవాని చెవకుండ మంచివాడియగు నుంగలి కల్పితోను మించు పనితనముగల డ్రైరపు నుంచెత్తోను కొంచెము దిద్దుచు కొంచెము తుడుచుచు కొంచెము మెలికవైచుచు వెంట్రుక వేయవరానిగ గరికందకుండు వైగనగ్యమునలగకుండ పొంకముపోకుండ మిసములను పోషించు కాలమంతయును గడచిపోయినది. బొమ్మమిసములు గరిమిసములు బుగ్గమిసములు మెలికమిసములు మున్నగునవి మేలలకములు వీని కాలము వెనుకబడిన తరువాత గోరమిసములని కత్తిరింపుమిసములని ఒత్తుడుమిసములని తలమాసిన మిసములని నికృష్ట రకములు.

రోమకళ ఏన్నదేగనే కనుబడునని కోమలములగు నూగునూగు మిసములు చెలరేగి మేలిమిసములగును. వయసు ముదిరినకొలది వైదికముమెండై గోరమిసములు గోడగడ్డల మిసములనగును చివరకు కుద్దవైదికమునకునుచనగా సంపూర్ణ డ్రైరముతో సర్వసమాప్తి వచ్చిపూర్తి నాటికి జరుగును. అప్పటికిరి విడువలేని ఆభిమానుగలవారు పండబారినగండు మిసములను బాగుగా నిద్దించుకొనుచుండురు. అట్టిమిసముల యశస్థ అంతరించినది. రోమకళకలుగుటకున్నే రోమవారి ప్రయోగమో స్వప్నా సుషైరమో అదియునిదియు గాకున్ననం బట్టినచేతి యాయుధప్రయోగమో గుంభముల గూబుట కక్కరకు వచ్చుచున్నది. దీనికి కారణమేల? క్రిములునన్ని వాతవ్యేదోషమున నోటవేసికొను భోజనపదార్థములతో గల సిలోనికేగి యాయుక్ష్మిణమును కలిగించుచున్న విగాన క్రిములను రూపుమాపుటకు క్రిములకాకరములగు రోమములను రూపు మాపుట సమచితమని తలపబడినది. మిసములలోని క్రిముల వలన తొల్లింటివీరులందర కాలమరణమువారటదీరనుట యెండ్ల హస్తాస్తదముగ నున్నది.

ఒక చిరుతపులి.

మాండలేలో స్వేచ్ఛగ వివారింబుట.

కడచినది సెంబరు 12 వ తేది శనివారము ఉదయమున చిరుతపులి యొకటి మాండలేకువచ్చినది. అప్పు డిండుమించుగ యెనిమిది గంటలుకావచ్చును. చిరుతపులి మంచినయన్నులో నున్నది. ఆరు అడుగులకు వైగా పొడుగుండును. రైల్వేస్టేషనుకు, ఉత్తరభాగపు చివరను, ఆవరణమునుండి వచ్చుచుండగా మొదట దీనిని జనులుచూచిరి. అప్పటికి మాత్రము చెట్టుకెక్కి తరువాత విధిలోనికి దుమికెడి. ఇది వీధిలో దుమకునప్పటికి ఒక బర్మాట్రీ వారికెంట పోవుచుండెను. పాప మీమెను చాల భయపెట్టినదికాని తరువాత నక్కడనుండి పోవుచు దాక్కున హెన్నుగారి బంగారాలో జొరబడుటకు యత్నించి నది. అనంతరము బర్మాట్రీమౌక్తంపెనీవారి ఆవరణలోదూరి, తెరచియున్న నొక కిటికీలోనుండిదుమికి, సిరాబడ్డను, పుస్తకములును, క్రిందకు త్రోసినది. అక్కడనున్న యతడెది వరకే పారిపోయి,బల్లెలరెండమాది ప్రాణము రక్షించుకొనెను. అపుడందరు అలనడిపవ నారంభించిరి. పెద్దగోల యగుచుండెను. దీనినింతయు విని స్వాంతు మంటరుగారు బయటకు వచ్చి కిటికీలో మునుపెట్టి మాయచుండగా పెద్ద మూలగు వివబడి వెతుకు తిరిగిరి కాని యరవృష్టకళముచే చిరుతపులి రెండవద్వారమునుండి అనంతలకు దూకి హంటరుగారివీధి పడి చేతులమీద గొర్లతోపీకెడి. హంటరుగారెట్లయిన తప్పిం చుకొనుటకు యత్నించిరి కాని క్రింద పడిపోయిరి. దానివీధి చిరుతపులి తిరిగి మీది కరికినప్పుడు ముఖమువీధి కలక కుండ చెయ్యివేసికొనగ చేతిరి పట్టి పీకెడి తరువాత డ్వార మన్న వానొకరు చిరుతపులి దృష్టిని చురలించి వేసిరి. దాని మీద పులి వంటకగారిని వదలి కురియొకచోటికి పోయినది. ఈ లోపుగ, మహిమలను తీసిని రావలసినదని చాలమందికి వ్యర్థమును పంపడినది. డిస్ట్రిక్టు మాపరిం తెండెంట్లు క్రాస్తు వెయిటుగారి కి సంగతి తెలియుటతోడనే పులిదాగిరిన చోట్లకి తక్షణమే వచ్చిరి ఒక కర్రపెట్టె వెను కను పులియుండెను. దానిమాత్ర తెరచియున్నది. పులితోకయు పంజాలును మాత్రము వైదికసంపించుచుండెను. క్రాస్తు వెయిటు గారు, వేసిన బుచ్చోగుండలో నొకటి తగిలి పులి బయటకు వచ్చినది. తరువాత నింకొక సారి తుపాకివేయగా నేలకూలింపి. రెండు సంవత్సరముల ప్రంబట నొకసారి మాండలేకు చిరుత పులి వచ్చినదట. హంటరుగారికి వెళ్లబు నిమ్మలించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

రజస్వలానంతర వివాహసభ.

25-1-15-న తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు ఎన్నెన్నో అందమైన హాటల్ రజస్వలానంతర వివాహసభ సాగుచున్నది. హాటల్ సమావేశమును గురించి కొంచెము ముచ్చటించుటగూడ యవసరమే. మా వెద్దన్నయ్య యిటీవల 'చేయిమహాసభ' అందలి నెమ్మది, మొదలగు సంతులను గురించి చక్కగా ముచ్చటించియున్నాడు. ఈసభగూడ స్థానికమునకు వచ్చిన నానా జేకీయప్రాముఖ్యతను బహుముఖముగా యిచ్చింది. కనుక యీసభను గురించికూడ కొంచెము వివరించుట సభ సాయంత్రము సుమారు 5 గంటలకు సమావేశమగునని ప్రచురింపబడినది. అన్నయ్యలు తమ్మయ్యలు అందరూ సమావేశమయ్యెను. సుమారు ఆరు గంటలయినది. పాపముకొందరు సోదరులు మాత్రము వియమితకాలమునకే వచ్చి సుమారు (సుమారు గంటలకాలము) యెనిమిదింటి వరకు దీక్షగా గూర్చునవలసివచ్చినది. "మేము ఆంటికి వచ్చినాము అంటే ఆలస్యముకావడమే" కొందరునుండ అయ్యోమిచారించితిరి. తీరుబడిగా వచ్చినారు. మేము అందు మొదలు యెనిమిదివరకు మూడు గంటలకాలము హాటల్ వలన వచ్చినదే ముచ్చట నింతకాలమెట్లు మిత్రవాదము" యని కొందరు "ఆరుగంటలు ఆలస్యము" యని కొందరు, "మూడుగంటలు హాటల్ వలన" క్రమికాదా" యని కొందరు నవరి. ఇట్లు "ఆరు మూడు" గానే మన అన్నయ్యలు తమ్మయ్యలు హాటల్ వలన వచ్చిరి. అయ్యయో అన్నయ్యలయందు తమ్మయ్యలకు తమ్మయ్యలయందు అన్నయ్యలకు (అనేకారణమున) యింకను భరస్సరసానుభూతిగానినొంపమి కెంతయు జిల్లించుచున్నాము. ఇట్టి ఆరుమూడులో సంఘసంస్కరణ మహోద్యమమెట్లు వెడలెనో యని సందియ ముండును. ఇంక ఈ సభాసభలగురించి కొంత వివరించినగాని చదువరులకు సోదరులకు మన అన్నయ్యలకు గల సానుభూతిని గురించి వివరము కాదు. మొదట యగ్రాగ్రవాది వలిగారు సంఘాభివృద్ధికిరకు దేశాభివృద్ధికిరకు రజస్వలానంతర వివాహమువిషయము సంస్కరింపబడి న్యాయాకరించబడుట మిక్కిలి యావశ్యకమని కొన్ని కేసువుల ప్రతిపాదించి విరమించివారు. పిమ్మట కొందరు తమ్మయ్యలు కొందరన్నయ్యలుగూడ యావశ్యకమని వారు. పాపము తమ్మయ్యలు పశ్యనించుటలో మొదటిభాగమును విస్తారముగా వాక్రమించుకొనుటచే అన్నయ్యలు చాల తక్కువకాల మువశ్యనించవలసి వచ్చినది. ఈవశ్యనించుటను అగ్రప్రాముఖ్యుల సమ్మతమును కోరబడినవారు కొద్దియంది మాత్రమేగలరు. వారిలోగూడ కొందరు గానేలేదు. ఈమువశ్యనించువారిలో మొదట నిద్దరు ముగ్గురువశ్యనించునపుడు మాత్రమే వివరణ వివరణ మొదలగు అంగీకారధ్యానములు గౌరవముగా కోసబడినవి. తక్కువ యుగస్వాసకులలో కొందరికి పశ్యత్కార్య నిర్వహణ మొదలు కొనియే యొకరిద్దరు ముక్తముగా గౌరవముగా గొడమిద పిల్లివాటముగా వేదికను వివరింపగలిగిన గాని తక్కువ వారెంత బుద్ధికావలెనను యెంత చిట్టగా వాక్రమమును గురించిగాని, అనుభవమును గురించిగాని చెప్పుచున్నను యిప్పుడు దేశ కాల, ప్రాత్రాను సరణము, కాసనము పరిపాలకులచే న్యాయాకరింపబడుట యవసరమే యని చెప్పుచున్ననుగూడ నల్లరికెట్లులేక పోయినది. కిందకు నరచినగాని గ్రహింపబడిని కొందరు (జాడరు) అని అజరపాడి. కొంచెము కిందగా చెప్పబాలినను ముందుకు గురుగులలే దూరముగా వెనుకనుండువారికి వివరణమందెను. చెప్పబాలిన ప్రభగా వివరము ప్రయత్నించుటలేదు సరేదా అల్లరికూడ వారంభించుట సంతాపకరము. ఇంకను డబ్బు, డబ్బు, లు, మున్ను, మున్నులు, మైం, మైములు ఇట్టి యవసరచేట్టలు మన సంఘమున మొదలగు బాడమాపుచుండుటలే పరుగిద కులసింపున సంఘాభివృద్ధి ఇటులింకను ప్రాప్తమగుటయే తలస్థించి యున్నది. పాపము "20 మి మ ము ల, కాలము వా కిచ్చి" ఈ పశ్యనించుటచేచాలు వని చెప్పిన ఆంగ్లోప్రవాసకులకు కావుగాను తేట తెలుగున మృదువుతున్నది. చదువు పూర్వ మువశ్యనించిన వారి యభిప్రాయము సరణము, దేశాభివృద్ధికిరకు కావలసి నది సంఘాభివృద్ధి, సంఘాభివృద్ధికిరకు కావలసిని సంఘ సంస్కరణము, సంస్కరణమునకు కావలసిన సంఘ సహాయము, అన్నిటికీ సహాయమే ప్రధానమని చక్కగా వర్ణన చేయుచున్నది. కావుగానికనుంతయు చెవికొరక (టయి) టయి. అన తమ్మయ్యలకు మనము యెచ్చెను అన్నయ్యలమే యుగ వాక్రము వెలపుచున్నది. యుక్తమే యీ టయి

మొట్టమొదటనుంచి యెందులకు అడ్డంకుకావడమో తెలియకున్నది. ఆంగ్లప్రవాసకులు ప్రావిదలు తమ్మయ్యలకు మాట తప్పి సమంజసమే (ఆంగ్ల ప్రావిద కట్టాట మరాటి గుజరాతీని) అనియున్నది గాన ఆంగ్లము, ప్రభములు, ప్రావిదలు ద్వితీయులు. ఆంగ్లము నాగరకత, సహాయము, తెంపు సత్యము యివి సహాయములు. వీరు బౌద్ధరామ్యులమించు కొనుచున్నారు. రాజప్రతినిధి సభా సమీప వర్తులలో వీరు ద్వితీయులు, ప్రభములు, ప్రభమాత్రరాజ్యలు, బంగారీలు ద్వితీయులు ద్వితీయ బౌద్ధరామ్యులు ఆంగ్లము, పిమ్మట దాక్షిణాత్యులు, మొదలగువారు, కాన పరస్పరాసహిష్టుత, అసూయత, అభిభావ్యత, వెట్టుకొనక యీ వివాహ కాసన సంస్కరణ మన్ని సంఘములకావశ్యకమే గతక ఏకగ్రీవముగా యీ కాసనము పరిపాలకులచే న్యాయాకరింపబడుట ప్రయత్నించునని నమ్మెదను. బొట్టులోను, జుట్టులోను, కట్టులోను, మాటలోను, ఆటలోను, పాటలోను, నడకలోను, ఉదకలోను, పడకలోను, గల స్వల్పభేదములను పాటించక, మేమాంధ్రులము, మేము ప్రావిదలమును గర్హింపులను వివచి, మేమందర మొక్క మ్రొందన సంఘములోనివారమే యని తలంచి మ్రొందన ప్రావ్యాలు, మ్రొందన క్రితీయులు మ్రొందన వైశ్యులు, మ్రొందన శూద్రులు అను చాతుర్వర్ణ్యభేదము గల మ్రొందన సంఘాభివృద్ధికి పాటుబడి ప్రయత్నించుట సర్వజన సహదర జీవము. ఇంకొకమాట:— వివాహములో మూడవభాగము అయినపిమ్మట నాలుగవ భాగము చేతువలసిన దానినిగూర్చి స్మృతులు మొదలగు సామ్రాజ్యముకొక్క యభిప్రాయమును వివరముగా తెలిపిన మన కాశ్రి గారితో సదరుమున నెకరో ప్రసంగ వశమున ఈకాసనము హిందూమతమనే గొప్ప మట్టికృత్తుముయొక్క వేరు నడిపజేయునది యని యావ పాదించినావది. నట వృత్తిమునకును, అశ్వత్థ వృత్తిమునకును కూకటియేరుండదని వీరెరుగరు కావోలు. మట్టిచెట్టు కూకటి వేరులేకయే చిన్న వేరుతో బయలు వెడలి, కాఖింపకాఖులు గా విస్తరించి, యేకాఖి కాఖి చక్కని యూడల యాధారమువలన భూమిమై కొన్ని మెల్లవరకును గూడ విస్తరించి అనేక పక్షులకు, ననేక వనచరములకును గూడ నాలవాలమై విలసెల్లెడిది. అటులే మనమ్రొందన సంఘమున వృత్తి విడివరకే కాఖింపకాఖులతో విస్తరించియున్నదిగాన యిప్పుడు దేశకాల ప్రాత్రానుసరణముగా జరుగదగిన సంస్కరణములను ఊచలము బలముగా నానుకొని కొట్టకొని మెల్ల నాక్రమించి అనేక జాతులు గల మ్రొందన సంఘమున కాలవాలమై పురోగృహి నిండుటకుగాను యీ శ్రీనివాసకాశ్రి గారి బిల్లు మాన్దర్మిగా నుండి, సంఘాంగీకారమును, పరిపాలక న్యాయా కరణమును వహసి, వృద్ధి నిండునట్లు, చదువరులందరును ఆంగీకారాత్మ తలను నక్షరసమాప్తముయనుతో పత్రికా ముఖమున వాశిర్య మించెదరు గాక.

రత్న మాంబ

(నికచక్రనికభ)

(న్యాయపతి నారాయణమూర్తి - బరంపురం.)

నాడు శనివారము. సాయంత్రముయినది సుమారు ఘంటలవేళ కావచ్చును. "విచిత్రపురము" లోని వికాలమైన రాజమార్గముపక్కనున్న యొక సాధారణమైన నొకటియగు బాల గూరుచుండెను. మాటిమాటికి దాదామైంది తొంగి తొంగి చూచుచున్న యామె యెవరికొకరో నిరీక్షించుచున్నదని చూడబలకు దోషక మానదు కాని యామె యాత్రులేవిధమునుబట్టి చూడ, రస మనోహరుని కొంతగాని, మరెట్టి కాముకవ్యాపారచెప్పగొని, వేచియున్నట్లులేదు. ఆమె మల్లికార్జునుమనున బాలు తెల్లని కలవను ధరించు కొని యుండెను. ఆమెకేరమునై నొకభూషణమైన లేదు. హస్తములగూడ నాభరణమునమునై యుండెను. అంత మాత్రమున నామె వితంతువని చెప్పవచ్చునా? చెప్పరాదు. ఆమె తలదువ్వుకొనిన విధము, తలలోనిపువ్వులు లలాటమున గల తిలకమును జూచినపిమ్మట నేమందమతి యామెను వితంతువని యన నాచూపింపగలదు? కాని అట్టి భయమున (సుమారు యిరువది సంవత్సరముల) హిందూ స్త్రీలయంద డట్లుండుట వింతయేదా? ఇంతలో నొక మోటుబయటి వచ్చి, యాగుమ్మము కడలి తిన్నది. అందునండి యిరువ్వురు పురుషులు దీగి యేడిపురుగు సంకోచములేకుండ లోనిరి. అయిరి. ఆయిరువ్వురిలో నొక నిక సుమారు

యేబది వత్సరములుండును. రెండవవాడు యావ నుడు, సుమారు రెండుదెయ్యెనిమిదేండ్లయీకుండవచ్చును. ఈరెండు వెలిపట్టుకొటును, తెల్లనిపట్టుబట్టు గట్టియుండెను. తనచిన్ని మిసమును మనోహరముగ దిప్పియుంచెను. చూపజూచు చూచి దయ రంజకుడుగ నుండెను. అతడు చుట్టిన వెలగల 'చెమ్మ' (తలపాగ)యును, చేతను 'జిగజిగ' మెరయుచున్న రత్నపు టుంగరమును, అతడు మిగుల ధనవంతుడని చాటుచుండెను. వారెట్లు లోపలికేగగనే, వైభవబడిన కాంతామణి, వారికెదురుగబోయి యేబదియేండ్ల మునుసలివారితో 'నాన్న గారూ, మీరింత యాలస్యచేసినారే? మీ రెప్పుడురత్నకో కట్టు కాయలు గాయ కాచికోనియున్నాను' అని విమగుకో యని, బలికెను. అంత నాతడు, "అమ్మాయీ! రత్నమా! కోపపడకుము. ఇతడు నా విత్తుడు, పేరు, రాజగోపాలరావు. ఇతని నిచ్చటకు వెచ్చుటలో కొంచెమాలస్యమైనది" అని రాజగోపాలరావును చూపి పలికి, వారిరెండు పరిచిలులుగ జేసెను. రాజగోపాలరావుతో "అయ్యో! యీమె నామధురకూతురు. ఈమెయే నాసర్వమును" అని యని, తనవతనమందిములోనికి వారినిదోడ్కొని పోయెను. నిజమే. వేంకటేశ్వరగారికి రత్నమాంబ "సర్వము" విలయన్న రత్నమాంబ కేదాదయైన గడువకమునకే, తల్లి డని పోవుటచే, శర్మగారే చాలప్రయాసపడి యావనితామణిని వెంచెరి. రత్నమాంబకు చింతయునది లేదు. కావలసినంత విద్య గలదు. ఎన్నాళ్లు చదివినను తరుగనంత గ్రంథముదాచుమును శర్మగారే యామెకు గొనియిచ్చిరి. శర్మగారు విచిత్రపురము లోని—మహారాజావారి కళాశాలలో సహాధ్యాయపదమున నున్నారు. ఆయన యెందుచేతనో గాని ప్రభువశక్తివియోగము సంభవించినతరువాత మరల వివాహమాడుట నూనిరి ఆయనకు గూడ "కొరత" యనునది లేదు. కాని ఒకచింతమాత్ర మాత్రన వృద్ధయమును జేధించుచుండెను. కారణము రత్నమాంబ వివాహమే—ఆమె యిప్పుటికింకను యవివాహితి వారెట్లు పతనమందిములోనికి బోయి, మువ్వయను మూడుకుప్పలవై గూర్చిండిరి. అంతట రావుగారి రిటునటు జూచి ఆహా! యెన్ని పుస్తకములున్నవి! గొప్పగొప్ప పండితులుగూడ నిన్ని పాత్రముల జరివియుండరు" అని యనెను. శర్మ—"కాని, యివి యెన్ని యను నే జరిపినవని అన కొనచున్నారు. గావోలును. ఇవియన్ని యను మా రిన్నమాంబచే. ఆమెయే వీని నన్నిటిని జరిపెను." రావు—రావుగారు విస్మితులైరి "ఇంతయేండ్ల చిన్నది—ఇన్నిగ్రంథముల జరిపినదా? అనియుండాక ఆమె స్త్రీగదా? విచిత్రము." ఇది నాకొక పెద్దపశువ్యవస్థలనున్నది. ఈనాసంజక్ష మును మీరు తప్ప యితరులెవరును దీక్షబాలరు మీకొ మాత్రమే రత్నమాంబయనునామము సాధకమగుచున్నది. ఆకృతి నామె స్త్రీగత్త మేయగుచున్నది. రత్నభిమితుగు నాభరణముల గాని మరి యెందుభూషణముల గాని ధరింపకుండుట వింతగా నున్నది. దీనికి తోడు బ్రహ్మాండమైన పుస్తకభాండా గారమును మీ రామె కిచ్చియున్నారు. హిందూ స్త్రీల విషయమున నిదియొక వింతగదా! శర్మ—శర్మగారు నవ్వి రత్నమాంబవై పుజూచిరి. రత్నమాంబ తండ్రితలంపుగ్రహించి "భూషణముల నే నెప్పుడును దూషింతుననెను. రావు—"రత్నమా! భూషణముల దూషించుటన సర్వము ను దూషించుటయేగాదా? నేకురత్నవరదడను నాజీ వకమే ఆకృతివై నాభరణపడి యున్నదని గంతకే శర్మ గారు నవ్విరి. రత్నమాంబమాత్రము "ఈలోకములో దూషింపవలసిన వెన్నియున్నవో" భూషింపవలసినది గూడ నన్నియున్నవి. అందొకరు భూషింపిన వాని నింకొకరు దూషింపవచ్చును. "లోకోభిర్నిరుగి యని కలదు గదా? దానికి తక్కుయేమి"? అని యనెను. రావు—"కాని రత్నమా! నీ వెందులకా భరణములు దూషింతువు కీపురన్నములగూడ దూషించుచుండువుగదా, నీవేరు రత్నముగాదా?" అని పరిహాసించెను. శర్మ—అయ్యో! ఏనాడో నేను చంటిబిల్లుగా నన్నప్పకు మాతండ్రిగారు పెట్టినవేరునకు నే నెట్లు సమాధానము చెప్పులుగుచును? రావు—"రత్నమా! నే నెందరితో కాంతలను జూచిరి గాని పేరునకు తగిన గుణములును, గుండులకుల, కేరస గలవాడవు నీకొక్కతే." (నశీనుడు)

గ్రీనుదేశపుస్త్రీలు

బౌద్ధమతము.

గ్రీనుదేశపు స్త్రీలు తురుష్కదేశపు స్త్రీలవలె పురుషులకు కనబడకుండ నుండరు. మరియు పాశ్చాత్య (యూరోపు) దేశపు స్త్రీలవలె పురుషులతో సమానస్వేచ్ఛను గలిగియుండరు. పాశ్చాత్యులతోపాటి యభిప్రాయానుసారము గ్రీనుదేశపు స్త్రీలవాడుకలుగ నున్నారు.

ఒకడు మరయొకనితో కలిగి మైత్రి గలిగి వాని యింటికి ఆహ్వానమును బోవుచుండువాడైనను గూడ నెన్ని సంవత్సరములైననుగూడ నాయొంటిస్త్రీల కపరిచితుడుగనే యుండును. వివాహము ముగ్గురు సంవత్సరములలో పురుషులు వేరును స్త్రీలు మరియొక ప్రక్క వేరుగ నుండును. పురుషులవారికి సంబంధించిన విషయములకు ముచ్చటించుచుండును స్త్రీలుమంద స్వర్గముల విషయోపేక్షలుటలాడు చుండును.

వివాహమే స్త్రీలకు అర్హతముగా నుండును. 25 సంవత్సరముల వేరకటివరకు వారికి విశ్వవిద్యాలయ పఠాభ్యాసములు కలిగింపబడిననుగూడ వారు విద్యాభ్యాస మొనర్చియుండలేదు 25 సంవత్సరములనుండి కొందరభృశించి పట్టుచులను బడసియున్నారు (గ్రామ్యులమే).

ఆధిక స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు స్త్రీలెట్టి ప్రయత్నమును చేసి యుండలేదు. పాశ్చాత్య దేశమునందు కనబడుచున్న సమష్టివటుంబ విభజన మచట నా కారణమున కంబటులేదు. వివాహమున కర్హమగునరణమును (దత్తరి) బడయుటకు మాత్రమే వారలాదినిధముగ స్త్రీసోచితములుగ తలంపబడి స్త్రీలచే నొసరింపబడుచున్న పరిశ్రమలను మాత్రమే చేసెదరు. వారి వివాహములలో విచిత్రమేమియులేదు. వధూవరులు పసివాండుగ నుండునపుడే తలిదండ్రులే వివాహముల నేర్పించెదరు. కాని, వారిలో వివాహవిషయకములగు వివాదములు భార్యభర్తలకు కలుగుటయుదు. ఇచట వివాహోచ్ఛేదనాభియోగములు మిక్కిలియురుదు. స్త్రీలగుప్పించిన ప్రసము కతముగ కిత్తుటాత్రము. గత శతాబ్దమున కివలగూడ నీసేర మునకు మరణ కిత్తుట విధింపబడుచున్నది. వైతిక నిబంధనలు కతముగ నాచరణమందున్నవి. వివాహితయైనట్టి గాని స్త్రీ కృత్రిమించిన యెడల మరణము తప్పదు. ఆమె శ్మశ్రిహిత

బంధువర్గమే నిందాకోపములు, న్యాయకర్తలు, శిక్షానిర్వాహకులు నయ్యెదరు. సమాజమేమిట మాత్రమేగాక మానవ సామాన్యమును దనవాత్సల్య భావమునకుగూడ నతి దారుణముగ నుండు రీతి నామెను వాగంత మొందించెదరు. పెక్కుశిల్పాలలో విభవా వివాహమును నిరసింతురు. ప్రభాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ ప్రకటించిన స్త్రీ నిరుగు పొరుగు వారధికముగ నగౌరవపరుతురు. గృహయజమాని యొకనిను వితంతువుగ గృహిణి (మాత) యే యాజమాన్యము వహించును గాని కోడలికి యాజమాన్యమొసంగదు. పూర్వదేశీయులందరికివలెనే గ్రీకులకుగూడ మాతృత్వమువలననే సంభుతుంబు గౌరవములు కలుగునుగాని పత్నిత్వమునగాను. బాలికలలో వయసునుబట్టి ముందు పెద్దవానికిరి పిమ్మట కనిష్ఠులకు పెండ్లి చేసెదరు. తమ భగినీలకు తగినయరణమొసంగు నిమిత్తము సోదరులు వ్రాహ్మచర్యము మాని ధనము వార్జించును. కుటుంబానారాగము గ్రీనుదేశమునందుబోలె నెరచుకొనడం పరిపక్వము కాలేదు. యువజనులు స్వగృహములనుండి వెడలిపోయి ధనసమార్జనమొనరించి మరలివచ్చి తలిదండ్రులు నిర్ధారణచేసిన బాలికలను వివాహమాడెదరు. కృష్ణులగువారు శ్వేత్రాముల కేగి జీవితశేషమును శ్వజనమధ్య యునడ పెదరు.

స్త్రీలకన్న పురుషులు తొమ్మిదనున్నారుగాని అవి నానాతయుగ వృద్ధకన్యలగు. మామూలుగాదగు కార్యములలో వివాహముగూడ నొక్కటియని వారి యభిప్రాయము. పెండ్లిమీమరై కొనకలగలసిన శస్త్రాంశాలను భవపుచాల పనితనమునకుండగనే వివాహముగుటకు పెక్కుసందర్భములు ముందుగా నిర్ణయ చేయ వారంభించెదరు. వధ్వశోగతుల వారిలో అరణము 300 పౌతులకు కట్టక గాకుండను 500 పౌతులకు (పెద్దకాసులు) పొమ్మ గాకుండ నొసంగుదును.

వివాహోత్సవము పురుషులకు 15 సంవత్సరములు స్త్రీలకు 12 సంవత్సరములు అంతకన్న తక్కువ వయసున వివాహములు చేయరాదు. కొందరు పురుషులు 25 వ సంవత్సరమునకు స్త్రీలు 18వ సంవత్సరమునకుగూడ పెండ్లిచేసుకొందురు. వివాహనిశ్చయము సాధారణముగ చిత్రప్రాయముననే జరుగుచుండును. కాని వధువునకు 12 సంవత్సరములు వచ్చినపిమ్మట నాయనివాహితమగును నొందోరులకు దూరముగ నుండును.

చేయబడరాని వివాహములను గూర్చిన విషయ కతనముగ పెక్కులుగలవు ఒక జీలువిడిచి జ్ఞాతులకుకొందరు పురోహితులు లంచములను బుచ్చుకొని వివాహములను చేయగ అట్టి వివాహముల న్యాయశాస్త్రప్రకారముగ చెల్లకనియును అట్టి వివాహములు చేసుకొనినవారు బహిష్కరింప బడుదురనియును కాసింపబడినది.

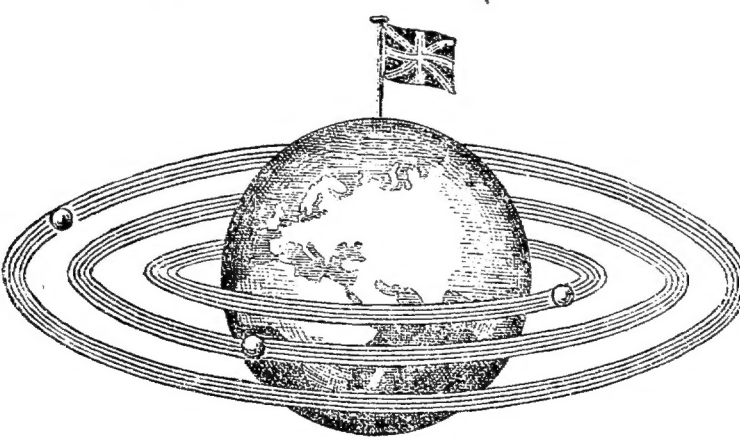
మధ్యోన్నత తరగతులవారిలో వివాహములు దేవాలయములలో జరుగవు. పురుషునింటజరుగును. అచట తాత్కాలికముగ దేవస్థానము నిర్మింపబడును. అన్ని విధములగు గృహకృత్యములకునుగూడ భుక్తా భుజనముల నెక్కుచుండురు వివాహవిధిని పరిసమాప్తి నొందించుటకు భానువార మత్వంత మనుకూలమని వారెంతము.

వారిలో ప్రస్తుతమునేక ప్రధానోత్సవము లున్నవిగాని వానినివారు ప్రత్యేకముగ జరుపరు. వివాహము ముందఃవారమున జరుగుననగ నివారమున జరిపెదరు. వివాహ కాలమునకు సన్నిహితముగు భుక్తవారమున నాకు పెండ్లివారు నుగ పెండ్లివారికిని, నుగ పెండ్లివా గాకుపెండ్లి వారికిని, గృహనరులకు కట్టుముల నొసంగెదరు. ఇరుపక్షములవారి సహృద బంధువులును ప్రత్యియింటికిని బోయి వివాహమున కాహ్వాన మొనరింతురు.

ఆదిమంతయు సాయంసమయమువరకును కృత్రిగాన ములతోడను విందునోడను గడపెదరు. ఆపుకు వధువు నలంకరించి మరునాటి యుడఁగుమున సుస్థిర శాలిక నొసరించెదరు. ఆమెకభ్యంగన మొనరించి కిసోజనులకు పరిమళలైలు మలంది పరిహారముల నొసర్చును పెక్కుజడబుట్రింద నల్లదళువరుని మరియొక మందిరమునకు గొనిపోయెదరు స్థానికవపనకురచే వసనము చేయించెదరు. ఆవసనము జరుగుకాలమున మంగళవాద్యములు మ్రోగింతురు పాటలను పాడుదురు. వపనకుకు వపనక్రియను బహునిదానముగ నొనరించును

వివాహదినమున బంధుమిత్రులు వరుని నభినందించి ఆలింగనము చేసుకొని అతనిని కధువుగృహమునకు కొనిపోయెదరు. పెండ్లికొడుకు శ్మశ్మశామును వీడనున్న సమయమున వరు కత్తిరి పురుషులైన దిగిదుడిచి పారబోయును. పిమ్మట నాయుత్సవ యాత్రికులు తరునుగ పాదచారులుగనే మంగళవాద్యములతోడను గీతములతోడను వెళ్లెదరు. లగ్నపత్రికల గొండోరులందు కొందురు. పిమ్మట కధువుగృహమున అరణమొసంగబడును. — హిందూపత్రిక.

ప్రపంచయుద్ధము.

ఘనఘోర సంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధాగ్రణుల భావచిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే చూరలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా సాక్షాత్ కాలక్షేర ప్రవీణలె వికలబియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్న. చక్రవర్తులనున్న, క్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడ నుండరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దుగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.

త్వరతేయును! స్వల్పమే ప్రతులు!!

లోకనుకాల్పుకొనిన ముగ్ధులమునలె అక్కడ్కిండికి తిరుగుచు న్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతమునేసి తుదకు మండిపబడి నముద్రపాతమునకు సేతువైన ఎమడినను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసుకు ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచి యుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిక్కియను సావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

కంచపాండ్యులవలెయగు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జర్మనీ ప్రకవర్తులనున్న మర్యాదన నుశ్వాసకులవలె కాల్కాగ్నికి హేతువైయుండెడి జర్మని అట్టోయా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నౌకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? తేనియెడల మావస్త విక్రయమునకు సిద్ధముగ నుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూచును! చిత్రపటమునలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనినెల. 1 రూపాయ.

మరా.—యుద్ధవహారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోలోలను వెప్పించి ముద్రించియున్నాము. ప్రతియొక్క పటమును మౌనికట్టల జాట్టి నలగక భద్రముగా జేరునట్లు కంపెదము. నటికే వ్రాయండి!

విలాసము :— గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

పోస్టేజీ సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకచిత్రమైన కథ—చదువుటచే
మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.
బాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
రైఖ్యశ్రీ చికిత్సకర్త గోవిందజి,
అతంక నిగ్రహ కౌషధాలయము,
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నూతన రోమసంహరి.

బేగం సాహిబ్.

ఈనాటికి నామ సంహరి
ఒకరారి ఉపయోగించుట
అలన జేసామందలి యే
కాగమునందు రోమ
మాను యెదురులేక కర్తము
నాచ యెటువంటి మచ్చ
అలేకయును వాడలేక
యును నిక రించును.
చిరముయొక్క స్వభావ
మైన రంగును కాంతిని
కాగట్టక చేయు (సాక)
ఇది ఒకటే.

తల 8 చిల్లలు పెట్ట 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు
8 పెట్టెలు రు. 2—10—0 తపాలుకర్చు 6—6—0
వలయువారు:—ఆర్. వి. కండిట్ అండు కంపెనీ
నెం 6 బండరపేటి మృగాను.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాప్తియుల కుద్దేశంపబడిన ఆత్మరపయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన
యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మగ్గసారము చేర్చబడ
లేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
జాతుల వేసికొనినయెడల సువాసనలతోగూడిన భూమిలో
జోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యభ్యుతమైన జేయికముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మయొక్క సువాసననుభవించి
చుటకయి ఆటోమోటార్ బహారు ఇ వ్యవస్థ ని మీదగ్గరనున్న
వాపుకీపరు నగువలయును. వారితావున లేదేని మాకువ్రా
యెను. చిన్నబిడ్డలను 0-8-0, మధ్యతరగతిబిడ్డ 0-12-0,
క్లబ్ కోన్సులెట్ తరగతి పెద్దవలయుబిడ్డ 1-2-0, మధ్యతరగతి
పెద్దవలయుబిడ్డ ఘనములను లాడుచుండు కార్లు దేశక 1-కి
0-10-0 వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.
వాలు ఏదెట్లు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155, జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏదెట్లు:—750వోల పురుషోత్తం మూర్తి,
నెం 29, చైవాబాదురోడు ప్లవరుబాదుసమీపం, మదరాసు.

ఉమ్మడి రామయ్య శైలి, గురుసామి శైలి కంపెనీ,
పరాశుర కర్తము—మదరాసు ఈసు.

ఈ ప్రక్క చిత్రపటమున దగ్గరమున ఉన్న
యింకా యితర మైట్టిని బర్మా పెజులకు
తగులైనటుల ఇమిడుచుక, చక్రసాన,
మైనాన, పట్టెకెంపులు, కుచ్చకెంపులు,
వైక్రాంతములు, రోవాటాలు అను మేలు
వైక్రాంతములు, స్ఫటికములు, పుచ్చేసి
గాజుకర్మకృతులు, మంచినీరముచేయిం
చి కోళాయమానముగా జీవరత్నములను
మీరియుండునట్టి వాటినిగ్ని వారువాగు
కోరునట్లు తయారుచేయించి సరసముగా
పంపించగలము.
ప్రథమమున ఆర్డరుపంపి మేము స్వల్ప
లాభమునకు పలుమధికముగిచ్చెదమ సార్థ
కనామముగల సరాబు కర్తవ్యముని చెలిసి
కొనవలయునని నగలను రత్నములను స్వదే
శపుకానులను గోరువారు ప్రార్థించు.

లవంగామృత మొక్కటియే.

వైద్యవాయువుల సంహారమునది.
ఇది గడపు వుబ్బనము, కడుపునొప్పి, ప్రక్క
నొప్పి, రొమ్మునొప్పి, పులితేపులు, మలబంధము,
కడుపుదోచుట, దోకు, ప్రేగులఱచుట, అరుచి,
మందాగ్ని, పిప్పిని గుడిచి ఆకిలిని, ఆరోగ్యమును
తప్పక గలుగజేయును. లేని యెడల ఖరీదు
క్రిప్పి పంపగలము.
ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజీవిని 0-8-0.
బహుజీయార్లకు 4 అర్థడాకర్లకు మాదిరిపంపబడును.
చింతామణి, నాయనల్లిమండి కా. వెంకట్రాయప్పగ
జిల్లు వ్రాయుచున్నారు:— తాము 29-12-1914లో పంపిన
లవంగామృతమును సేవించితిని. ఇప్పుడు మూడుపాళ్లు వ్యాధి
గుణముగా నున్నది. ఒకపాలువ్యాధి నిలిచియున్నదిగాన దయ
చేసి మరల రెండు డబ్బీలు లవంగామృతమును బంపవలయు
నని కోరుచున్నాను.
“లవంగామృతం” 24, న్యూస్పాపర్ వీధి, మదరాసు.

22 వన్నెగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

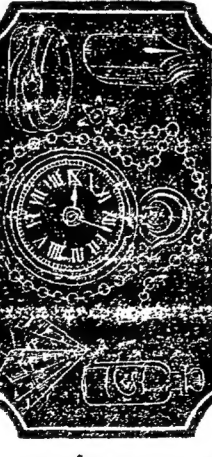

గెజల్ నాగర్
1 1/2 సవరము యెత్తు
వెల రు. 30-8-0.

మతియునివిధములగు బంగారునగలు, వెండినగలు, రాళ్లు
చెక్కిననగలు, మున్నగునవి ఈకింద కేటోన్న వర్తకులంద
దొరకును కోరువారికి క్యాటలాగులు. ఉచితముగా పంపబడును.
సదరక ఇండియా జానలరీ మ్యూనుఫాక్చరీంగ్ కంపెనీ,
487, టంకసాలపేటి, సామకాతుపేట, మదరాసు.
The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sewcarpet, Madras.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 2-14-0.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.
... ఈ వాచ్ బల్వ మైన లీవర్
పనితోలేక నాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యిప్పుడే
నూతనముగావచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను కృత్యాసములేకుండా సరి
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగిల సుందర
మైనది. దీని 62 మునుకుల వివరం.
1. నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ 2. పరిమళ
మైన అద్దపీసా, 3. సన్నాకార
మైన ఉంగరము, 4. గడియారపు
గిలుగు, 5. వివిధమైన స్టీలుబిల్లు
6. బిక్కులుచూపెడు కంపోను.
దయచేసి ఈ విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించికోనుడు.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యకు నందు, మదరాసు.

వినోదకరమగు లెలుగు నవలలు.

లీలా లేక ను శేంద్రనగరము— ఇందు శ్రీల మనోహ
ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. రు. 1 0 0
యశోధర— ఇం దొకయాడుగి తన మగని వెంగల యనురాగ
మునకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థితికేదెచ్చును 0-12-0
మనోరమ— మగడు వేటకేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కుకొన తన
సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంధ— అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థితి
కేదెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ ఆ. 0-10-0
సహనోదరవాంఛ— తమ్మునకు బుద్ధిలేక కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించును. ఆ. 0-4-0
అత్తలారాబ్బటమున కోర్కెనికోడండ్రపలాపము.—
అత్తలు కోడండ్రను వాధించు విధములగలది. ఆ. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:— మహాకవిశ్రీ నాథప్రభాకరము. అక్కిరాజు
ఉమాకాంతముగారి ఉపోద్ఘాతముతో ముడిది 1—0—0
వలయు వారు:— కల్లూక్ బుక్ డిపో,
6, వెంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామకాతుపేట, మదరాసు.

మంచిసమయము! వేనవేలు ఖర్చుపడినవి!! వేనక దొరుకవు!!
ఈసంచలు కోనువారికి, పంచ 1-కి ఆత్మలారాబ్బటము
కోర్కెని కోడండ్రపలాపము అను గ్రంథముకటి ఇతాను.

మేలైన జపాక పట్టువంచలు.

అనేక పంచలు కర్పణదీపంజర
వస్తులం ధరలు తగ్గించియున్నాము,
వాచకులారా! కృంగారమున్న
నాగరికతయొక్క గల మేలైన జపాక
పట్టువంచలు పంచుకొనినవారి అనం
గమునొరకు తెప్పించి విక్రయించినది
పోగా మిగతొకటి పంచుము! తమ
యొద్దది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చు,
ఆకుపచ్చ, కోజా, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాప్
వీయమైనవి, త్వరపడుదు.
రీతిమారనిదివిన్ని 2 1/2 మూగ వేడలముగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు -0-40
డిటా రెండుపంచలు కోనువారికి తపాలఖర్చులు ఇతాం.
టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కండప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.
ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు
భాషలో తగినపట్టుములతో కథలవలె వర్ణితమగును.
చందావద్దతి సంవత్సరమునకు (రిమార్కు 600
పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2—(—0
(పోస్టేజీతో వహా). ప్రవేశ నుసనులేను. 7వ
త్వరచు— చందా ముందుగ స్వీకరించబడును.
వలయువారు:— గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం.ఎ.,
శింతలగోపి, నల్లదాకా అది వ్రాయుడు

చుండుకు నూనె

సీసా 1-కి 0-6-0, వి. పి. సహా 0-10-0.
ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టరాలుట, జిల,
గోరుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన
వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగా బెరుగక గలవు.
అమృతాంజన డిపో 6. తంబు శైలివీధి, మృద్రాను.

వనోపధి సార్యపరిల్లా

ఇది దేహమునందున్ను నెత్తురుగడ్డలను మరియు నకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళి
పోట్లు, పాతనాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయ
ముగను. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుట్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసాముందును పంపిన తోడనే శరీరములో నెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రు. 1-4-0.

కుష్టు కు మండు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మలము)
నాగపల్లిచైలము పైపురపు మంపం. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మండు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.